

WVD

vlaams nationaal

Beheer : M. Lemonnierlaan 82, Brussel 1. Tel. 11.82.16. pcr.
1711.39, Wij Vlaams-nationaal, Brussel 1. Redaktie : Sylvain
Dupuislaan 110, Brussel 7. Tel. 23.11.98. Losse nummers : 8 fr.

Verkrijgbaar
bij alle
dagbladverkopers.

VOLKSUNIE

Weekblad — 14de jaargang nr. 19 — 11 mei 1968

HEKKEN AAN OUDE STIJL

Meer dan een maand lang hebben we nu het oude gepingel met taktische manoevertjes beleefd en nog schijnen de zogeheten grote traditionele — vooral traditionele — partijen niet wegwijs te geraken.

De B.S.P. heeft «onelegant» d'Alcantara een voetje gelicht, de C.V.P. heeft even «onelegant» Collard van hetzelfde laken een broek gepast en zo meteen het evenwicht tussen de twee would-be groten hersteld.

Leerrijk was de episode Collard wel. De formateur durfde geen voorstellen doen buiten zijn partijprogramma omdat de B.S.P., zo ze opnieuw oppositiepartij zou worden, niet te veel toegevingen wou doen aan de ene kant, aan de andere kant de C.V.P. uit haar tent wilde lokken.

Voor beide partijen bleek eruit hoe weinig ze één zijn, de B.S.P. die zich angstvallig aan een even broos als gebrekkig program vastklampte en de C.V.P. die geen oplossingen durfde naar voor te schuiven uit vrees dat de partij weer onmiddellijk in twee, drie stukken zou uiteenvallen.

In zo ver de B.S.P. buiten haar programoever durfde treden, bleek dit weer op de kop van de Vlamingen te zijn. Collard sprak van nieuwe randgemeenten bij Brussel te betrekken en van de Voer opnieuw naar Luik over te hevelen.

In het program van Klemskerke, dat de vlaamse B.S.P. als grondslag verdedigde voor de verkiezingen, hebben we daar anders niets over gehoord. Het heette toen dat Brussel diende beperkt tot de 19 gemeenten en dat de taalgrens voor goed vast lag!

De B.S.P. heeft dus haar vlaamse kiezers weer eens bedrogen, want met zulk verkiezingsplatform zouden de brusselse rode leeuwen, noch de vlaamse socialistische stemmen gehaald hebben, die ze nu kregen.

De vlaamsgezinde jongeren die het nog eens met de B.S.P. wilden proberen, tegen alle ondervinding in, krijgen dus waar voor hun geld. Zij zullen er hun besluiten uit trekken. Als er kans is op ministerzetels valt voor de Vlaamse B.S.P. heel Klemskerke in duigen.

Tans is het de beurt aan de heer Vanden Boeynants. De patriotische snaar wordt opnieuw betokkeld, al houdt men de zwaar gekompromitteerde P.V.V.-driekleur op de achtergrond.

De verkiezingen hebben anders toch wel uitgewezen dat deze oude patriotische tingeltangel afgedaan heeft.

Te Brussel ziet men echter liefst de feiten over het hoofd, als ze niet pro-Brussels zijn.

Het sukses van Vanden Boeynants te Brussel woog immers maar licht tegenover de duidelijke uitspraak van het vlaams en ook van het waals kiezerskorps.

Tans zal blijken hoe dubbelzinnig het C.V.P.-Program was van de overheveling van Leuven-Frans naar Wallonië. Dat Wallonië zal wel erg dicht bij Brussel liggen, zo het zich niet zal verzeelvigen met Brussel.

Want V.d.B. zal tans wel weer met de beruchte driehoek op de propfen komen. Van het C.V.P.-establishment, dat alles alleen aan de top bedisselt zal hij overigens niet veel oppositie ont-

moeten. Partijvoorzitter Houben en vlaamse vleugelvoorzitter Van de Kerckhove zijn altijd voor het driehoeksgeval gewonnen geweest.

De Volksunie zal haar versterkte partijmachine in werking moeten stellen om de topklokjes van de kleurpartijen aan de duidelijke wil van het vlaamse kiezerskorps te herinneren.

In plaats van randgemeenten bij Brussel, willen de kiezers de afschaffing van de faciliteiten in het bijzonder arrondissement. In plaats van sociaal-ekonomische taaldwang te Brussel willen ze echte taalvrijheid door de werkelijke gelijkheid van de beide taalgemeenschappen. In plaats van de Voerstreek bij Luik, willen ze de stopzetting van het franse taalimperialisme en van de fransdolle terreur in de traditioneel Limburgse plattidietse streek.

Zij willen de terugkeer naar Vlaanderen van Edingen en van tal van gemeenten en gehuchten in de taalgrensstreek met inbegrip van die gehuchten en gemeenten in de streek van Komen-Moeskroon waar er een vlaamse meerderheid is.

Het vlaams kiezerskorps wil geen verdere voorrang voor Wallonië of Brussel op ekonomisch gebied. Het wenst de voorrang van die streken die ze volgens objectieve maatstaven nodig hebben en dat zijn meestal vlaamse gebieden.

Vlaanderen wil Leuven-Frans naar het hart van Wallonië, de volledige splitsing van de vrije universiteit van Brussel, de uitbouw van een volwaardige pluralistische universiteit te Antwerpen en een gemeenschappelijke pluralistische universiteit voor beide Limburgen.

Vlaanderen wenst een vlugge oplossing van de hangende sociale vraagstukken en een onmiddellijke aanpak van het dramatisch probleem van de jonge afgestudeerde werklozen aan wie zelfs het stempelen ontzegd wordt.

Gelijk welke nieuwe regering die deze eisen zou vergeten zal het beleven dat de opruiming in hun gelederen bij volgende verkiezingen nog groter zal zijn dan op 31 maart jl.

Het oude slaafse Vlaanderen is dood. Het nieuwe opstandige Vlaanderen weet wat het wil!

WIM JORISSEN.

● kijkt op maandag 13 mei
om 22 u. 15

naar de vlaams-nationale
gedachte en aktie.
op t.v. brussel nederlands.

DOORLEZEN OVER DIT GASTPROGRAMMA OP BLZ. 3.

● naar overwinningstocht te
antwerpen van de v.u. op
zondag 26 mei a.s.

NEEMT OP BLZ. 4 KENNIS VAN DE SCHIKKINGEN
VOOR DEZE BELANGRIJKE PARTIJMANIFESTATIE.

● volksunie zal nieuw sekretariaat
te brussel betrekken.

BIJZONDERHEDEN EN MODALITEITEN VOOR FINAN-
CIËLE MEDEWERKING OP BLZ. 5.

WIJ en gij

Vlaams nationaal

TE GELEERD

Door het feit dat ik niet mocht lezen, moest « WIJ » elke zaterdag worden voorgelezen. Weet U wat me dan is opgevallen ?

1) dat het geheel wat te geleerd aandoet ; 2) dat overdreven veel vreemde (engelse en franse) uitdrukkingen en woorden worden gebruikt (dat was vooral erg in het blad van 13-4-68).

Aan het eerste zou zeker gedeeltelijk kunnen worden verholpen (vooral in de politieke artikels) en aan het tweede meen ik dat U volledig moet verholpen. Bij mij, terwijl het blad van 13 dezer werd voorgelezen, zat een eenvoudig mens en ik voelde dat hij een dergelijk blad nooit zou kunnen kopen, omdat hij er niets zou aan hebben.

T., Vilvoorde.

MIJMEREND

Gedurende drie weken overmijmerde ik wat achter mij lag. Ook de Volksunie, die ik ken sedert haar pionierstijd, kreeg haar beurt. Hoe was dat wonder (het werkelijk uit het niet, uit de grond stampen van een nieuwe partij) mogelijk ? Van waar zijn bij elke verkiezing die nieuwe aanhangers gekomen ? Hoe kwamen die talrijke propagandisten tot ons, die thans het honderdvoudige zijn van het kleine groepje dat in 1955-56-57 en '58 nog vergaderde in Sint-Michiël op de Brusselse Grote Markt ?

Ik maakte me wel enigszins ongerust over de strekking die bij sommigen tot uitging kwam om alles te herleiden tot de kracht van het nationalisme en tot de taalproblemen. Ik vond het vooral verkeerd de kiezers aan te sporen om op grond van een nationalistische ideologie aan bepaalde kandidaten een voorkeurstem te geven, omdat zo iets tot onoverkwikkelijke klikvorming leidt en uiteindelijk het algemeen Vlaamse belang moet schaden.

De mensen komen immers niet tot de Volksunie omdat ze nationalistisch voelen, maar hoofdzakelijk omdat ze onbewust aanvoelen dat deze partij hun hang naar rechtvaardigheid in de maatschappij aanspreekt.

Elke aanwinst voor de partij die ik in mijn onmiddellijke omgeving vaststelde, kwam voor 9

gevalen op 10 bij mensen, die behoorden tot de politiek-onverschilligen. Het waren door en door eerlijke mensen, maar de politiek vonden ze een minder fraai bedrijf. De minst gemakkelijk te overtuigen personen waren zij, die reeds bij een andere partij actief waren ingeschakeld en vaak ook zij die voorheen Vlaams-nationalisten waren geweest.

De echte idealisten onder de vroegere nationalist werden samen met de politiek-onverschilligen, die uit zin voor een rechtvaardige maatschappij bij de Volksunie bevreemding zochten, de bouwstenen van deze nieuwe partij.

Met deze feitelijke vaststelling, die iedere militant in zijn omgeving kan doen, moet bij de verdere werking worden rekening gehouden. Niet met ekstreme opvattingen (Groot-Nederland, star nationalisme, onrealistisch progressisme) trekt de Volksunie de mensen aan. Wel met haar oprechte bezorgdheid voor recht en waarheid en met haar streven naar een gezonde maatschappelijke orde.

Het komt er nu op aan die nieuwe aanhangers zo vlug mogelijk op te vangen in een goedwerkende organisatie, geleid door kaderleden, die terdege bewust zijn dat hun werk alleen zal beloofd worden als ze goed voor ogen houden wat de meerderheid van onze mensen verlangt.

J.E.T., Vilvoorde.

STERKE PARTIJEN ?

Jos Van Eynde beweert voortdurend dat zijn partij de sterkste van het land is, omdat ze één is. De C.V.P. is volgens hem uitgevallen en de P.V.V. is met verdeeldheid bedreigd. Het papier is verduidelijk. De socialisten hebben gemakkelijk zeggen dat ze de sterksten zijn, maar ze bewijzen het niet. Moesten ze het kunnen bewijzen, dan zouden ze niet proberen het vraagstuk Leuven op de achtergrond te moffelen. Het kan ook zijn dat de C.V.P. niets liever vraagt, waaruit we dan voor de zoveelste keer moeten besluiten dat al die oude partijen eenvoudig geen blijf meer weten met de politiek, zoals die vandaag moet gevoerd worden.

Maar best dat de V.U. met elke verkiezing groeit in aantal en macht. Want 't is maar langs die kant dat de grote heren horen. Daarom stemmen we voort V.U.,

dan zullen de Collards, Houbens en konsoorten hun les wel leren.

D.F., Mechelen.

VOLKSKUNST EN VOLKSLIED !

« 't Zijn kultuurvormen », schrijft de eminente Prof. Dr. Piet Nuten van de Rijksuniversiteit te Gent, « waaraan alle lagen van een volk zich kunnen laven en waarin hun ziel weerspiegeld staat ! ».

Nationale volkskunst was voor menig verdrukt volk het laatste restje van « eigenheid » dat in vaak gesloten kring beleden werd. Denken we maar even aan Estlanders, Lithauwers, Letten, Bretoenen, Tirolers, Oekraïners, enz. En sloeg dan onverwacht het uur van een korte of lange « bevrijding », dan sloeg geestdriftig de vlam open en waren de verdoken vormen van volkskunst hun schoonste sieraden waarmee ze hun nationale trots naar buiten uit beleden.

Odiel Daem, de volksverbonden kunstenaar die ons in de repressietijd ontviel beweerde : « Wanneer kinderen zingen luisteren de engelen ! ». « Wanneer een volk zingt luisteren zelfs zijn vijanden ! ».

Wie zal dat laatste ontkennen ? Of stonden onze grootste patriotten niet in bewondering voor

het aanrakkend Duitse leger ? Liepen het Brusselse feestpaleis en het Antwerps sportpaleis niet vol toen Russische soldatenkoren aldaar optraden. En kwamen die toejuichingen dan enkel van de pro-communistische gezinden ?

Daarom vragen we de belangstelling voor de 4e Reeks van « Dagen van het Vlaamse Lied » die wel door de inrichters gepland is voor de maand februari 1969... doch, van nu af aan kontakten zoeken voor het plannen van een groot aantal manifestaties. We doen bijzonder beroep op alle gekozenen op het gemeentelijk, provinciaal en parlementair vlak, om hun namen en adressen op te geven aan het adres : « Vlaamse Volkskunstbeweging » (V.V.K.B.), Markgravestraat 17, Antwerpen. Als nationalist mogen we onze eigen volkskultuur niet ten onder laten gaan onder de druk van de « grootmachten » : T.V., radio, pers en publicaties en de overweldigende ontaardingsvormen van het ontspanningsleven.

SOCIAAL PROGRAMMA

Eerst en vooral wil ik u iets toevertrouwen : wanneer ik oud genoeg zou zijn om zelf te stemmen, dan zou ik zonder twijfel V.U. stemmen. Waarom ? Alleen maar om de andere partijen een flink geweer in de rug te duwen, om toch wat kordater op te treden. Toch heeft — naar mijn bescheiden mening — zelfs de V.U. fouten : de V.U. wil in het federalistisch België van morgen een rol spelen, een hoofdrol, maar laten wij a.u.b. opletten ! Tot nu toe heeft de V.U. nog geen enkel sociaal programma bekendgemaakt, wat toch onmisbaar is in de toekomst. Het is inderdaad gemakkelijk in oppositie te zijn : wij vragen een positieve houding, ook op sociaal gebied !

Verder valt er nog een zekere neiging bemerkten bij enkele vooraanstaanden van de V.U.

naar « bourgeoisie ». Het is dus absurd in de toekomst op de partij te stemmen, laten wij mensen kiezen waar we op kunnen bouwen ! Het zal aan ons zijn alle neo-kapitalisten met bourgeoisie-mentaliteit eruit te gooien. De V.U. moet in de toekomst een partij zijn die midden in het volk staat en niet erboven !

Daarom hoop ik ook dat mijn brief niet in de prullemand terecht komt (dit zou in mijn ogen een schuldbekenenis zijn !).

D.J., Zarren.

N.d. Red. Het zal de jeugdige leeftijd van onze korrespondent zijn, waardoor hij het sociaal programma van de V.U. niet kent. Dit programma werd de jongste jaren voortdurend onder de aandacht gebracht. Een brochure ter zake is te bekomen bij onze propagandisten of op het V.U.-sekretariaat, M. Lemonnierlaan 82, Brussel 1.

MET 34

Als ik nu het aantal V.U.-volksvertegenwoordigers en senatoren samen tel, kom ik aan 34. Dat is het grootste getal dat de Vlaams-nationalisten ooit in het parlement gehad hebben. Het komt er op neer dat er een V.U.-parlementslid is op iedere 10. Het verheugt ook ten zeerste dat er niet alleen een aanwinst in aantal doch ook in kwaliteit is. Er zitten onder de nieuwelingen enkele flinke kleppers, ik zou haast zeggen specialisten in 't een of 't ander vak. Velen hopen met mij dat ze hun steke zullen staan en nog meer leven in de parlementaire brouwerij zullen brengen.

K.V.M., Gent.

De redaktie draagt geen verantwoordelijkheid voor de inhoud der gepubliceerde lezersbrieven. Ze behoudt zich het recht van keuze en inkorting voor. Over de lezersrubriek wordt geen briefwisseling gevoerd.

van de redaktie

Brussel, 8 mei 1968.

Betr.: feestdagen...

We bevinden ons in de periode van de tamelijk vlug mekaar opvolgende feestdagen. De maanden april, mei en juni zijn de maanden bij uitstek van de "nationale feestdagen" die vooral in de arbeidersklasse als "een dagje bij" welkom zijn. Daar zal wel niemand hun dit misgunnen maar het schept soms wel een klein probleem in het bedrijfsleven.

Neem nu eens een drukkerij waar een weekblad gedrukt wordt. Dat is niet zomaar een drukkerij, niet omdat daar het begrip "pers" om de hoek komt kijken - we lijden niet aan groothedswaanzin - doch omdat een drukkerij-met-weekblad veel sterker gebonden is aan vaste data, die het ritme bepalen. Feestdagen of geen feestdagen, het blad moet op de gewenste datum stevast elke week present zijn in de bus van de abonnee of in de dagbladwinkels.

Valt dan daar om de veertien dagen zo een feestdag uit de lucht, soms midden in de week. Er is al vaak gesakkerd geweest, niet omdat men die feestdag niet wou hebben doch omdat hij de werkindeling overhoop gooide, omdat er dan soms moet geschreven worden "in de toekomst" en omdat alles "ineens" moet gezet en ingevormd worden. Het komt natuurlijk a l t i j d voor mekaar, onmogelijk bestaat niet. Dat is ten andere een van de redenen waarom er in die weken vanwege de redaktie bij de andere medewerkers op vroeger insenden wordt aangedrongen. Misschien kunt U, medewerkers van "WIJ" dat alvast voor volgende week over in het oog houden. Wu

Ik ben uitgeslagen want...

... ik koop bij

EPEDA
MARELLI
Dunlopillo
STAR

MATTHIEU'S BEDDENBEDRIJF
TURNHOUTSEBAAN 102, BORGERHOUT - TEL. 35.17.83
Blijwende - Diepestraat 84-86, Antw. Tel. 31.01.18
Rijmenstraat 39-41, Antw. Tel. 33.47.24 - Gailforde 60, Deurne, Tel. 36.79.22

radio, t.v.

en

recht op informatie

(red.) Aan het begin van dit artikel even een citaat uit het maandblad «Troubadour» dat, als laatste in een indrukwekkende reeks van dag-, week- en maandbladen, de B.R.T. te lijf gaat voor de wijze waarop het Flageyplein de jongste verkiezingen «gedaan» heeft: «April 1968... De Belgische verkiezingen zijn voorbij. Er waren bedroevend niets-zeggende B.R.T.-uitzendingen vooraf. De bond van de radio- en T.V.-journalisten heeft er lang over gezweven maar nu, na de verkiezingen, kwam dan toch het protest. De Bond beweert (wat insiders al lang wisten) dat de journalisten zelf hadden voorgesteld aan echte informatie te doen, door de partijleiders te konfrontereren met publiek en pers. Dit voorstel werd afgewezen. In de plaats daarvan kregen we ongeloflijk saaie praathalf-uurtjes. Een krantenman noemde dit vertoon «om te brullen» en dat was het ook. Zegt de Bond: wat van hogere hand was opgelegd, miste elke boeiende informatieve waarde».

Tussen haakjes: tegen deze uitzendingen «om te brullen» werd op het T.V.-scherm zelf, tijdens de laatste uitzending geprotesteerd door mr. H. Schiltz die er aan deelnam namens de V.U. Drie journalisten mochten ieder een paar vragen stellen aan woordvoerders van de vier partijen en moesten dan het antwoord van deze heren passief ondergaan, zonder enig recht of mogelijkheid tot repliek. Onze hoofdredakteur die uitgenodigd was om het journalistenpaneel aan te vullen, moest verstek laten gaan wegens drukke verkiezingsbezigheden; hij heeft het zich direct na de eerste uitzending niet beklagd, de handen vol te hebben met ander en nuttiger werk! Dat uiteindelijk toch persmensen bereid gevonden werden om in deze programma's een minderwaardig statistenrolletje te blijven spelen, vindt wellicht zijn verklaring in het feit dat hun hoofdredakteur

of werkgever zetelt in de B.R.T.-Beheerraad.

Dat voor wat de B.R.T.-informatie vóór de verkiezingen betref. Voegen we er aan toe, dat de Volksunie haar verkiezingsuitzending zowel in radio als in T.V. heeft moeten beginnen met een protest: ze kreeg slechts één enkele beurt, waar de drie «traditionelen» zich lekker drie beurten toeëigenden.

Na de verkiezingen — toen de V.U. definitief de derde partij in Vlaanderen was geworden en meer dan een half miljoen kiezers bleek te groeperen, heeft de B.R.T. nog geen blijken van beterschap gegeven. Op 10 april kregen de journalisten van de geschreven pers dan toch eens de kans om wat anders op het scherm te komen doen dan het decor versieren: ze mochten de verkiezingsuitslagen commentariëren. Journalisten van «Standaard» «Laatste Nieuws» en «Volksgazet» werden gezocht, aan dit debat deel te nemen. De Bond van radio en T.V.-journalisten nam dat niet en eiste, dat ook een persman die de derde grootste partij in Vlaanderen kon vertegenwoordigen, in het paneel zou worden opgenomen. De directie van de B.R.T. wees dit voorstel af en weigerde er zelfs alle discussie over. Het standpunt van de B.R.T.-top werd indirect bijgetreden door... «Standaard» en «Laatste Nieuws». Die onsportieve en ondemokratische houding hoeft niet te verbazen: beide bladen zijn door topmensen vertegenwoordigd in... de Raad van Beheer van de B.R.T.

Deze inleiding over een aantal recente momenten in de verhouding V.U.-B.R.T. moge alleen gelden om aan te tonen dat we nog héél ver van objectiviteit en open informatie verwijderd zijn in radio en T.V. Het is heus niet nodig, op de koop toe nog eens te herinneren aan de indrukwekkende reeks incidenten, protesten en strubbelingen rond informatieve programma's zoals «Mijnalarm», «Geen mammoets voor België» en dergelijke meer.

Uiteindelijk is niet alleen de Volksunie of is niet alleen reporter zus of zo het slachtoffer: uiteindelijk is de democratie zélf het slachtoffer. Want democratie is alleen leefbaar bij open, objectieve en eerlijke informatie.

Die dingen nu mag de burger met klem eisen van een nieuwsmedium, dat tenslotte een overheidsdienst is die met de centen van iedereen wordt betaald: de B.R.T.

onze

eisen

maandag

op het t.v.-scherm

(red.) Volgende maandag, 13 mei, komt het gastprogramma «De vlaams-nationale gedachte en actie» voor de tweede keer dit jaar op het scherm.

In de gauwte zij er even op gewezen dat «De vlaams-nationale gedachte en actie» vier programma's per jaar heeft, daar waar de liberale, katholieke en socialistische dito er zich door de Beheerraad ieder zo maar eventjes twaalf lieten toekennen. Zelfs met de verkiezingsuitslag van 1965 voor ogen is dat een schande: de V.U. vertegenwoordigde toen zowat 12% en de P.V.V. 16% van het vlaamse kiezerskorps. Maar het liberaal gastprogramma kreeg driemaal meer zendtijd.

Na de jongste verkiezingen, met een V.U. die de P.V.V. voorbijgestreefd is, wordt deze toestand grotesk-schandalig. In de B.R.T.-democratie blijkt één liberaal drie vlaams-nationalisten waard te zijn!

Met het oog op al deze feiten lag het onderwerp voor het gastprogramma van volgende maandag nogal voor de hand: «Radio, T.V. en recht op informatie».

Dit programma wil de kijkers duidelijk maken, hoe de B.R.T. in feite gestructureerd is, hoe er een loopje wordt genomen met de «kulturele autonomie» die er heet verzezenlijkt te zijn en hoe de politieke kanker heel dit massanieuwsmedium heeft aangetast en verlamd.

Zoals de vorige programma's in de reeks werd ook deze film gerealiseerd door hoofdredakteur T. van Overstraeten. De presentatie berust bij Hugo Schiltz, terwijl de algemene partijvoorzitter en sekretaris het V.U.-standpunt tegenover de B.R.T. bepalen. Nog al te vaak wordt verondersteld

dat het verkrijgen van een gastprogramma een «gunst» is, waarvoor men — ook al is men qua zendtijd onrechtvaardig bedeed — de heren hogerop in de B.R.T. dank verschuldigd is.

Dat is een grove dwaling! De gastprogramma's vormen een onmisbaar, integrerend en wezenrecht onderdeel van onze radio- en T.V.-uitzendingen. In ons land bestaat er een monopolie inzake radio en T.V.: het berust bij de B.R.T. In Nederland bijvoorbeeld zijn het de zgn. «zuilen» die de zaak in handen hebben. Toen de Belgische wetgever het monopolie toevertrouwde aan de B.R.T., deed hij zulks onder uitdrukkelijk beding dat — o.m. door het verstrekken van gastprogramma's — er een evenwichtige, eerlijke en volkomen democratische informatie zou tot stand komen. Gastprogramma's — en uiteraard gastprogramma's in voldoende aantal — zijn doodgewoon een recht en we zijn niet zinnens, aan dit recht te onzen nadele te laten tornen door de B.R.T.-top.

De uitzending van volgende maandag is een eerste aanlegging om ons standpunt terzake duidelijk aan de vlaamse kijkers voor te stellen. Het is daarnaast voor de B.R.T. een eerste gelegenheid om de kans waar te nemen en in te haken op de door en door gerechtvaardigde democratische eisen die er in verdedigd worden. Het is daarenboven — zonodig — de inzet van een aktie die zal leiden tot een volwaardige vlaams-nationale aanwezigheid overal waar het hoort in de B.R.T. zelve en in de uitzendingen.

De drie traditionele partijen en hun vertrouwensmannen, die jarenlang de B.R.T. beschouwd hebben als het normale verlengsel van hun partij-activiteiten, zullen er in de toekomst moeten aan wennen dat er in Vlaanderen een nieuw element in het spel is dat de macht en de middelen heeft om zich bij de publieke opinie door te zetten: het vlaams-nationaal element.

En — geleerd door de onheuse, ondemokratische en oneerlijke wijze waarop wijzelf als minderheid in het verleden werden behandeld — zullen we, naast de verdediging van onze eigen rechten, er over waken dat in de toekomst andere minderheden een beter lot beschoren wordt. Want de democratie is één en onverdeelbaar: ze moet spelen voor iedereen. En niet, zoals in de B.R.T. totnogtoe het geval is, alleen maar voor de heren die aan de macht zijn.

Dag op dag, drie maanden na zijn val, wipte «duiveltje» V.D.B. uit zijn doos om «zonder geestdrift of illusies doch vastberaden» een oplossing voor de nationale problematiek te zoeken. Problematiek waarover hij precies door totaal gemis aan inzicht en aanvoelen in februari gestruikeld was. De zelfde dag dat V.D.B. weer op de proppen kwam verbrak ook zijn alter ego Vanaudenhov, een bijna maandenlang stilzwijger om eveneens te onderstrepen, dat het land vlug een regering nodig heeft, om een paar krokodilletranen te plengen over het lot dat het P.V.V.-voorstel van direkt na de verkiezingen beschoeren was (driepartijenoverleg los van een regeringsvorming over de kommunautaire vraagstukken) en dan nogmaals op grote spoed aan te dringen. Het scenario van twee jaar geleden schijnt opnieuw te zullen gespeeld te worden. Toen werd met de katastrofale financiële toestand gezwaaid, werd op alle tonen de hoogdringendheid van een regeringsvorming onderstreept en de noodzakelijkheid dat er een krachtige en vastberaden regering moest komen. De «kommunautaire betrekkingen» waren toen (ook formeel) nog bijzaak, het waren de financiën, die «het gezond verstand» moesten doen spreken. Vandaag zijn het én de financiën én de betrekkingen voornoemd die de snelheid en de kordaatheid, om een regering te vormen, moeten verklaren en verontschuldigen.

Voor de vorm spreken zowel V.D.B. als Vanaudenhov over de wenselijkheid resp. aanvaardbaarheid van een driepartijenregering, doch van meetaf

beroepsHALVE bekeken

zijn ze innerlijk ervan overtuigd, dat het opnieuw tot een geel-blauw huwelijk moet komen. De voortzetting van deze voor de vlaamse en waalse volken fatale formule werd trouwens in de hand gewerkt doo het onhandig optreden van Collard, die reeds als eentalige Waal met een grote handicap vertrok en bovendien verklaringen in verband met de gemeenschapsvraagstukken aflegde, die noodzakelijk in Vlaanderen het grootste wantrouwen moesten oproepen. Van «rode leeuwen» was er tijdens de informatie-monoloog van Collard geen spoor, van aanwezigheid van de vlaamse C.V.P. achter Houben resp. achter V.D.B. schijnt er al evenmin sprake te zijn. Integendeel, de heren houden zich verder onledig met groeps- en vleugelvorming: de konservatieven nemen het vandaag de democratische parlementsleden van de C.V.P. kwalijk dat deze afzonderlijk vergaderen en zelfs officieus en organisch een eigen groep vormen. Het neemt met de splitsing bij de C.V.P. geen einde, wat niet belet dat bij politieke besprekin-

ger alle «rebellan» de bek in de pluimen steken, in tegenstelling met de periode van maart 1968. En eventueel om geen ministerportefeuille te verspelen. Want dat verklaart zowel bij de «rode leeuwen» als bij de «vlaamse zwaarden» het stilzwijgen, ja hun effacement.

REGERING VAN BRUSSEL

V.D.B. was nauwelijks uit zijn asse herrezen of hij legde al dadelijk een verklaring af, die bewijst, dat de man alleen zijn elektorale successen ziet en niet wat er elders op 31 maart in het land is gebeurd. Voor de vereniging van jonge nijverars te Brussel zei hij, dat Brussel een rol moet spelen er dat Vlamingen en Walen er niet moeten aan denken, een akkoord af te sluiten ten koste van Brussel. Dat is tenminste duidelijke taal, die verraadt dat V.D.B. voor als na in eerste instantie de belangen van het unitaire België, gekoncentreerd in Frans Brussel, met band en tand zal verdedigen. Deze verklaring en zijn

verder gedrag wijzen maar op één zaak: V.D.B. zowel als Vanaudenhov willen samen met de brusselse wetsverkrachtende burgemeesters Brussel als derde partner opdrinen, en dan alleen in de rol van de derde man, die naar believen de weegschaal kan doen overhellen, telkens dat in zijn kraam te pas komt.

Het ziet er sterk naar uit dat we straks met een tweede regering V.D.B. zullen opgescheept zitten, die weinig zal verschillen van de vorige en die België met Brussel zal verwarren. Men kan er echter gedachtig de duidelijk gebleken onmacht van de democratische of daarvoor doorgaande groepen en de gestegen macht van de vlaams-nationale — er in zekere zin ook van de waals-nationale — oppositie op aan dat de strijd weer hoog zal oplopen indien V.D.B.-VA zullen pogen, ons een loer te draaien, een definitieve deze keer. De afmattings-taktiek loont wel met versleten «staatslieden» en partijbonzen, met het steeds vlaamsbewuster volksdeel zal ze niet lukken.

Voor het overige is heel dit spel met doorstoken kaarten ook symptomatisch voor de rol van het Hof en de medeplichtigheid van hen, die in andere omstandigheden zo sterk op het volgen van de regels van het spel staan. Want het is zelfs zonder de geladen volkse achtergrond niet normaal, dat een ten val gebrachte premier met de vorming van een nieuwe regering wordt belast, met precies als opgave datgene te verzezenlijken waarover hij door zijn vroeger falen struikelde. Na de farce van de lopende zaken zijn we nu aan de farce van de «onvervangbare» toe.

VAANDELVLUCHT DER VLAAMSE SOCIALISTEN

(m.v.d.b.) — Helemaal in beslag genomen door het lijf aan lijf gevecht tussen de C.V.P. en de B.S.P. om toch maar de vorming en de leiding van de nieuwe regering aan zich te kunnen trekken, hebben de vlaamse partijbladen geen aandacht kunnen opbrengen voor de onlangse debataavond van de brabantse afdeling van het Vermeulenfonds te Brussel, waar twee socialistische volksvertegenwoordigers, de Waal Cools en de Vlaming Van Hoorick hun vizie over de «kommunautaire problemen» hebben ten beste gegeven.

Wat die Waal (nederlands-kundige kleinzoon van een vlaamse arbeider) daar verteld heeft moeten wij niet zeggen: iedereen kan het zo raden! Hij sprak over de vlaamse toestanden als een blinde over kleuren, en zei dat in de socialistische partij de vlaamse en waalse kameraden het gemakkelijk met elkaar eens zullen worden, nodigde de Vlamingen uit om toch maar voldoende begrip op te brengen voor de economische teruggang van Wallonië, en was vanzelfsprekend voorstander van de terugkeer van de Voerdorpen naar Wallonië.

Van het goede antwoord van Van Hoorick op de uiteenzetting van Cools valt echter te betreuren dat het eindigde met een valse noot. De verfransing van de Vlamingen te Brussel schreef hij enkel toe aan de kapitalistische sociaaleconomische druk, daarbij luchthartig voorbijgaande aan de politiek-administratieve verfransingsdruk, waaraan de socialistische gemeentebesturen ook zo sterk hebben meegewerkt. Maar de klap op de vuurpijl was wel Van Hooricks verklaringen dat het, bij het zoeken van een oplossing voor Brussel, als normaal zou kunnen beschouwd worden dat onderhandeld werd met de frankofonen om tot een ruil te komen, waarbij sterk verfransende gedeelten van randgemeenten bij de Brusselse agglomeratie zouden kunnen gevoegd worden, in ruil voor sterk Vlaams gebleven gedeelten van Brussel, en hij noemde in dit verband Neder-over-Heembeek.

Tijdens het daarop volgende debat gaf, tot de algemene verbazing van de aanwezigen, de taalwenker en «Rode Leeuw» Mark Galle de indruk de mening van de h. Van Hoorick te kun-

nen onderschrijven, waar hij stelde dat inderdaad in sommige gemeenten, en hij noemde St-Genesius-Rode, de oude dorpskom volledig Vlaams is gebleven, maar dat de nieuwe villawijken intengedeel vrijwel totaal Frans zijn.

Is het niet verontrustend een zeker parallelisme te moeten ontwaren tussen de mening van ex-formateur Collard, die volgens de bladen voorstander zou zijn van de uitbreiding van de brusselse agglomeratie met een dertigtal vlaamse gemeenten, zozeggend om aldus een taalevenwicht tot stand te brengen in de ver-grote agglomeratie, en de bereidheid

tot onderhandelen over de randgemeenten van sommige vlaamse socialistes?

Dat er een nogal grote kloof was tussen de sprekers en de zaal bewezen de toejuichingen die een van de aanwezigen te beurt vielen, wiens betoog hierop neerkwam: — In de Voer is er een kunstmatige agitatie gefokt die spoedig zou uitsterven, indien de machtsmisbruikende dorpspotentaten die het daar op de gemeentehuizen voor het zeggen hebben, onschadelijk werden gemaakt. En wat Brussel betreft: waarom en waarover zou er moeten onderhandeld worden? Achtereenvolgens zijn Laken,

Neder-over-Heembeek, Haren, Jette, Evere, Ganshoren en St-Agata-Berchem door Brussel opgeslokt, wat steeds aanleiding gaf tot het uitroeien van vlaamse klassen en het verfransen van vlaamse mensen. Nadien werden de huidige zes randgemeenten voor verfransing opengezet. Onderhandelen betekent nieuwe toegevingen, eenzijdige toegevingen vanwege de Vlamingen! Er mag te Brussel niets meer toegegeven worden.

Het doel van deze bijdrage? Onze lezers te bewijzen hoe de vlaamse socialistes er nu reeds op aansturen hun te Klemskerke afgelegde verklaringen te verloochenen, om de frankofone kapitalisten en grondspekulant ter wille te zijn. Zijn zij dan de les van de jongste verkiezingen reeds vergeten? Of hebben zij nog enkele parlementszetels te verliezen aan de Volksunie?

FINANCIËS EN STEDELIJKE DIENSTBAARHEDEN

(ACO) — Misschien lag gebrek aan ervaring aan de oorsprong van de minder juiste manier waarop de antwerpse schepen van financiën Van Passen zich uitdrukte, maandag jl. op de gemeenteraadszitting.

De schepen zei «dat de definitieve ondertekening van de overeenkomst tussen het consortium van de antwerpse banken en de stad (inzake de emissie van een lening van 2 miljard fr) op zich liet wachten».

Hugo Schiltz maakte hierover dan een opmerking om te onderstrepen dat de gang van zaken het normale schema niet scheen te volgen.

Het is de eerste stadslening die onder het bewind van de nieuwe schepen uitgegeven wordt. De werkingwijze is hem blijkbaar nog wat vreemd. De juridische verbintenis tussen het consortium van de antwerpse banken en de stad was al sedert ettelijke dagen vóór de gemeenteraadszitting tot stand gekomen op basis van een algemene overeenkomst die bindend was voor de betrokkenen. Daarna dient echter nog een uitgewerkt kontrakt ondertekend door alle betrokkenen, o.m. door de verschillende banken die lid zijn van het consortium. Deze formaliteit vergt meer tijd, en was inderdaad nog niet

voltrokken bij het begin van de week.

De aldus geschapen toestand was volledig normaal en hield niet de minste onzekerheid in, in strijd met wat schepen Van Passen door zijn uitlating kon doen vermoeden. Voor de betrokken financiële instellingen was zijn uitlating in zoverre onaangenaam, dat sommige groepen de indruk konden hebben dat er ergens nog iets schortte met de emissie van de antwerpse stadslening, wat voor hen een reden kon zijn om zich meer toe te leggen op de nieuwe lening, uitgegeven door de stad Luik, die op het zelfde tijdstip en tegen de zelfde voorwaarden als de antwerpse lening uitgegeven wordt.

FINANCIËLE DIENSTBAARHEDEN

Een socialistisch gemeenteraadslid vroeg dat alle financiële instanties zouden betrokken worden bij de uitgifte van stadsleningen, en dat niet éézijdig aan een bepaalde groep een voorkeur zou gegeven worden.

In feite is de vrijheid van handelen van de schepen van financiën van Antwerpen zeer begrensd. Elke lening is al sedert maanden voorafgegaan door het opnemen van voorschotten door de Stad bij het Gemeentekrediet van Bel-

gië. Een nieuwe emissie betekent voor een ruim gedeelte alleen maar de konsolidatie van ene kortlopende schuld in ene schuld op lange termijn.

De stad verkeert daarenboven voor haar kas- en kredietbeleid in een toestand van vrijwel maandelijks (om niet te zeggen: dagelijkse...) afhankelijkheid tegenover de antwerpse banken, zonder de medewerking waarvan de stedelijke thesaurie voor onoplosbare vraagstukken zou staan.

Het is een van de aspecten van de financiële nood der vier grote steden van het Rijk: hun begrotingsmoeilijkheden zijn onoplosbaar met eigen middelen, en op basis van het tans bestaande statuut is er ook in nationaal verband geen uitweg.

De zwakke financiële toestand van de vier grootste steden brengt echter tevens afhankelijkheden mee tegenover particuliere belangengroepen, waarvan de medewerking voor het stadsbestuur eensdeels onmisbaar, maar anderzijds soms zeer hinderlijk is voor een objectief en onpartijdig beleid in functie van het gemeenschapsbelang. Dat is geen uitsluitend antwerpse aangelegenheid. Het is een kwestie met een veel grotere draagwijdte.

OVERWINNINGSTOCHT DER VOLKSUNIE

te antwerpen op 26 mei a.s. vanaf 10 u.

ALGEMENE SCHIKKINGEN

VERZAMELING

Te Antwerpen aan de Groenplaats vanaf 10 uur.

VERTREK

om 10.30 uur stipt.

PARKEERGELEGENHEID

voor autobussen op de Grote Markt.

TRAJEKT

Groenplaats - Eiermarkt - Melkmarkt - Lange Koepoortstraat - Klapdorp - Paardenmarkt - Vekestraat - Lange Winkelstraat - Ossenmarkt - Van Boendalestraat - Italiëlei - Teniersplaats - Meir - Meirburg - Eiermarkt - Groenplaats.

KENTEKENS

Worden ter plaatse verkocht tegen 10 fr. Elke deelnemer wordt verzocht zich van een kenteken te voorzien.

MEETING

rond 12 uur vóór de ontbinding op de Groenplaats. Twee korte toespraken zullen gehouden worden door de senatoren VAN HAEGENDOREN en BAERT. Einde om 12.30 uur.

OPSTELLING

1. De 34 parlementairen aan de kiosk op Groenplaats.
2. De muziekkorpsen «Volksunie-harmonie» — Jef Van Hoof en V.M.O. : op de Groenplaats (het plein zelf).
3. Arr. Antwerpen : op de stoep tussen Grand-Bazar en supermarkt G.B. achter de spandoek «DE VOLKSUNIE DANKT DE KIEZERS».
4. Prov. Oost- en West-Vlaanderen in de Groenkerkhofstraat achter spandoek «FEDERALISME».
5. Prov. Limburg + arr. Turnhout : op de stoep tussen Groenkerkhofstraat en Rioolstraat (d.i. voor het lokaal Rubenshof) achter de spandoek «DOORBRAAK IN LIMBURG».
6. Prov. Brabant en arr. Mechelen : In de Rioolstraat achter de span-

dok «BRUSSEL RIJKSGEBIED».

7. VUJO EN V.N.S.U. : in de Nationalestraat achter de spandoek «VLAANDEREN EERST» in de Pandstraat. Niet alleen afdelings- maar ook leeuwenvlaggen zijn welkom.

AFDELINGSVLAGGEN EN GEWONE LEEUWENVLAGGEN

deze worden gegroepeerd in een apart onderdeel van de optocht. Opstelling achter de spandoek: «VLAANDEREN EERST» in de Pandstraat. Niet alleen afdelings- maar ook leeuwenvlaggen zijn welkom.

KONTAKTADRESSEN

— Volksuniesekretariaat Antwerpen. Tel. 03/32.81.01.
Alle werkdagen van 12u30 tot 16u30 (donderdag tot 19u., zaterdag en zondag gesloten).
— Dr. Delahaye, St.-Jansvliet 16, Antwerpen, tel. 03/33.30.76.

ALLE LEDEN EN SIMPATIZANTEN WORDEN OPGEROEPEN ZO TALRIJK MOGELIJK DEEL TE NEMEN AAN DEZE DOORBRAAKSTOET VAN DE VOLKSUNIE. OP 26 MEI A.S. MOET ANTWERPEN WEMELN VAN DE VOLKSUNIE-MANNEN!

**VOLKS-
UNIE
GROEIT**

WELDRA NIEUW PARTIJSEKRETARIAAT TE BRUSSEL

De spektakulaire vooruitgang van de Volksunie op 31 maart jl. heeft uiteraard niet alleen gevolgen op zuiver politiek gebied doch ook wat de inwendige organisatie van de partij betreft. De partij groeit voortdurend, bouwt zich gestadig uit, doch daarvan ziet men buiten de partij weinig tenzij met verkiezingen, wanneer de parlementaire macht van de Volksunie telkens een sprong vooruit maakt.

In dit groeiproces is het normaal dat de partij op zeker ogenblik verplicht is uit te zien naar grotere middelen om de groeiende organisatie steeds beter te schragen. Een belangrijk instrument daartoe is vanzelfsprekend het nationaal partijsekretariaat dat tot op heden gevestigd is in de Maurice Lemonnierlaan 82 te Brussel. Dit sekretariaat is te klein geworden, is al lang te klein. Onlangs heeft de partijraad derhalve beslist de knoop door te hakken en te doen uitzien naar een nieuw partijsekretariaat. Men heeft voorrang gegeven aan ruimte en mogelijkheid tot administratieve uitbreiding en concentratie. De keus viel op een gebouw, gelegen in de Volderstraat nr. 71 te Brussel 1, dichtbij de Anderlechtse Poort. De Volderstraat verbindt de Maurice Lemonnierlaan met de Zuidlaan, waar steeds ruime parkeergelegenheid is.

De ligging is dus uitstekend: centraal, per wagen op 10 minuten van de Wetstraat, te voet op 10 minuten van het Zuidstation, en vanuit de provincie per wagen gemakkelijk bereikbaar via de ringlaan.

Vermoedelijk zal het gebouw, na enkele aanpassingen, in de loop van de volgende herfst kunnen betrokken worden. Op het gelijkvloers zal men het volgende aantreffen: een geschikte vergaderzaal voor de partijraad, voor het partijbestuur en het houden van perskonferenties; een keuken met eethoek voor het personeel en een bar voor eventuele ontvangsten. Op de tussenverdieping zullen wellicht de « public relatifs » hun intrek nemen, terwijl de ganse eerste verdieping zal ingenomen worden door het eigenlijk sekretariaat (kantoor van de algemene sekretaris en zijn medewerkers, twee kantoren voor het sekretariaatspersoneel en het beheer van het blad). De tweede verdieping zal ter beschikking gesteld worden van de externe organisatie en het Dosfelinstituut. Ten slotte zal het gebouw ook een archief en een magazijn herbergen.

Daarmee zal de Volksunie als volwaardige partij over een volwaardig partijcentrum te Brussel beschikken. Het is noodzakelijk, het is onvermijdelijk, het hoort zo te zijn!

Dat een dergelijke omschakeling en uitbreiding een zware financiële inspanning vergt ligt voor de hand. Zo kort na de voor ons zo heuglijke verkiezingen is het duidelijk, dat de partijkas deze dringende uitgave niet alleen kan bekostigen. Daarom wordt een dringend beroep gedaan op alle lezers, leden en simpatizanten van blad en partij om ons bij deze taak zoveel mogelijk te helpen. We doen een dringend beroep op U allen, om voor een beperkte periode van maximum 5 jaar, een bedrag van 1000 fr. of een meervoud daarvan ter beschikking te stellen van de Volksunie, met verzekerde teruggave en uitkering van een jaarlijkse, kleine interest.

bouw te kunnen verwerven in eigendom zodat de Volksunie over een vast nationaal centrum in Brussel-Hoofdstad, niet meer in huur — wat symbolisch is voor voorbijgaand — doch in volle eigendom — symbolisch voor de vaste wil van de Volksunie tot volwaardige partij uit te groeien, wat tans volop bezig is.

De betekenis van deze vestiging wordt aldus duidelijk: het is een belangrijke stap naar de erkenning zo van binnen als van buiten uit van de Volksunie als permanente faktor in het politieke leven van ons land. Het is de voltooiing van een lange en geduldige strijd, die gaat van kleine onmogelijke lokaaltjes, zonder enige vaste betekenis

FINANCIËLE MODALITEITEN

Alwie een of meerdere « briefjes » ter beschikking wil stellen, verzoeken we vriendelijk DADELIGK bijkomende inlichtingen over de modaliteiten van deze financiële medewerking te willen inwinnen op het partijsekretariaat, Maurice Lemonnierlaan 82, Brussel 1.

Daartoe volstaat het onderstaande bon in te vullen, uit te knippen en te sturen aan bovenstaand adres. We danken U reeds nu voor Uw belangstelling en Uw steun, het recente verleden verzekert ons van het succes van deze « OPERATIE PARTIJSEKRETARIAAT ».

Deze inspanning is nodig om het ge-

naar voorlopige centra, die van meetaf niet aan de gewenste bestemming beantwoordden doch waarmee we moesten genoegen nemen omdat het niet anders kon. Deze katakombentijd is al lang voorbij en hoe romantisch hij ook was, hij was vanzelfsprekend niet het ideaal.

« Operatie 68 » bewees dat onze partij kapitaalcrachtig is geworden. Het doel wettigde deze inspanning, op 31 maart werd de inspanning beloond. Ook het nieuwe doel, een gevolg van het succes van 31 maart, wettigt ten volle de nieuwe krachtinspanning.

VOLDERSTRAAT
71 BRUSSEL :

WELDRA
HOOFDZETEL
VAN
DE
VOLKSUNIE

**AAN HET ALGEMEEN
SEKRETARIAAT VAN DE
VOLKSUNIE**

M. LEMONNIERLAAN 82, BRUSSEL 1

ONDERGETEKENDE

(naam)

..... straat, nr. .... te .....

WENST DRINGEND BIJKOMENDE INLICHTINGEN TE ONTVANGEN OVER DE MODALITEITEN VAN FINANCIËLE MEDEWERKING VOOR HET NIEUWE PARTIJSEKRETARIAAT

(handtekening)

Wij nazijn

Vlaams nationaal

GESCHIEDKUNDIGE KOMMISSIE

Terwijl in andere landen sinds lang komitees aan het werk zijn die de tweede oorlog wetenschappelijk-historisch onderzochten en er over publiceerden schiet men daarmee in het land der Belgen maar traag op gang. Nu is men toch klaar gekomen met een commissie, samengesteld uit vertegenwoordigers van de universiteiten en van de patriotieke verenigingen. Over de wetenschappelijke en objectieve waarde van deze commissie kan men reeds direkt oordelen als men de namen van de leden leest, uitsluitend vertegenwoordigers van Breendonk I, Witte-Brigade-Fidelio, Politieke Gevangenen, N.V.I. (invaliedenverbond) vriendenkring van Sachsenhausen enz. Ook de wetenschappelijke objectiviteit van sommige andere leden mag betwijfeld worden. Het zal met die geschiedschrijving een unitaristische, patriotische en totaal eenzijdige vervalsing worden.

NEDERLANDSE GELUKWENSEN

Burgemeester Thomassen van Rotterdam feliciteerde Antwerpen met het besluit van de Duitse chemische firma Degussa in het antwerpse een bedrijf te vestigen met een investering van 980 miljoen b.f.r. en werkgelegenheid voor 2.000 man. Hij verkoos negatieve beschouwingen ter zijde te laten en gaf daarbij wellicht blijk van Beneluxgeest.

Indien het nieuwe bedrijf zich te Antwerpen vestigt is dat alvast niet te danken aan het Belgisch ministerie voor Economische Zaken, waar vooral sinds de liberaal Van Offelen er de plak zwaait, alle Vlaamse gemeentebesturen een heilige schrik koesteren, wegens het riziko dat ze lopen, het ministerie de geplande investeringen onder druk en val-

se voorwendsels naar Wallonië te zien overhevelen. Felicitaties van Rotterdam, tandengeknars in « la capitale » ...

EEN VOORSTEL

Tijdens de onderhandelingen tussen Collard en Houben was er voortdurend sprake van de 2/3-meerderheid in het parlement, nodig voor de grondwetsherziening en welke meerderheid volgens de traditionele partijen alleen door hun drie samen zou te verwezenlijken zijn. Partijvoorzitter Vander Elst zei tot de journalisten, die op de loer lagen bij de formateur, langs zijn neus weg, dat die 2/3-meerderheid ook met de Volksunie kan verwezenlijkt worden. Deze redenering is niet alleen het logisch gevolg van vaststelling dat de Volksunie minstens de P.V.V. evenaart, en zelfs voorbijstak in Vlaanderen.

Maar de traditionelen zijn allegerisch voor de Volksunie. Het paste dat daar eens met een zeer konkrete vaststelling op gewezen werd. Want Collard en konsoorten hebben zich natuurlijk na deze V.U.-opmerking van de domme gehouden.

RODE LEEUWEN...

In de socialistische 1ste mei stoeten werden geen leeuwenvlaggen (al dan niet versierd met een rode strik) opgemerkt. De « rode leeuwen » van Brussel hebben nog geen school gemaakt, zelfs niet in hun eigen burcht. In Wallonië daarentegen was er praktisch geen enkele socialistische manifestatie waar geen waalse hanenvlaggen meegedragen werden en waarvan de sprekers nalieten het waals karakter van de betogingen te onderstrepen. In Vlaanderen spraken de redenaars hier en daar nog over « extremisme ». Dat is het verschil van de differentie zegt de volksmond.

TIJDIGE WAARSCHUWINGEN

Samenvallend met de formatie-opdracht van de heer Vanden Boeynants ontbreekt het niet aan waarschuwingen van Vlaamse zijde. De Vereniging voor Vlaamse Professoren, Leuven onderstreepte in een mededeling nogmaals de eis dat de overheveling van Leuven-Frans naar Wallonië binnen een redelijke termijn in de regeringsprogramma moet opgenomen worden.

Van andere zijde wordt gewezen op de eis tot verwezenlijking van de kulturele autonomie, tevens nauw in verband staand met het vraagstuk der universiteiten en met de verdeling der kredieten voor wetenschapsbeleid. In deze laatste sektor werd reeds ten overvloede gewezen op de schromelijke wanverhouding ten nadele van de Vlaamse wetenschappelijke instellingen en een grondige hervorming geest van de organismen, die tot op heden deze verdeling bepalen. Zal een eventuele regeringsprogramma ter zake daarmee in voldoende mate rekening houden, is een vraag van primordiaal belang. De haast waarmee de eerste voorstellen aan de drie traditionele partijen overgemaakt werden liet niet veel goeds verwachten.

KOMPROMIS

De bouwstaking eindigde jl. donderdag virtueel nadat men onder leiding van een officiële bemiddelaar de appel in twee had gesneden. Hoewel de staking in de bouw in vele gewesten vrijwel algemeen was kwam toch hier en daar een zeker voorbehoud tot uiting. Van de gevraagde loonsaanpassing zullen de eisers de helft krijgen: 4 in plaats van 8 procent plus een verhoging met 1,5 procent van de getrouwheidspremie. De staking heeft dus niet de afschaffing der loonzones tot gevolg gehad en is op een kompromis uitgelopen. Als we de balans maken stellen we vast dat de werkgevers de kleinste toegeving hebben gedaan nl. van 3 naar 4 procent, tenzij men om de pil te vergulden die 1,5 procent bijvoegt, zoals de sindikaten doen...

(Jeeveede) Deze keer willen we allereerst eens aandacht schenken aan een aangelegenheid die voor velen nog behoort tot het domein van de fantazie, maar die naar de stellige verwachting van een vooralsnog bescheiden groep geleerden toch eens werkelijkheid gaat worden. We bedoelen in de min of meer nabije toekomst. Dat « min of meer » slaat dan op een periode van zo om en om de vijf-en-twintig jaar, een lange tijd als men er voor staat, maar een flits als die tijd achter ons ligt. Met die toekomst houdt zich in Nederland de hoogleraar professor dr F.L. Polak intensief bezig. En ziehier een en ander wat we vorige zaterdag uit zijn mond optekenden toen hij in het welbekende Nederlandse plaatsje Doorn (waar eens de laatste keizer in ballingschap leefde) een groep vakbondsbestuurders en journalisten toesprak.

Volgens Prof. Polak, die een aantal studiereizen naar Amerika maakte, zal de steeds meer toenemende automatizering ongeloflijk belangrijke consequenties hebben voor de werkende mens. Die automatizering schrijdt tans in een snel tempo voort, maar is al zeer lang aan de gang. Het is nog maar honderdvijftig jaar geleden dat tachtig tot negentig procent van de beroepsbevolking werkzaam was in de landbouw en de veeteelt. Nu reeds is dat percentage teruggelopen tot tien procent en volgens de geleerde spreker zal dit nog verder dalen tot vijf procent. In Amerika zijn de grote boeren nu al machtige industriële geworden die hun bedrijven besturen met behulp van computers.

In de industrie werkt tachtig tot negentig procent van de arbeidende bevolking. Men verwacht dat dit zal dalen tot tien procent, overigens een getal waarover de toekomstgeleerden het nog niet eens zijn. Maar wel rekent men erop dat straks — misschien al tegen het einde van deze eeuw — zeker 85 procent van de beroepsbevolking zijn bestaan zal dienen te vinden in de dienstverlenende bedrijven.

Zullen al die dienstverleners aan de slag kunnen raken? Prof. Polak zei dat dit niet te voorspellen is. « Er zijn er die de toekomst hoopvol inzien omdat de behoeften van de mens eindeloos zijn, en omdat er — vanuit de industriële landen bekeken — nog volop werk te doen zal zijn in de onderontwikkelde gebieden. Anderen echter menen dat er op alle gebied een verzadigingspunt zal

WIJ

IN NEDERLAND

worden bereikt. » Prof. Polak zelf gelooft wél dat de behoeften van de mens onbegrensd zijn. Maar volgens hem kunnen die behoeften niet bevredigd worden door de persoonlijke arbeid. Want ook in de persoonlijke dienstverlening, zo stelde de professor, zullen de computer, de robot en de automaat de menselijke kracht steeds meer gaan vervangen. Zelfs het gebied, waarop de mens tans nog in de vrije beroepsuitoefening zijn diensten verleent aan zijn medemens, zal niet ontsnappen aan de expansiedrift van de techniek.

De geleerde schetste wat nu reeds mogelijk is op het gebied van de medische dienstverlening. Het is technisch mogelijk een hartpatiënt uit te rusten met een apparaat dat alarm slaat bij dreigend levensgevaar. Het machientje zendt een noodsignaal uit dat een hartspecialist thuis of in het ziekenhuis op een monitor ziet verschijnen. Bij een komend hartinfarkt kan de ziekenauto al bij de patiënt voor de deur staan. Ook andere beroepen, bijvoorbeeld dat van advocaat, zullen niet aan de toekomstige ontwikkeling kunnen ontkomen. Sneller dan de rechtsgeleerde zal de computer de waterdichte juridische argumenten vinden die hij nodig heeft voor een pleidooi. Maar evengoed krijgen de parketten en rechtbanken hun computer. Sneller zal de rechtspraak dus zeker kunnen geschieden.

En de vooruitzichten in verband met werkloosheid? Daarover zei prof. Polak: « De mens zal op latere leeftijd en na langere studie gaan werken. De vakanties zullen langer worden, van dertien weken tot een half jaar. Er wordt nu al gestudeerd op de mogelijkheid van een volledig rustjaar, telkens na zes werkjaren. » Tegen zijn toehoorders, die meenden dat de geleerde zich met science fiction bezig hield, zei de professor dat er reeds computers zijn met een intelligentie-quotiënt van 150, dat is al meer dan de top van het menselijk vermogen. Dit hoge getal is in een tijd van vijftien jaar opgebouwd. Prof. Polak vroeg zich dan ook af of er veel fantazie voor nodig was om te vermoeden dat het binnen azienbare tijd tot 250 zal komen.

Zo werden we gekonfronteerd met een wonderlijke wereld die bijna niet voor te stellen is maar die misschien sneller zal worden verwezenlijkt dan we nu allemaal denken. Dit was trouwens de waarschuwing waarmee prof. Polak zijn boeiende uiteenzetting besloot, een uiteenzetting die algemeen de aandacht trok van de Nederlandse publiciteitsorganen.

Om nog even naar de werkelijkheid van alledag terug te keren dienen we melding te maken van de officiële oprichting van de Politieke Partij Radikalen, de groepering van de uit de Katholieke Volks-Partij weggelopen ontevredenen. Hun voorzitter is de ex-minister van Huisvesting (woningbouw) Pieter Bogaers, een heftige « doorduwer » die het opneemt tegen de zijns inziens behoudende krachten in de Nederlandse politiek. De nieuwe partij telt drie man in het honderdvijftig leden sterke parlement en in totaal tweeduizend leden. Een bescheiden start dus, maar men gaat pogen samen met socialistische, D'66 en de (protestante) Anti-Revolutionairen een progressieve concentratie op te bouwen.

Voor ons is het een zeer grote vraag of de laatstgenoemde partij bereid zal zijn met de Radikalen in de slag te gaan. Het konservatisme in Anti-Revolutionaire kring is nog lang niet uitgeroeid en bovendien wenst deze partij zich nog bepaald op kristelijke grondslag te baseren. De Radikalen wensen zich niet een kristelijke partij te laten noemen. Maar aan de andere kant wemelt het in hun beginselverklaring toch weer zozeer van woorden als kristendom, kristen zijn en kristelijke inspiratie, dat er in feite een nieuwe konfessionele partij in Nederland is geboren. Hetgeen weer niet hoopgevend is voor de talrijke politiek geïnteresseerden in dit land die — terecht, menen wij — de tijd van de konfessionele partijen voorbijgestreefd achten. Zoveel is wel zeker dat het tijdperk van de grote toekomstvisie à la Polak in de Nederlandse politiek nog niet is aangebroken.

Na 138 jaar werden deze week aan de kongreskolom te Brussel, aan de voet waarvan de onbekende soldaat begraven ligt, tweetalige herinneringsplaten aangebracht. België's molen maalt (zeer) langzaam...

EXIT ROLIN

De eklips van Henri Rolin, niet meer gekoöpteerd, heeft in onze pers meewarig en simpatiserend kommentaar uitgelekt. De ex-senator Rolin werd er in voorgesteld als een soort idealist en een hoffelijk man, wat wel waar zal zijn. Dat mag ons nochtans niet doen vergeten dat hij juist van de kommunisten, die hij steeds door dik en dun verdedigde en in bescherming nam, vorige week in de steek werd gelaten. Henri Rolin was ook een systematische tegenstander van alle westerse verdragen, van Euro-markt enz. Als minister van landsverdediging van de regering Pierlot te Londen mag hij beschouwd worden als een der geestelijke vaders van de retroactieve repressiewetten, in het bijzonder is Rolin de uitvinder van de zes-maanden-termijn, waardoor een bij verstek veroordeelde die na deze termijn een vonnis op tegenpraak verlangde daartoe helemaal geen kans meer kreeg. Een unieke wetsbepaling, waarover alle juristen ook vandaag nog het hoofd schudden, zoals trouwens over het geheel van de monsterachtige repressiewetgeving. Henri Rolin heeft deze houding nooit prijs gegeven. Wanneer men meent daarover « welvoegelijkheidshalve » te moeten zwijgen zijn wij die mening niet toegedaan. Een « vermomde » repressiedeskundige is tans uit de senaat verdwenen.

FANATIEK « VOLK »

Een plezierig polemiek ontstond er in Het Volk over de verkiezing van de provinciale senatoren. Een lezer uit Mere klaagde het fanatisme van Het Volk aan die haar lezers niet durfde meedelen dat dank zij de Volksunie een P.V.V.-senator struikelde in Brabant.

Het Volk volhardt in de boosheid. Het schrijft dat de P.V.V. haar zetel verloor door twee stemmen aan het F.D.F. te geven. Dit is onjuist. Zo de V.U. voor haar eigen kandidaat gestemd had, zou de P.V.V. die zetel gehad hebben ondanks het feit dat ze 2 stemmen weg-

gaf. De P.V.V. had immers 25 zetels, de C.V.P. 23, de B.S.P. 21, het F.D.F.-R.W. 14 en de V.U. 7.

De uitslag zou geworden zijn, P.V.V. 23, C.V.P. 23, B.S.P. 21, F.D.F.-R.W. 16 en V.U. 7. Dus zou de B.S.P. die zetel verloren hebben aan het F.D.F.. Zou de V.U. alle stemmen van de B.S.P. gegeven hebben dan was het onzeker of de C.V.P. of de P.V.V. de 3e zetel verloor. De kieswet bepaalt dan dat dit de kandidaat is met de minste stemmen die valt en dan bij gelijkheid van stemmen de jongste. Nu was de laatste C.V.P.-kandidaat Van Ackere de jongste. Hij dankt dus mee zijn zetel aan de V.U..

SPROOKJE

Het Volk probeert anderzijds het sprookje van V.U. stemmen voor de P.V.V. recht te houden. Ook dat sprookje gaat niet op: de V.U. gaf geen enkele stem aan de P.V.V. Waar de C.V.P. in West-Vlaanderen de V.U.-zetel wou weg geven aan de B.S.P. mislukte haar manœuvre en struikelde een C.V.P.-er ten voordele van onze kandidaat. Het bedriegersspelletje mislukte. Vandaar de woede van Het Volk. Het Volk mag echter wel een verklaring geven hoe het komt dat in de provincie Antwerpen één kommunist en in de provincie Luik vijf kommunisten op haar lijst stemden.

Daar weten zijn lezers nog niets over!

SPREEKVERBOD

De C.V.P.-burgemeester en schepenen van Hove hebben gemeend zich te moeten onderscheiden door aan V.V.B.-voorzitter P. Daels spreekverbod op te leggen in het vooruitzicht van de 11-julieviering aldaar. Dit verbod is des te onbegrijpelijk als men weet dat de meeste leden van het hovens schepenkollege ook lid zijn van de ... V.V.B.! Ze wraken dus hun eigen voorzitter en brengen de vereniging waarvan ze lid zijn in diskrediet. Of liever: zich zelf.

Het incident is betekenisvol

voor de partij « die het doet ». Ze doet het te Hove weeral eens verkeerd, wat de plaatselijke V.U.-afdeling in een protestschrijven niet naliet te onderstrepen.

Deze ondemokratische beslissing strookt geenszins met de vlaamse overtuiging van de Hovenaars. Dat deze dwaze beslissing meteen het sukses van de komende 11-juliefeesten te Hove verzekert vraagt geen nader betoog.

ZE STUDEREN

Baron Vanden Bosch (die gedwongen Nederlands leerde in een noordbrabants dorp) krijgt navolgers. Min of meer allemaal gedwongen. Een ander bekend ambassadeur blokt tans ijverig Nederlands, om niet met vervroegd pensioen gestuurd te worden. Maar ook prinses Paola heeft de weg naar Nederland gevonden. Ze verbleef enkele dagen te Noorbeek in Ned. Limburg, zwaar incognito, en toen joernalisten er toch lucht van kregen en vroegen waar de prinses stak, kregen ze tot antwoord, dat ze de taal van Vondel zat te studeren.

Zou men te Laken en in de hogere belgische sferen toch gesnapt hebben dat er op 31 maart een belangrijke verschuiving plaats had?

En een tweede vraagje: zijn er dan in Vlaanderen geen bevoegde taalleraren dat de upper ten het steevast in Nederland gaan zoeken? Of zijn ze zo beschaamd, Nederlands te moeten leren, dat ze daarvoor liever boven de noordergrens onderduiken. In de studie en in het anonimaat?

VLEUGEL, GEEN VLEUGEL

Het kongres van het Liberaal Vlaams Verbond te Knokke tijdens het komend weekend zal zich moeten onledig houden met de vraag, wat nu juist de verhouding is tot de P.V.V. Vanaudenhove heeft nog eens duidelijk te verstaan gegeven dat hij geen vleugel-

vorming in zijn partij zal dulden. Het L.V.V. zou dat wel enigszins anders willen doch vindt geen middel om uit zijn halfslachtige positie te geraken.

De jongste verkiezingen be- wezen dat het P.V.V.-unitarisme het in Vlaanderen niet doet, maar verscheidene vlaamse liberale verkozenen houden geen rekening met L.V.V.-standpunten. Lahaye stichtte zelfs een nieuw soort verbond van vlaamse liberalen. Nu zou het L.V.V. de vlaamse P.V.V.-federaties willen groeperen, maar zonder daarom tot vlaamse P.V.V.-vleugel uit te groeien, want dat mag niet. Het zal dus nog een keer een maat voor niets worden te Knokke. De referaten over Leuven en Brussel zullen eens te meer als kamouflage dienen. Neemt het L.V.V. het vlaams publiek dan werkelijk voor zo naïef?

SPANNING AAN DE MAASKANT

De overheveling van 75 arbeiders van de kolenmijn « Limburg-Maas » Eisdan naar de mijn « André Dumont » Waterschei heeft het waakzaamheidskomitee Maaskant en Vriendenkring Zwartberg genoopt de eis te stellen, 100 nieuwe arbeidskrachten uit de Maaskant aan te werven vooraleer de overheveling toe te laten van 75 ondergrondse mijnarbeiders niet-Maaslenders.

Het blijft een gesukkel in de limburgse mijngebieden, een miskenning van de plaatselijke noden en een voorbijzien van de noodzakelijke sociale en regionale doseringen door de hoge omes uit Brussel. Voor als na ontstaan er geen werkgelegenheden in eigen streek. Het is dan ook niet te verwonderen dat de spanning weer stijgt in de limburgse mijnstreek.

HANDIG?

Misschien wordt zelfs de meest skeptische geest altijd weer opnieuw geboeid door het veelvuldig en veelvormig menselijk gedoe en bedrijf rondom zich. Het meest gewone, het alledaagse blijkt plots elementen en aspecten te bevatten die men zelfs niet durfde te vermoeden. En altijd weer gebeurt het volledig onverwachte, gebeurt wat zelfs onmogelijk werd geacht. Heel langzaam, ergerend langzaam gaan zo onze ogen open voor wat er toch al zo lang was, maar wat we nooit hebben gezien. Heel traag komen we tot enig inzicht, tot een vergelijken dat dan — ook als we dit eigenlijk niet willen — een soort waardering, een waardebepaling, een oordeel wordt. Ook bij wie geen mens oordelen wil.

Vorige zondag vielen zo twee aspecten van het menselijke leven samen, twee gebeurtenissen die schijnbaar niets met elkaar te maken hadden, en die toch elkaar belichten.

Een maand na de verkiezingen bleek dat de drie traditionele partijen, in feite drie groepjes « politieke vrienden », die vele jaren ervaring hebben verworven in politieke handigheid nergens waren. Zij hadden het spel van informateur en formateur gespeeld, van programma en voorrang van problemen, van regeringsvorming en in alle stilte van personen en functies. Zij hebben zelfs voor de aardigheid de gewone post en zijn gewone vertragingen ingeschakeld. Zozeer dat het handige spel alles scheen te zijn, zozeer gingen ze daar blijkbaar in op dat ze schenen te hopen dat dit spel de werkelijke gegevens zelf zou doen verdwijnen.

Waarschijnlijk heeft niemand van die « politieke vrienden » het oude chinese verhaal gelezen dat zopas ook in het Nederlands werd gepubliceerd. Maar wie het wel las kreeg de indruk dat deze heren menen met hun medeburgers te kunnen omgaan zoals die oude Chinees met zijn vrienden-apen omging. Deze merkwaardige dierenvriend heeft er immers een hele kudde apen op na die hij door veel persoonlijke besparingen onderhield. Hij leefde zo innig verbonden met hen, dat hij hun verlangens kende en met hen kon spreken. Toen er nu hongersnood uitbrak was hij verplicht hun voeding te verminderen. Om hun instemming te krijgen gebruikte hij een list. Hij stelde voor: « Als ik u iedere morgen elk drie kastanjes geef, en iedere avond vier, zou dat dan genoeg zijn? ». Er kwam natuurlijk dadelijk woedend protest. Toen deed de dierenvriend alsof hij zich bedacht en stelde dan voor: « Als ik u elk iedere morgen vier kastanjes geef en elke avond drie zou dat dan niet voldoende zijn? ». De kudde was overtuigd een overwinning te hebben behaald en ging tevreden liggen. Die oude chinese wijze besluit: « Zo gaat het nu eenmaal: de enen zijn handig, de anderen zijn dwaas — en zij bedriegen elkaar. Dank zij zijn intelligentie kan de ware mens de massa in het ootje nemen zoals die apenvriend zijn dieren bedroog ».

Inderdaad dit is politiek handig — tussen apen en mensen. Vorige zondag werd echter ook een mens herdacht die politiek niet handig was, die twintig jaar geleden in verlatenheid en grote menselijke ellende stierf. Maar die de mensen die hem ontmoet hebben nooit als « apen » heeft behandeld. Geen officiële instanties, zelfs geen machtige kultuurverenigingen maar een groep vrienden hebben hem niet vergeten: Nest Van der Hallen. Zelfs wie alleen maar iets van hem heeft gelezen, maar dan werkelijk heeft gelezen, vergeet deze mens niet, voor wie niemand een « aap » was. Vorige zondag bleek dat handigheid en laagheid verdwijnen en dat het écht waardevolle blijft. Het is niet nodig personen te noemen die evenlang gestorven zijn, die geweldig handig waren, zeer succesvol, zeer rijk, die een grootse uitvaart kregen... Maar die niemands vriend waren.

Slechts als een mens misschien « onhandig » maar intens menselijk leeft, leeft hij tussen mensen. Slechts dan geldt het woord van Aristoteles niet: « Mijn vrienden, er zijn geen vrienden ».

NEMROD.

Volksunie West-Vlaanderen op 1 mei aan het monument der zeelieden te Oostende: ook aan de vissers hulde op de arbeidshoogdag.

NATIONALISME EN DEMOKRATIE

In haar meest verscheiden geledingen en organisaties en in haar telkens tijdsgebonden verschijningsvormen was de Vlaamse Beweging steeds op hetzelfde gericht, de vrije ontplooiing van de vlaamse mensen volgens hun eigen nederlandsse wezen. Of men haar nu die titel toekent of niet was en is de Vlaamse Beweging een beweging van « volksnationalisme », van « vrijheidsnationalisme ».

Als verschillende aspecten van de democratie worden vaak vermeld: de politieke democratie, de sociaal-ekonomische democratie en de kulturele democratie. Hiermede is de kous echter niet af; daar is ook de « democratie van de volken ». Zonder de democratie van de volken wordt de democratie van godin tot hoer gedegradeerd.

leuven frans naar wallonië

De strijd voor de democratie der volken (of noem het zelfbeschikkingsrecht) is de wereld beginnen beroeren en heeft grotendeels de gang van de geschiedenis bepaald van zodra i.p.v. de absolute monarchie de politieke democratie (de volkssoevereiniteit) het beslissende staatsvormend element werd.

De democratie van de volken, het volksnationalisme, staat regelrecht in tegenstelling tot het verfoeibare staatsnationalisme dat ontarda in chauvinisme en imperialisme of afzondering.

De volledige bevrijding van de vlaamse mens als lidmaat van zijn volk is in de praktijk niet te realiseren zonder voldoende eigen staatsmacht (wat niet betekent: staatssoevereiniteit). Zo gezien moet het bewerken van het federalisme in België beschouwd worden als de meest urgente democratische doelstelling. Het is immers duidelijk dat ook op de terreinen van de sociaal-ekonomische en de kulturele democratie een Bondstaat Vlaanderen + Wallonië,

een meer democratische koers zal varen dan het unitaire en door het brusselse Establishment geleide België.

DE VOLKSUNIE

Toen mijn a.s. benoeming tot V.U.-senator in het nieuws kwam schreef een vriend mij: « en je gaat nu toch niet beveren dat er alleen in de V.U. goede Vlamingen zitten ». Ik heb hem geantwoord dat ik dit zeker niet zou doen omdat ik het niet meen maar dat ik er overtuigd van ben dat deze « goedmenenden » de V.U. nodig hebben als steun en als lichtbaken en haar trots alle meningsverschillen als partner te aanvaarden hebben opdat de strijd voor het federalisme door een zo ruim front mogelijk zou gestreden worden.

Hij antwoordde mij dat hij akkoord was en er zich over verheugde dat ik de V.U. dus blijkbaar alleen als voorlopige « zweeppartij » beschouwde. Wie sprak weer van een koortsverschijnsel?

Toen heb ik teruggeschreven dat hij zich vergiste en dat m.i. ook in een eventueel Vlaams Parlement er een partij zou moeten bestaan die voorts de taak zou vervullen om, los van elektorale demagogie, de pluralistische partij te zijn die de harmonisering van verschillende -ismen tot algemeen volkswelzijn tracht te verwezenlijken.

Nationaal voelen betekent immers medevoelen met het gehele volk zoals het reilt en zeilt.

LEUVEN-FRANS NIET NAAR BRUSSEL

Hoezeer de onafwendbaarheid van het federalisme erkend wordt, weten wij dat de huidige grondwetsherziening geen integrale staatsvorming kan tot stand brengen. In afwachting mogen wij Vlaanderen niet laten uitzieken.

Ook aan een pacifist die ik ben is het wellicht toegelaten de politieke strijd in militaire termen te omschrijven.

Het is een algemene taktische regel dat men de tegenstrevers (en ik bedoel allermindst de Walen) moet aanvallen daar waar zij het zwakste zijn, waar men zelf de grootste stootkracht heeft en waar de maximale kans op sterke bondgenootschappen bestaat. Ieder bondgenootschap moet eerlijk zijn — want alleen politieke eerlijkheid is uiteindelijk renderend — maar een bondgenootschap is daarom niet eeuwigdurend.

Dit alles wel beschouwd moeten nu dadelijk alle Vlamingen samenwerken met allen die het er over eens zijn.

Leuven-Frans niet naar Brussel maar naar het hart van Wallonië.

Alleen sluwe politieke kombinaties van de drie grote K's (Kroon, Kerk en Kapitaal) kunnen verhinderen dat de enorme parlementaire meerderheid die dit haalbaar maakt zich zou uiten. Denken wij er aan dat Vanden Boeynants nog liever gevallen is dan deze meerderheid zich te laten realiseren!

« Leuven-Frans niet naar Brussel » is niet alleen taktisch de meest urgente zaak maar ook principieel van levensbelang voor ons volksbestaan.

Indien wij op dit punt niet kunnen verhinderen dat het verfransde Brussel steeds meer funkties tot zich trekt en zich met de steun van Leuven-Frans uitbreidt tot overheersende « Staat in de staat », geraken wij uit het grootste gedeelte van Vlaams-Brabant terug gedrongen; wij worden er definitief als onderlaag behandeld, als Menapiërs die er wel mogen komen werken... en kopen maar er vanwege de dure grond en de levenssfeer niet mogen wonen noch kiezen. Deze « terug-naar-uw-dorp » politiek wil ons uit de machtige Hoofdstad verdringen om haar verder uit te rusten tot derde partner in een « fédéralisme à trois ».

Deze brusselse machtsdrang dient tevens bestreden te worden door een democratisch ruimtelijk orderingsbeleid. De bestaande wet « Vanaudenhove » ontziet de grondspekulatie.

Wij weten allen wat wij moeten denken van de laattijdig ontdekte suiker die de bittere pil moet doen slikken: de zgz. vlaamse en de zgz. katholieke aanwezigheid te Brussel. Met een heruitgave van de « ziel van 't kind » zal men ons niet meer paaien en wat de vlaamse aanwezigheid betreft... een klein stukje Leuven-Nederlands naar Brussel zou daar alleen onze minderwaardigheid demonstrenen.

Zij die het argument van de vlaamse aanwezigheid hanteren deden niets om de vlaamse kinderen werkelijk in vlaamse scholen onder te brengen.

Zij deden niets om de U.L.B.-Broeders ertoe te dwingen een volwaardige nederlandse afdeling uit te bouwen.

LEUVEN-FRANS NIET NAAR BRUSSEL !

Het is bekend dat deze netelige vraag voorkwam onder de vragen die het a-politieke Aktiekomitee Vlaams Brabant voor de jongste verkiezingen gericht heeft tot de voornaamste vlaamse kandidaten op de verschillende lijsten.

Dat de P.V.V.-kandidaten niet eens antwoorden — en dat de V.U.-kandidaten deze stelling duidelijk onderschreven is normaal. Ook de Rode Leeuwen reagerden gunstig.

Onder de vlaams-brabantse C.V.P.-kandidaten gaven een aantal geen teken van leven, één enkele onderschreef de stellingen van het Aktiekomitee en al de anderen antwoordden onduidelijk of ontwijkend.

Daarom nogmaals publiek de vraag aan de Vlaamse C.V.P.! Ja dan neen zult U zich verzetten tegen welke overplaatsing ook van Leuven-Frans naar Brussel? De wet Lefèvre-Janne van 1965 liet weliswaar sommige medische inplantingen te Woluwe toe voor licenciaten en doctoraten.

Deze wet was echter voorlopig en de termijn van drie jaar is nu afgelopen zonder dat Leuven-Frans te Woluwe iets realiseerde (behalve de onwettelijke Ecole de Santé publique). Alles is nu weer mogelijk!

Het hangt dus alleen en uitsluitend van de vlaamse C.V.P. af of door het overhevelen van een gedeelte van Leuven-Frans naar Brussel met de uitbouw over de Triangle du Très Grand Bruxelles werkelijk een aanvang wordt genomen.

Zullen zij Vlaams Brabant verkopen? Dat is de vraag!

In de hogere sferen werd er in de koe-lissen reeds gehertoginnendaald.

Indien de enkele « harden » in de C.V.P. en de jonge nog politiek maagdelijke figuren die het ongetwijfeld ook zo zien dat Leuven-Frans in geen geval naar Brussel mag, het nu inderdaad goed menen met het bestaan zelf van hun volk moeten zij, zodra deze, zaak te berde komt, radikaal de gepaste konkluzies trekken en niet alleen symbolisch tegenstemmen.

Willen zij konsekvent zijn moeten zij, als 't slecht verloopt, hun lidmaatschap aan de V.U. aanvragen, dus in 't volle gevecht van deze « volkerenslag » overstappen naar de goede zijde, de zijde van hun volk.

Zij kunnen het met dezelfde elegantie doen als de franse leuvense C.V.P.-ers en ook anderen het in volle kiesstrijd klaarspeelden trikolore P.V.V.-er te worden.

Er zijn nu eenmaal ogenblikken in een mensenleven waarop men, jong of oud, zijn verantwoordelijkheid dient op te nemen. Wat het zwaarste is moet dan doorwegen.

M. VAN HAEGENDOREN, senator.

PARLEMENTAIRE KRABBELS IN DE SENAAAT

De Senaat heeft al een drietal vergaderingen achter de rug en dit in tegenstelling tot de Kamer die maar een maal samenkwam.

Dit komt doordat de Senaat trapsgewijze wordt samengesteld: eerst 106 rechtstreeks gekozenen, nadien 48 provinciale senatoren en ten slotte 24 nationale gekoöpteerden.

Zowel voor de provinciale senatoren als voor de nationaal gekoöpteerden heeft de V.U. een aanval van een coalitie van tegenstanders moeten afweren om de zetels waarop ze normaal recht had te verdedigen: in West-Vlaanderen tegen een coalitie CVP-BSP, bij de nationale koöptatie tegen het driehoeksgeval BSP-PVV-FDF. Gelukkig speelden in dit laatste geval de kommunisten niet mee, want een samenwerking van vier partijen tegen de V.U. zou te zwaar geweest zijn, des te meer daar de CVP volstrekt verbod gegeven had ook maar één man voor de V.U. te laten stemmen, al kan ze één stem missen. Toch is het aan de vrees hiervoor te danken dat de V.U. haar tweede zetel heeft, de P.V.V. vreesde haar zetel te verliezen en vroeg dus alle FDF-ers en R.W.-ers voor haar te kiezen. Toch vluchtte nog een P.V.V.-stem naar de socialist. Degenen, die niet akkoord waren met de kandidatuur Poma worden verdacht. Er zijn dus veel verdachten...

Er heerste heel wat spanning bij de stemming, die plaats vond door al de verkozenen (een zeldzame uitzondering!) De twee kommunisten, die boos waren omdat de BSP weigerd haar belofte Terive te laten koöpteren, niet hield, bleven afwezig. Terwijl de V.U. senatoren Bouwens en Jorissen de stemmen meetelden, probeerde de Limburgse

senator Jeurissen in de wandelgangen de tijd te doden met enkele goochelnummertjes, waarbij hij heel wat bijval oogste. Het moet echter zijn dat alle journalisten senator Jeurissen nog niet kennen want een eminente journalist als Manu Ruys die erover hoorde bevorderde Wim Jorissen tot goochelaar in plaats van zijn quasi-homoniem Fons Jeurissen. Goochelen is nu echter een van de weinige zaken die Wim Jorissen niet kan!

Een andere strijd die de V.U. zegevierend besloot is de strijd om een vertegenwoordiger in het bureau van de Senaat. De ongeschreven traditie wil dat per 12 zetels een partij één lid krijgt van het bureau dat uit 15 man bestaat: 1 voorzitter, 3 ondervoorzitters, 6 sekretarissen en 5 kwestoren. Van uit de Kamer waar men de V.U. vertegenwoordiger wil blijven waren was er echter duchtig geïntrigeerd om de V.U. uit het bureau van de Senaat te weren en dit om geen precedent voor de Kamer te scheppen. Een Senaat die, meer dan de Kamer, incidenten vreesde was echter beducht voor de scherpe reacties van de bulldozers Ballet en Jorissen die lieten verstaan dat ze dan ook geen enkele traditie meer zouden eerbiedigen. De vrees voor incidenten was des te groter daar de fractievoorzitter van de Volksunie zich had laten ontvallen dat hij eigenlijk nog maar een makke is in vergelijking met de 2e jongste senator Edgard Bouwens, de ondervoorzitter van de partij.

Sindsdien wordt Edgard Bouwens, de man met het raadselachtig gezicht, door iedereen met de blikken afgetast. Nog scherper dan Jorissen en Ballet kan men zich moeilijk voorstellen!

Dezelfde jonge senator Bouwens heeft

anders met de nodige waardigheid drie zittingen lang naast voorzitter Struye, vooraan aan het bureau gezeten. Hij deed dit alsof hij al jaren in de Senaat zat. Er was niets groens aan hem, evenmin als aan de nieuwe senatoren Claes en Persyn, die eveneens de indruk wekten dat zij sinds jaren met de Senaat vergroeid zijn, zo zelfzeker zaten ze in hun onderscheidene zetels. De «anciens» De Paep en Roosens hadden hen niet te benijden.

Ook de nieuwste V.U. senatoren Van Haegendoren en Baert bleken dadelijk thuis want heel wat politieke tegenstanders kwamen, als oud-bekenden, hun nieuwe collega's groeten. Senator Diependaele heeft zijn wraak genomen door zijn vroegere plaats te vragen en te krijgen. De V.U. zit in de Senaat en dit in tegenstelling met de Kamer niet naast de C.V.P. maar helemaal in het centrum. Tussen hen en de C.V.P. zitten de vertegenwoordigers van het F.D.F. en van het R.W. Alleen met de R.W.er Bologne, die samen met V.U. senatoren nog de Vlaams-Waalse federale grondwet opgesteld heeft, was er onmiddellijk contact van V.U. zijde. Senator Bologne droeg een speldje met de Waalse haan. Zijn repliek vond hij bij de V.U. senator Van de Weghe, die het leeuwenspeldje droeg. De andere Westvlaamse V.U. senator Blancquaert is de enige senator met een baard. Neen, senator Baert draagt geen baard. Vrouwelijke senatoren zijn er niet meer, evenmin als een geestelijk gerokte. De Senaat zal het voortaan moeten stellen zonder aalmoesnier.

Gevoelig verjongd is de Hoge Vergadering anders wel. Niet mindere dan 50 senatoren zijn tussen de 40 (minimumleeftijd) en de 50. De V.U. die 5 senatoren telt tussen de 25 jongsten, 5 tussen de 25 oudsten en 4 in talrijkste middengroep geeft ongeveer een beeld van de gemiddelde samenstelling van de Senaat wat de leeftijd betreft.

Het ijs tussen de senatoren is anders nog niet helemaal gebroken. De C.V.P. senatoren bekijken die van de V.U. nog wat scheef. In tegenstelling tot de verkiezingen van 1965 won de V.U. deze maal inderdaad haast uitsluitend stemmen van de C.V.P. De vorige keer waren er ook heel wat B.S.P. stemmen

naar de V.U. gegaan. Men wijt dit aan het feit dat de B.S.P. van '65 tot '68 in de oppositie gestaan heeft en aan de afzonderlijke Vlaamse B.S.P. lijst te Brussel. Verrassend in dit verband is het wel dat de rode leeuw Vermeylen zonder veel oppositie van de Brusselse Franstalige B.S.P. tot fractieleider verkozen werd. De B.S.P. heeft echter niet veel keus en veel echte tweetaligen telt ze evenmin.

Twee bekende fractieleiders verdwijnen, de ex-senaatsvoorzitter Rolin van de B.S.P. en de geestige, onafhankelijke kommunist Terive. Hun wegvallen wordt vrij algemeen betreurd. Bij de C.V.P. blijft Viktor Leemans fractievoorzitter terwijl de gematigde Luksemburger Adam het P.S.C. onderdeel aanvoert, bij de P.V.V. blijft het de Franstalige Kortrijkenaar, de 19e eeuwse Gillon (84 jaar), veruit de oudste voor senaatsvoorzitter Struye (72), de FDF-er Thiry (71) en de V.U. professor Elaut (70).

De V.U. koos Wim Jorissen en hoe het FDF met 4 man en het R.W. eveneens met 4 het zullen doen, weet men nog niet. De FDF-er Lagasse zit tans op de 3e rij, met naast zich Bologne van het R.W. Worden dit de 2 fractievoorzitters of zal er slechts 1 zijn? Men wacht af.

De P.V.V. voorzitter Vanaudenhove heeft ondertussen (voorlopig?) heel wat van zijn lef verloren. Hij ziet er niet goed uit en sluipt bescheiden het halfrond en de koffiekamer binnen. Wie nog bescheidener is, is de Antwerpenaar De Baeck, die tans vlak naast de B.S.P. zit, zo ver mogelijk van de C.V.P. weg. Zijn eedaflegging ging met gempomp gepaard en in de P.V.V. senaatsfractie ging, toen hij binnentrad, een L.V.V. stem op «wie gaan ze hier nog allemaal binnenbrengen!» Voorzitter Vanaudenhove zei niets. Bij de nationale koöptatie had De Baeck geen enkele voorkeursstem. Wie ook een bescheiden terugkeer vierde was senator Custers, die drie stemronden nodig had om voor de nationale koöptatie de Westvlaming Belaen te verslaan en naast hem Viktor Leemans en P.W. Segers, de enige Vlaamse C.V.P.-ers, die de gestelde leeftijdsgrens van 65 jaar overschrijden. Luiden voor «verruimer» P.W. Segers en voor beide «verruimden» van '49, Leemans en Custers, volgde maal de parlementaire doodsklokken? Men fluistert het, maar is P.W. Segers niet geliefd, hij is machtig en groot in het A.C.V.

Is er een verjonging in alle partijen, het meest «nieuwe» wordt verwacht van de V.U. (winst 9 zetels) en van het F.D.F.-R.W. (winst 7 zetels). Van de «traditionele» partijen wint alleen de B.S.P. 1 zetel (in de Kamer verliest ze er 5), de P.V.V. verliest er 3, de C.V.P. 12. Ook de K.P. verliest er 2.

De V.U. telt zowel kwantitatief als kwalitatief de grootste winst. Vooral de C.V.P. is daarover ongerust. Heilzame onrust?

VERSCHUIVINGEN KAMER-SENAAT

Nu de Senaat volledig samengesteld is kan men het verschil in zetelwinst en verlies zien.

De C.V.P. en de P.V.V. verliezen meer in de Senaat, dan in de Kamer: de C.V.P. 12 zetels in de Senaat tegen 8 in de Kamer, de P.V.V. 3 in de Senaat tegen 1 voor de Kamer. De K.P. verliest in de Kamer 1 zetel en in de Senaat 2. Het F.D.F. dat voor de Kamer 2 zetels won, wint er 3 in de Senaat, het R.W. dat er 5 won in de Kamer, won er 4 in de Senaat. Voor de Senaat evenals voor de Kamer is de V.U. de grote winnaar, 9 voor de Senaat tegen 8 voor de Kamer.

Wij geven hierbij de tabel 1. Zoals men ziet verliest de C.V.P. het meest zetels: 20 en wint de V.U. er het meest: 17. De V.U. verdubbelt juist haar zetels: van 17 naar 34. Bij de coalitie F.D.F.-R.W. is de waalse partij de grootste winnaar: 9 zetels tegenover 5 voor de Brusselse frankofonen. De P.V.V. en B.S.P. verliezen evenveel zetels 4, de K.P. één minder of 3.

Nederlandstaligen gingen erop vooruit: 3 meer in de Kamer, 2 in de Senaat. De Senaat telt officieel 100 Nederlandstaligen tegen 78 Franstaligen. Helemaal juist is dit echter niet. De Kortrijkenaar Gillon praat praktisch altijd Frans, de Gentenaar Merchiers en de St-Truidenaar Vreven meestal, de Ronsenaar Cuvelier en de Ieperaar Lahaye vaak. Dit zijn allen P.V.V.-ers. Ook de Antwerpenaar Lilar en De Baeck evenals Vanaudenhove leven in een tweetalige sfeer. Van de 14 P.V.V. senatoren uit de Vlaamse gewesten zijn er slechts 6 die doorgaans Nederlands praten: Bascour (Brussel) Van der Poorten en De Clercq (Mechelen-Turnhout), Poma (Antwerpen) De Baer (St-Niklaas) en Daems (Leuven). Veel is het niet: 6 P.V.V.-ers op de 37. En Nederlands praten betekent nog niet consequent vlaamsgezind zijn. Wanneer men de cijfers zo bekijkt is de verhouding in de Senaat niet: 100 tegenover 78 maar 92 Nederlandstaligen tegen-

over 78 Franstaligen met 8 Vlaamse «Frankofonen».

Beëindigen we met de tabel met de indeling van de drie «soorten» senatoren.

Tabel 2.

VOLKSUNIE IN HET SENAAITSBUREAU

Waar de Kamer nog van kromme haas gebarde en geen V.U. volksvertegenwoordiger in het bureau opgenomen werd, dan heeft de Senaat meer volgens de geest van de democratie en volgens de traditie gehandeld en een V.U. senator in het bureau opgenomen.

In het bureau van de Senaat zetelen 15 senatoren: 1 voorzitter, 3 ondervoorzitters, 6 sekretarissen en 5 kwestoren. Men geeft in beginsel één zetel per 12 senatoren, maar de verkiezing moet gebeuren door de meerderheid. De meerderheidspartijen moeten dus akkoord gaan.

De Senaat verbreekt niet graag haar traditie en doet er graag een beroep op ook voor de oppositiepartijen.

Nu was het zo dat men de V.U. kon weren maar dat betekende ook dat men de V.U. moeilijk kon verwijten nog meer vrijbuiten te spelen. En dit laatste werd in geval van weigering beschouwd als een zekerheid. Fair play kon slechts bestaan zo het wederzijds is. Onze senatoren zouden het zeker niet anders opgenomen hebben.

Vandaar dat onze kandidaat, fractievoorzitter Wim Jorissen bij handgeklap verkozen werd als een van de zes sekretarissen.

Het bureau regelt de interne senaatskwesties. In de binnendienst is het Nederlands nog de assepoester en ook de Vlaamse ambtenaren zijn achtergesteld. Senator Jorissen zal dus ook daar weer zijn werk hebben.

Wim Jorissen is de eerste Vlaams-nationale verkozen die in een van beide bureau van Kamer en Senaat zitting neemt.

Hij zal niet de laatste zijn. Ook zover zijn we al.

Tabel 1

	C.V.P.	B.S.P.	P.V.V.	V.U.	F.D.F.	R.W.	K.P.
Kamer	69 (- 8)	59 (- 5)	47 (- 1)	20 (+ 8)	5 (+ 2)	7 (+ 5)	5 (- 1)
Senaat	64 (- 12)	53 (+ 1)	37 (- 3)	14 (+ 9)	4 (+ 3)	4 (+ 4)	2 (- 2)
Totaal	133 (- 20)	112 (- 4)	84 (- 4)	34 (+ 17)	9 (+ 5)	11 (+ 9)	7 (- 3)

Tabel 2

	C.V.P.	B.S.P.	P.V.V.	V.U.	F.D.F. + R.W.	K.P.
Rechtstreeks	35	33	22	9	5	2
Provinciaal	20	13	9	3	3	-
Gekoöpteerd	9	7	6	2	-	-
Totaal	64	53	37	14	8	2

Op 1 mei legde mr. F. Van der Elst namens de Volksunie een bloemenkrans neer aan het beeld van de buildrager te Antwerpen, als hulde aan de arbeid.

de **Wij** de wereld

MEI 1968

Rond 10 mei 1968 — historische datum want werkelijke begindatum van de tweede wereldoorlog — moesten in de franse hoofdstad de eerste inleidende besprekingen tussen Amerika en Noord-Vietnam beginnen. Het zou dus DE gebeurtenis van de week zijn.

Een maand lang hebben beide partijen verstoppertje gespeeld nadat ze het in beginsel eens waren, om met mekaar te gaan praten. Verschillende steden als ontmoetingsplaats werden nu eens door de ene, dan weer door de andere partij afgewezen. Ook het indonezisch aanbod, de ontmoetingen op een van haar oorlogsbodems (een voormalig russisch oorlogsschip) te doen plaats vinden, werd afgewezen, omdat het regime Soeharto te rechts is in noordvietnamese ogen.

Voor de Gaulle zal het een persoonlijke voldoening zijn, zijn « rezidentie » als contactplaats te zien gebruiken door de Amerikanen, van wie hij zich sinds jaren geleidelijk distancieert. Het is een diplomatiek succesje na het frans aanbod tot bemiddeling en ondanks de Gaulle's rede in 1966 te Pnomh Penh. Deze voldoening wordt misschien wel getemperd door de noordvietnamese aanwezigheid, want het was toch Ho Shi Minh die na een strijd van bijna een halve eeuw de

franse bezetter uit zijn land kon verjagen.

In een vorige beschouwing hebben we ons al afgevraagd, wat beide partijen mekaar zouden zeggen in geval van onderhandelingen. In Amerika speelt men nog met verdelingen. Noord-Vietnams eisen komen neer op volgende vier punten: 1. terugtrekking der Amerikaanse troepen uit Zuid-Vietnam 2. geen militaire bondgenootschappen meer met een van beide Vietnams als partners 3. regeling van het politieke

vraagstuk volgens het programma van het Nationaal Bevrijdingsfront (dat zelf voorlopig niet mee aan tafel zit) en 4. hereniging van Vietnam zonder buitenlandse inmenging.

Dat is een hard programma en laat reeds dadelijk toe, lange en moeizame onderhandelingen te voorspellen, voor zover ze niet afgebroken worden. Een van de knelpunten is zeker de al dan niet aanvaarding door Amerika resp. door Zuid-Vietnam van het Nationaal Bevrijdingsfront als volwaardige gesprekspartner. De datum van de opening der besprekingen werd voorafgegaan door een nieuw Vietkong-offensief op niet minder dan 116 centra in Zuid-Vietnam. Volgens de eerste indrukken was dit tweede Vietkong-offensief van 1968 niet zo krachtig als het Tet-offensief van enkele maanden geleden, zeer waarschijnlijk omdat het verrassingsmoment ontbrak. Amerikanen en Zuid-Vietnamezen hebben blijkbaar uit deze zeer onaangename Tet-verrassing lessen getrokken. De bedoeling is zonder twijfel de opening van de besprekingen in te leiden met een krachtig argument, vervolg van een eerste machtdemonstratie en ondanks het stopzetten van de luchtbombardementen op Noord-Vietnam. Het is overigens toch zo, dat het amerikaans gebaar niet door een noordvietnamees gebaar werd beantwoord. De luchtbombardementen waren niet alleen bedoeld om een psychologische ondermijning van Noord-Vietnam te bewerken (welke berekening op een sissers uitgelopen) doch ook om de kommunistische bevoorrading in Zuid-Vietnam zowel aan de bron als langs de toevoer-

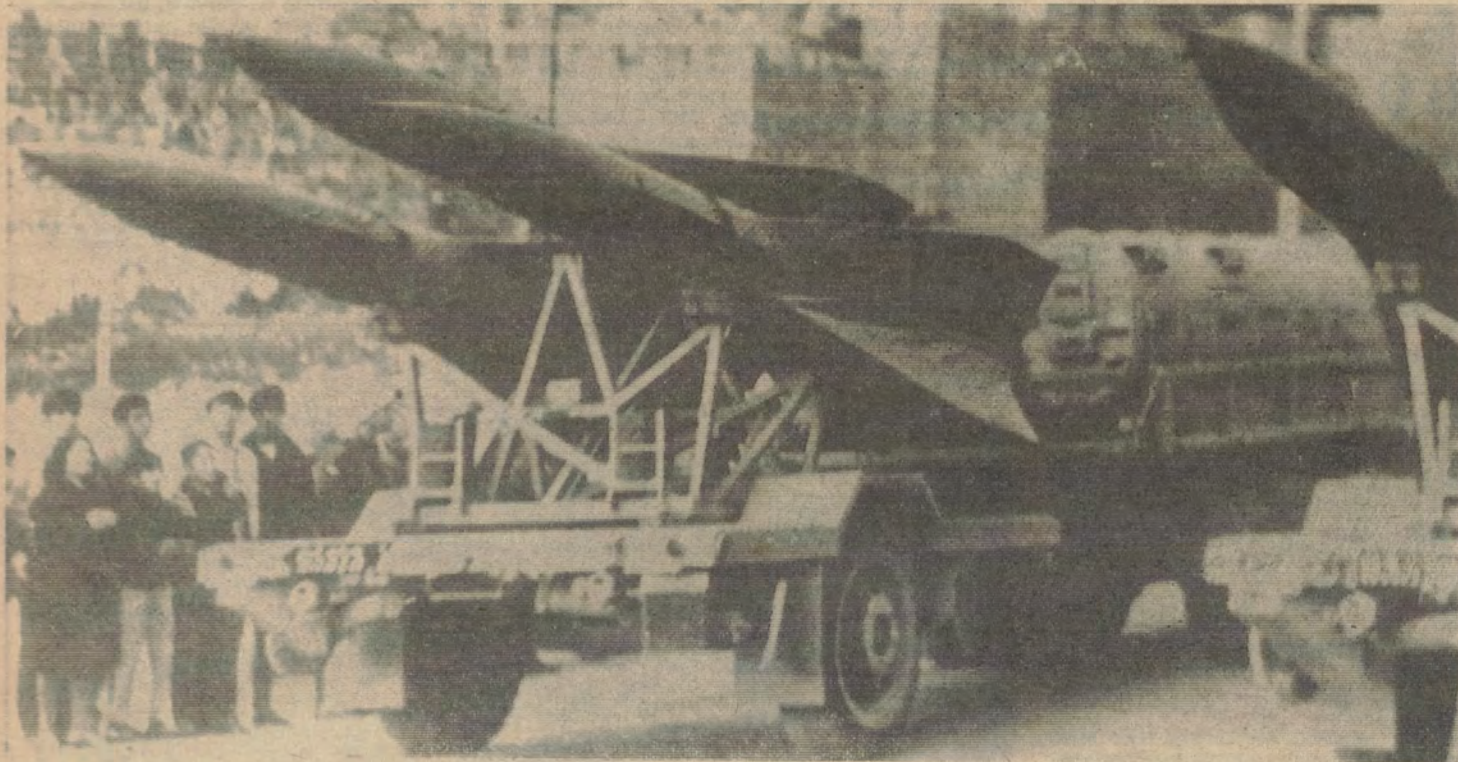
wegen zoveel mogelijk te belemmeren. Ook in dit doel zijn de Amerikanen niet geslaagd. Daardoor bleef een beslissende wending ten gunste van Amerika uit. Vermits de Amerikaanse openbare mening geleidelijk aan oorlogsmoe wordt is het te verklaren, dat rekening gehouden met de hierboven gedane vaststellingen, Johnson verkoos de eskalatie stop te zetten zonder aan te dringen op een tegenprestatie.

De strijd in Zuid-Vietnam tussen voor- en tegenstanders van een coalitie met het bevrijdingsfront zal voortduren en veroorzaakt trouwens ook bij de Amerikanen tweespalt. Men kan er nochtans op aan dat Noord-Vietnam het welslagen van onderhandelingen van deze faktor afhankelijk zal maken terwijl de zuidvietnamese leiders met alle macht zullen pogen te verhinderen, dat het Bevrijdingsfront gespreks- en zelfs regeringspartner zou worden. Veel zal dus nogmaals afhangen van hetgeen Washington zelf beslist. Het wordt door Zuid-Vietnam onder druk gezet, de militaire leiders van Saigon gaan zelfs zo ver te dreigen met een voortzetting van de strijd zonder Amerikaanse hulp, een dreigement dat ze niet waar kunnen maken.

Op het ogenblik dat we deze kroniek schrijven weet men pas in welk gebouw te Parijs, de eerste ontmoeting zal plaats hebben. Dat de Gaulle zich met deze gebouwenkeuze in hoogsteigen persoon bezig hield getuigt niet alleen van zijn gevleide eigenliefde in deze kwestie doch ook voor het belang dat men aan de plaats heeft gehecht.

DEZE WEEK IN DE WERELD

- Vietkong-offensief in Vietnam na de tweede dag verzwakt.
- Amerikanen en Zuid-Vietnamezen gaan zeer spoedig over tot tegenoffensief.
- Hevige straatgevechten tussen studenten en politie te Parijs.
- Hartoverplantingen te Parijs, Houston (Texas) en Londen.
- 84 passagiers bij vliegtuigramp in Texas (U.S.A.) omgekomen.
- Mevr. L.B. Wallace, 41-jarige « vervangingsgoeverneur » Alabama overleden.
- « Mars der armen » te Edwards (Mississippi) begonnen onder leiding van dominee Abernathy, opvolger van wijlen M.L. King.

Raketten van het Israëlische leger defileerden mee te Jeruzalem naar aanleiding van de 20ste verjaardag van de oprichting van de staat Israël. Dit defilee ging door ondanks het Arabische protest en een verzoek van de UNO.

DEMOKRATISERING

De liberalisering in de oosteuropese satellietstaten staat nog steeds in deze landen in het brandpunt van de belangstelling, vooral in Tsjecho-Slovakije, dat men echter (nog niet) mag vergelijken met Roemenië. Want de losser van Moskou beweging van Boekarest had vooreerst niets met een inwendige herziening te maken, terwijl de liberalisatie te Praag aanvankelijk een zuiver tsjecho-slovaakse aangelegenheid bleek te zijn en ook vandaag alle nadruk wordt gelegd op de blijvende vriendschapsbanden met Moskou. Moskou tracht deze inwendige liberalisatieprocessen te beperken en oent in die zin druk uit (ten daarvoor beschikt het over meer dan voldoende middelen). Polen en Oost-Duitsland steunen hierbij het Kremlin.

Het is trouwens de vraag of men hier niet moet spreken van de kwadratuur van de cirkel. Na Zuid-Slavie hebben nu ook Tsjecho-Slovakije en Roemenië het in toenemende mate over demokratizering van het stelsel. Zuid-Slavie, dat daarmee voor het eerst uitpakte, heeft er in de praktijk nog niet zoveel van terecht gebracht: voor als na blijft het een diktatoriaal geleide staat, met een eenheidspartij, die zich verenigelt met het regime. Wel heeft het van meermalen de federale staatsinrichting toegepast, formule die nu ook te Praag als argument begint te dienen in de discussie over « meer democratie ». Het zou in Tsjecho-Slovakije terloops gezegd op een federalisme met twee neerkomen...

Naast dit volkse aspekt, dat een wezen-

lijk element van democratie is en zich dus ondanks het theoretisch miskennen door het marxisme meer en meer laat gelden, is men te Praag en te Boekarest op zoek naar diverse formules van demokratizering, waarvan de opsomming alleen volstaat om aan te tonen, hoe moeilijk beide strekkingen (het veilig in de marxistische banen houden der regimes en het toestaan van liberaliserende beginselen en strekkingen) met elkaar te verzoenen zijn. Men heeft in elk geval reeds zes soorten variaties « ontdekt » van de vorming van een oppositie binnen het kader van de volksdemokratie naar nieuw patroon. De eerste is uiteraard de openbare mening (die sommige diktaturen systematisch polsen door middel van wijdvertakte, geheime organisaties, wier taak erin bestaat, het oor te luisteren te leggen bij de volksmassa en daaruit de tendens van de openbare opinie te distilleren). Deze eerste vorm van oppositie zou vooral waargenomen worden door de pers, radio en televisie. Daarmee kunnen stalinisten genoeg nemen, want welk gevaar schuilt in deze vorm van oppositie, wanneer elke andere vorm van medezeggenschap uitblijft.

Ze is zelfs een uiterst dankbaar middel tot het afblazen van stoom: woorden en niets anders dan woorden. De stalinisten te Praag schrikken ook niet terug voor de tweede, verdere vorm van oppositie, nl. deze binnen in de partij. Men zou door het toelaten van opiniegroepen beslissingen aan een tegensprekelijk debat onderwerpen. Wat blijft daarvan echter over bij handhaving van een almachtige partijtop? De derde stap is de oppositie van individuen, die in de praktijk al even weinig aan de werkelijke machtsverhoudingen wijzigen. De eskalatie gaat verder wanneer men belangengroepen gaat tolereren, ook nog genoemd drukkinggroepen, bij vb. op grond van beroepsindeling. Doch ook hier behoudt de partij alle draden in handen.

Vervolgens komt men tot de toelating tot het politiek debat van de zogenaamde « schaduwpartijen », sommige vroeger bestaande partijen, die echter alleen in het kader van het kommunistisch partijprogramma zouden mogen ageren en zorgvuldig zouden worden « uitgekozen » onder de oude partijen in Tsjecho-Slovakije, die zich na de Putsch van 1948 gedwee lieten inlij-

ven bij de kommunistische partij. Is landbouwminister Boruvka voorstander van « oppositie door belangengroepen », premier Cernik is de voornaamste voorstander van het vieren der teugels ten opzichte van de « betrouwbare » partijen.

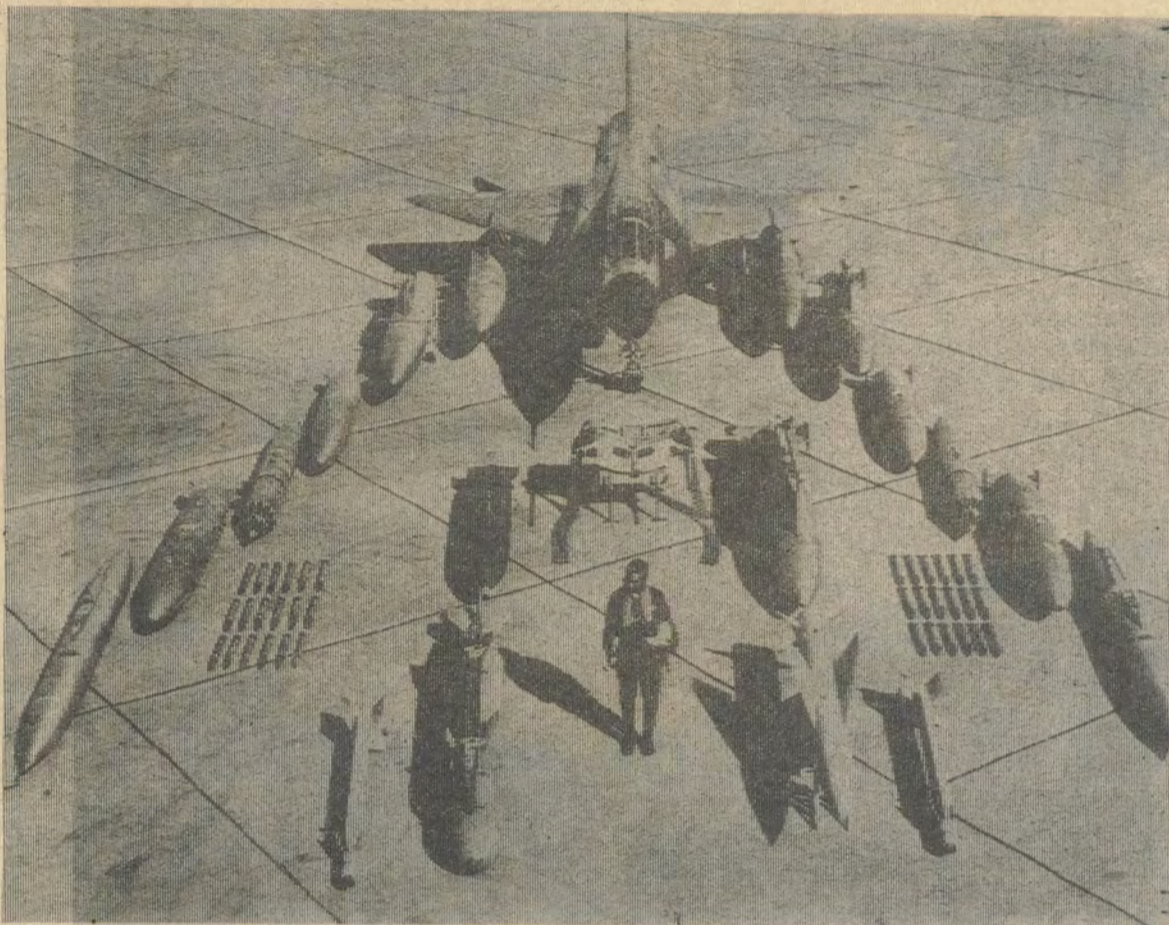
Ten slotte komt men tot het tweepartijensysteem, waarbij men zou kunnen kiezen voor kandidaten van een tweede partij naast (liever: onder) de kommunistische staatspartij, eventueel met een wat liberaal programma. Voorwaarde zou nochtans zijn, dat ook deze tweede partij het sociaal programma van de KP aanvaardt en propageert en dus slechts op onderschikt vlak een andere mening huldigt. In feite zou dit neerkomen op het bestaan van twee kommunistische partijen, een hoofdpartij en een meeloper.

Vanzelfsprekend gaan reeds stemmen op die pleiten voor een oppositiesysteem naar westers patroon. Doch niemand gelooft werkelijk dat de kommunistische partij van Tsjecho-Slovakije (noch van Roemenië, noch van welke Sovjet-satelliet ook) kandidaat zelfmoordenaar is. In werkelijkheid komt het allemaal neer op het afblazen van stoom, op subtiel woordenspel, de beweging zelf wordt strak in de hand gehouden en zal wel leiden tot zekere te Praag, te Boekarest en elders ongekende vrijheden, die echter slechts geduld worden zolang ze de staatsideologie niet in het gedrang brengen. Hoogstens kan men van een overgang spreken, wat daarna zal komen kan men nog in de verste verte niet zeggen.

ONBEKEND EN MACHTIG

Hoewel in bepaalde gebieden nog een echt ontwikkelingsland, is Brazilië toch een van de grootmachten van de toekomst. Een land met geweldige mogelijkheden. Voor de nu overleden Francisco de Assis Chateaubriand Bandeira de Mello (75 j.) waren die mogelijkheden al werkelijkheid geworden: toen een hartaanval hem neerverde beheerste hij 89 zaken en bedrijven. Hij was een « dagblad- en tijdschriften-tsaar », heerste over radio- en televisie-diktators. In 1930 hielp hij de diktator Vargas aan de macht en bracht hem later ten val. In 1962 deed hij Janio Quadros politiek schipbreuk lijden.

Een ontzettend machtig man dus, maar zijn naam hebben we nooit in een van onze kranten gelezen. En gezien de lengte ervan is het waarschijnlijk dat we die ooit zouden vergeten hebben...

Hier de franse Mirage 5 met zijn complete bewapening.

S.O.S. HONGER '67

Enkele weken geleden werden de officiële uitslagen van de hulpactie S.O.S. Honger '67 bekend gemaakt. Toen vorig jaar de voorlopige uitslagen werden medegedeeld bleek dat de vlaamse gewesten, die noch-

tans opgesloten zitten in hun « getto », heel wat meer over hebben voor de hulp aan de onderontwikkelde landen dan de « universeel » denkende en

voelende frankofonen. Nu blijkt officieel dat Oost-Vlaanderen, Antwerpen en Limburg per inwoner meer gaven dan het nochtans veel meer gein-

dustrializeerde Luik, waar de lonen ook veel hoger liggen. West-Vlaanderen deed het ook beter dan Henegouwen, weer eens meer geïndustrialiseerd! En Brabant met de hoogste inkomens (en daarin Brussel met de grootste pretentie) gaf nauwelijks enkele centiem per inwoner meer dan het zo bedreigde Oost-Vlaanderen.

De eerste plaatsen nemen eigenaardig genoeg de « armste » walse provincies in: Namen en Luxemburg. Misschien ligt de verklaring voor buitenlandse verhoudingen ook in het « binnenland »: niet zij die het meest hebben, geven ook het best.

WETTELIJKE GRENZEN ?

Sinds maanden is in de duitse Bondsrepubliek de discussie bezig over de wenselijkheid en de wettelijke mogelijkheid, de concentratie van de pers te beperken. De eis van een aantal

studenten «ontegen Springer» klinkt misschien wel goed, maar wie wil weten wat een « volksdemocratisch » geleide pers wordt kan zich hier in het Westen in alle vrijheid de bladen uit de volksrepublieken aanschaffen. In de veronderstelling dat hij nog niets zou hebben gehoord over de processen in de Sovjet-Unie waar het publiceren op enkele honderden exemplaren van gedichten en verhalen al gestraft wordt met gevangenisstraf tot 7 jaar.

Juristen in de Bondsrepubliek zoeken naar verantwoorde wetsteksten. Tegen een volledige concentratie van de niet-politieke pers schijnen ze geen enkel bezwaar te hebben. Zo bv. voor wat de modebladen betreft. Alsof ook die concentratie niet leiden zou tot een nog grotere mode-tirannie als we nu kennen!

Als de menselijke vrijheid moet beschermd worden, dan niet alleen de politieke vrijheid!

FRANS GOUD

Sinds het aan bewind komen van de Gaulle in 1958 hebben de Amerikanen zo maar voor 15 miljard franse fr. in Frankrijk geïnvesteerd (150 miljard bfr.). Een franse econoom heeft volgende berekeningen gemaakt: het geheel van de Amerikaanse investeringen bedraagt nu 30 miljard fr. fr. of 300 miljard b. fr. Frankrijk beschikt op dit ogenblik over een voorraad van 29 (290) miljard goud in de Franse Nationale Bank. Aan industrieën bezit Amerika in Frankrijk dus nog 1 miljard méér dan de gehele franse reserve aan goud.

In 1958 beschikte Frankrijk over een voorraad van 6 miljard. Het verschil (23 miljard) komt dus grotendeels voort uit de verkoop van franse bedrijven en zaken tegen Amerikaanse dollars die dan tegen goud worden omgewisseld. Frankrijk heeft nu het goud dat niets opbrengt, de Amerikanen laten de Franse in hun (franse) bedrijven voor hen werken: dat brengt op!

N. A. ROCKEFELLER

Het woord van Goethe « Wer den Dichter will verstehen - Musz in Dichters Lande gehen », heeft een veel ruimere betekenis dan de rechtstreekse, letterlijke zin. Zoals het trouwens ook in die letterlijke betekenis méér dan alleen maar het land en de ruimtelijke omgeving aanduidt. Wie zoekt naar inzicht in en begrip van de menselijke geschiedenis behoort geen ogenblik te vergeten in welk land, in welke tijdsomstandigheden, in welke familie iets gebeurt. Deze zeer algemene maar toch belangrijke gedachte krijgt een zeer concrete toepassing bij een figuur als de republikeinse kandidaat voor de komende Amerikaanse presidentsverkiezingen van dit jaar, Nelson Aldrich Rockefeller. Vormen de Kennedy's een clan, de Rockefeller's dienen met een dinastie vergeleken te worden. Het verschil in tonaliteit, het andere ritme waarin een Kennedy en een Rockefeller in het politieke leven optreden wordt waarschijnlijk grotendeels verklaard door het feit dat de clan-oudste van de Kennedy-macht het pas tot ambassadeur had gebracht toen in 1937 de « eerste » Rockefeller in de legendarische ouderdom van 98 j. stierf.

Nelson behoort tot de derde generatie van de dinastie. John Davison (1839-1937) werkte zich van klerk en kassier op tot een angstaanjagende machthebber. In 1859 begon hij al zaken te doen, en toen hij zich in 1896 uit het actieve zakenleven terugtrok, was de « huis-macht » gevestigd, en in 1897 was John Davison Jr. (1874-1960) gereed om de wacht af te lossen. In de officiële levensbeschrijvingen schijnt sindsdien het zakendoen en het geldverdiene als iets minderwaardigs verzwegen te worden. Nadat John D. Sr. zich terugtrok « wijdde » hij zijn leven aan menslievende werken. John D. Jr. zou — voor wie het geloven wil — eigenlijk nooit iets anders hebben gedaan dan menslievende en wetenschappelijke stichtingen bevorderen. Maar de gift van 8.500.000 dollars voor het Unogebouw bv. had toch ook wel zakelijke aspecten. Op de familiefoto die in 1937 bij de begrafenis van de stamvader werd genomen is Nelson de kleinste in gestalte van de vijf zonen van John D. Jr. Maar in het openbare leven is hij de grootste en meest bekende van de vijf geworden.

Nelson Aldrich werd geboren in 1908, zijn moeder Abby Aldrich behoorde tot een

van de Amerikaanse politieke patriciersfamilies. Zijn opleiding in het zakenleven begon onmiddellijk nadat hij in 1930 zijn graad behaalde aan het Dartmouth College. Hij deed een stage in banken in New York, Parijs en Londen. Tijdens zijn verblijf in Parijs leerde hij voor een Amerikaan uitzonderlijk goed Frans spreken. Eigenaardig is wel dat terwijl de officiële familiegeschiedenis telkens duidelijk spreekt over de deelname aan de wereldoorlog van elk van zijn vier broers, zij zwijgt over de bezigheden van Nelson tijdens de periode 1942-1945. De artistieke belangstelling van Nelson was en is groot: in 1954 stichtte hij zelfs het « Museum voor primitieve kunst » in New York.

In november 1958 werd N.A. Rockefeller tegen de democratische vloedgolf in gekozen tot republikeins gouverneur van de staat New York. En het is een hele prestatie dat hij zich nog twee keer kon laten herkiezen. Tans is hij halftweg zijn derde ambtstermijn. Sukses hebben bij verkiezingen, en vooral bij Amerikaanse verkiezingen is geen bewijs voor de waarde van de politiek die men volgt, maar zoveel is zeker dat de republikein Rockefeller voor Amerikaanse verhoudingen een sociaalvoelend politicus is.

Reeds bij de verkiezingen van 1960 werd over Nelson gesproken als over een mogelijke kandidaat. In 1964 trachtte hij met een paar anderen de stortvloed die Goldwater tot kandidaat maakte te stuiten. Tot vorige week bestond over zijn houding in deze verkiezingsstrijd alle mogelijke onzekerheid: onduidelijke en zelfs tegenstrijdige verklaringen volgden elkaar op. Schijnbaar is dit in tegenstelling met de charmante en zelfzekere figuur van deze megamiljonair. De uitleg hiervan zit wellicht in een zekere « onthechting » die in de derde generatie van een dinastie misschien wel als vanzelf voorkomt, en die scherp afsteekt tegen de wolvenhonger van een Bob Kennedy. Misschien vindt Nelson Aldrich Rockefeller het ook nu nog, zelfs als kandidaat belangrijker een Rockefeller te zijn dan president. Zijn kansen als presidentskandidaat beoordelen kan wel niemand, maar zijn echtscheiding in 1962 en zijn hertrouwen kunnen ook in 1968 in de V.S. hinderlijk zijn: in een Amerikaanse kiesstrijd worden de kandidaten vaak uitgekleed. N.

Mej. Paula Witch is op 89-jarige leeftijd nog steeds persfotografe te Wenen. Deze pionier van het beroep in Oostenrijk begon haar loopban toen Franz Jozef keizer was...

Na twintig eeuwen strijd, na de wilde invazies van Denen en Noren, na de terreur van de Engelsen, na de Grote Hongersnood die de bevolking halveerde, na een eeuwenlange onafhankelijkheidsoorlog, na de bijna complete uitwissing van de eigen volkstaal, na een burgeroorlog, werd het groene eiland voor de westkust van Engeland het autonome Ierland. De moderne ierse natie was geboren. Dit is de story van Shamrock en harp, van het onuitroeibare geloof van de kinderen van St. Patrick en van de zwaarmoedige herinneringen aan de grootheid van vroeger. Het is de story van woestelingen, koppigaards en vechters. De story van dichters en harden, van spotters en gastvrije mensen. De story van 26 graafschappen, die een vrije republiek werden.

St. Patrick en Ierland zijn één. St. Patrick's Day is de nationale feestdag, de oudste zoon in ieder gezin heet traditioneel Patrick, de ierse kerken over heel de wereld heten St. Patrick. St. Patrick was een Engelsman. Een Engelsman waar de Ieren mee geboren worden, mee leven en mee sterven. De andere ierse heiligen staan in de schaduw van de man, die de Ieren kerstende.

De verhouding Ier-Brit kan niet beter geïllustreerd worden dan met een (ierse) mop.

Een ierse politieagent deed zijn best om een kandidaat zelfmoordenaar te belletten van een wolkenkrabber van Manhattan te springen.

« Denk aan je liefde », riep hij tot de man. « Heb geen liefde », was het antwoord. « Denk aan je vader en je moeder », pleitte de « cop ». « Ik ben wees », zei de moedeloze man. « Denk aan de heiligen van Ierland », smeekte de wet. « Waarom zou ik. Ik ben een Engelsman ». « Spring dan, bastaard, spring ».

De verering voor de engelse St. Patrick is geen uniek feit in de humorvolle geesteswereld van de Ieren. De ierse grote man van de twintigste eeuw, de grondlegger van de onafhankelijkheid De Va-

lera is in de Verenigde Staten geboren. Zijn vader was een Spanjaard en zijn moeder een Ierse. De pionier van de opstand van 1916 dankt zijn leven hieraan. Toen de Engelsen hem gevangen namen, konden ze hem niet hangen omdat hij in de V.S.A. was geboren.

Men kan de Middeleeuwen niet begrijpen zonder de vroege geschiedenis van Ierland te kennen. Gedurende de eeuwen, die liggen tussen de kristene oudheid en de hernieuwing van de Karolingers, toen de grondvestingen van Middeleeuws Europa werden gelegd, hadden alleen de Ieren een bijdrage te leveren die nieuw was en die voortduurde. De kristene oudheid was in Ierland doorgedrongen onder buitengewone omstandigheden en de integratie ervan in de ierse cultuur weerstaat elke vergelijking. Op zijn beurt werd het kristene Ierland gedurende eeuwen het geestelijke bruggenhoofd van kontinentaal Europa.

Over geheel West-Europa zijn de sporen te vinden van de ierse monikken, die getuigen over de geschiedkundige missie van hun land.

Onmogelijk te zeggen hoe sterk de kristene aanwezigheid in Ierland was in

het begin van de 5de eeuw. Niemand gelooft vandaag nog de legende volgens dewelke de heilige Mansuetus van Toul, IVde eeuwse bisschop, een Ier was. Van de beruchte afvallige Pelagius, wiens activiteiten vallen tussen de jaren 384 en 418, wordt eveneens gezegd dat hij een Ier was. Zeker is het dat zijn commentaren op de brieven van St. Paulus in Ierland op het einde van de IXde eeuw bestudeerd werden.

Hoe dan ook, er moeten in 431 genoeg kristenen in Ierland geweest zijn want de paus zond er in dit jaar een bisschop heen om een kerk te organiseren. Een tijdgenoot, Prosper van Aquitanië, schrijft dat jaar in zijn annalen: « Naar de Ieren die in Kristus geloven, wordt door Paus Celestijn Palladius gezonden, die hun eerste bisschop is ». Men is geneigd deze maatregel van de paus in verbinding te brengen met een andere, die hij nam op suggestie van Palladius, namelijk de zending in Brittannië in 429 van de bisschoppen Germanus en Lupus. Deze missie staat eveneens aangekend in Prosper's annalen. Palladius, die deken was van de roomse kerk, wilde de gevaren van een heropleving van het Pelagianisme in Brittannië tegen gaan. Hij wilde misschien eveneens de verspreide kristene gemeenschappen in Ierland beschermen.

Van Palladius wordt niets meer vernomen. Een aantekening van Prosper van Aquitanië schijnt erop te wijzen dat hij zijn taak volbracht, maar de ierse traditie heeft hem veel zorgen gebaard. In de legende van St. Patrick staat hij in donker contrast met de schitterende figuur van de nationale apostel. Palladius stichtte drie kerken maar ontevreden over de geringe vooruitgang verliet hij Ierland en stierf op weg naar Rome. Volgens een andere versie stierf hij als martelaar. Palladius kan beschouwd worden als de organisator, niet als de missionaris. In ieder geval was hij niet de man, die de Ieren zouden blijven vereren als hun « apostel ». Deze eretitel kwam een Brit toe, die vrouwen had in zijn heilige roeping en die zich gans gaf aan de taak die hij op zich genomen had in zijn heilige roeping.

MET ST. PA

DOO

Die man was St. Patrick.

Volgens de geschiedschrijving kwam Patrick, opvolger van Palladius, naar Ierland in 432 en stierf hij er in 461 of omtrent 492-3. Het is waarschijnlijk dat het eerste opgegeven jaartal van zijn overlijden het juiste is. Zijn geboorte wordt omtrent 385 berekend. Patrick zelf vertelt ons dat hij de zoon is van een decurio (ouderling) in een stad van Rooms Brittannië. De stad wordt niet vernoemd maar Patrick zegt, dat zijn vader Calpornius een landgoed bezat nabij deze stad, in een plaats die hij Bannavem Taberniae noemt, Bernicia leest, (Ravenglass in Cumberland, op de westelijke kust van Groot-Brittannië, ten zuiden van de Clyde). Tijdens een kort verblijf op het landgoed van zijn vader viel de jonge Patrick in de handen van ierse piraten, die deze streek sinds het vertrek van de romeinse legioenen onveilig maakten. Maar laten we Patrick zelf aan het woord :

« Ik ben Patrick, zondaar en onwetend man, de minste van de gelovigen en door velen veracht. Mijn vader was Colpornius, een deken, zoon van Potitus, een priester van het dorp Bannavem Taberniae; hij bezat een nabijgelegen landgoed en daar werd ik gevangen genomen. »

Patrick was toen zestien jaar oud. Hij verbleef zes jaar als slaaf in de omgeving van de Slemishberg in Antrim, waarna hij terugkeerde naar zijn geboorteplaats. In gevangenschap had hij niet alleen de weg naar Ierland, maar ook de weg naar God gevonden. Laten we hem zelf aan het woord in zijn « Confession », een van zijn weinige geschriften.

« Ik kende de ware God niet. Ik werd gevangen gevoerd naar Ierland met duizenden mensen en wij verdienden het want we keerden ons van God af en gehoorzaamden onze priesters niet, die ons onze redding voorhiel. En de Heer bracht de wraak van zijn toorn over ons en verspreidde ons onder alle volkeren, tot het uiterste einde van de wereld waar ik niets beteken tussen vreemden. »

Patrick hoedde de schapen en bad.

« En mijn geest was zo verlicht dat in één enkele dag ik wel honderd gebeden zegde, en nog eens zoveel 's nachts, en dit ook wanneer ik in de wouden of in de bergen verbleef. »

Patrick vertelt verder over zijn avonturen. Hoe hij na zes jaar de vlucht nam en hij door heidense ierse zeelui naar Engeland werd meegenomen. Na drie dagen zetten ze voet aan land en zwierven dan achtentwintig dagen door een verlaten streek. Ze waren de uitputting nabij en de kapitein zei tot Patrick: « Zeg me, kristen, je zegt dat je God groot is en almachtig. Waarom bid je dan niet voor ons? Je ziet, we hebben honger en het is waarschijnlijk dat we nooit meer een levend wezen zullen zien. »

Patrick antwoordde: « Heb vertrouwen in de Heer, mijn God, want niets is onmogelijk voor hem ». Dezelfde dag liep hen een kudde wilde zwijnen over de weg, en de zeelui doodden er veel. Ze

PATRICK, SHAMROCK EN HARP

OR IERLAND

rustten twee dagen en ook de honden kregen hun deel, verschillende van hen waren van uitputting gestorven. Van toen af ontbrak hen niets meer. Ze vonden ook honig en een van de zeelui zei: « Dit zal ons offer zijn tot de Goden ». En Patrick voegt eraan toe: « God zij dank, ik heb er niet van geproefd ».

Terug in Britannia, aldus Patrick in zijn « Confession », kreeg hij vizioenen. Een man wiens naam Victoricus was, gaf hem brieven en hij opende de eerste waarvan de eerste woorden waren: the voice of the Irish. En aldus Patrick « op het ogenblik dat ik de brief las, hoorde ik hun stemmen « we smeken je jongen, kom terug onder ons » ».

Voor hoeveel waarheid en verbeelding spelen in Patrick's Confession, laten we in het midden, maar hiermede is genoeg aangetoond dat niet de koude, orthodoxe Palladius maar wel de vurige Patrick « de » man van de temperamentvolle Ieren moest worden.

Patrick zegt ons niet waar hij zijn kerkelijke vorming kreeg.

Waarschijnlijk in Gallië en Italië. Op het einde van zijn leven wil hij terug naar Gallië om er « the saints of the Lords » op te zoeken. Het kan historisch juist zijn dat hij een discipel was van de bisschop van Auxerre (in ambt van 418 tot 448), de H. Germanus.

De groei van de kloosters werd door Patrick beschouwd als een van de mooiste vruchten van zijn missioneringswerk. Tweemaal in zijn geschriften zegt hij, nagenoeg met dezelfde woorden « De zonen van de Ieren en de dochters van hun koningen zijn monniken en bruiden van Kristus ».

Niettegenstaande al zijn liefde voor zijn bekeerlingen, niettegenstaande hij « glorying in Christ » kon terugblikken op de vruchten van zijn missioneringswerk, bleef Patrick, bisschop van Ierland, in zijn hart een « Romein ». Hij voelde zich één met het Romeinse Keizerrijk, maar een Romein in ballingschap. Zijn leven in Ierland was voor hem een « tweede gevangenschap » (Confession) na de eerste in zijn jeugd. Maar het was een gevangenschap van de geest, die hij vrijwillig aanvaardde:

« Zelfs als ik wenste ze te verlaten (de Ieren) en terug naar Brittannië, naar mijn land en mijn volk zou gaan, en ook naar Gallië om mijn broeders en het aangezicht van de Heiligen van mijn Heer te zien — God weet hoezeer ik dit verlang — ben ik gebonden door de Geest, die zal getuigen tegen mij zo ik het doe, zeggende dat ik schuldig zal zijn; en ik ben bevreesd de arbeid te verliezen die ik begonnen ben — neen, niet ik maar Kristus de Heer die me gevraagd heeft hierheen te komen en voor de rest van mijn leven bij hen te blijven, zo de Heer dit wil ».

Hier spreekt de missionaris die voor het heil van God zijn land voorgoed heeft verlaten, die vrijwillige ballingschap heeft gekozen en zich opoffert voor de redding van anderen. Was Patrick tevens het prototype van de ierse wereldburger?

Tijdens zijn bezoek aan Ierland zei John Fitzgerald Kennedy, de amerikaan-

se president wiens verre voorouder Brian Boru van de clan O'Kenedy in de 11de eeuw geschiedenis maakte toen hij bij de slag van Clontarf de Noormannen versloeg: « De meeste landen exporteren olie, staal, ijzer of goud, andere landen voeren graan uit, maar Ierland heeft maar één exportartikel: dat zijn de Ieren zelf. Ze hebben zich in al de staten van Amerika verspreid en de Verenigde Staten zijn voor hen gastvrij geweest maar ik geloof dat het niet unfair is te zeggen dat zijzelf gastvrij geweest zijn tegenover de Verenigde Staten met ons hun dochters en hun zonen te schenken ».

De legende als zou St. Patrick het mysterie van de Heilige Drievuldigheid verklaard hebben aan de hand van een drievladig klavertje, heeft Ierland zijn nationaal embleem, de shamrock, geschonken. Dit moet echter niet al te ernstig genomen worden want uit het voorgaande blijkt dat St. Patrick geen simpele geest was die voor een primitief

volk predikte, maar wel een voorzichtig man die het geloof verkondigde aan een volk met een kompleks en zeer traditioneel sociaal systeem.

De ierse apostel overleed te Saul, nabij Downpatrick, waar hij zijn eerste kerk had gebouwd. Toen reeds was het succes van zijn missiewerk verzekerd, maar het was in de twee eeuwen na zijn dood, dat zijn arbeid tot volle ontplooiing kwam. Ierland was toen bezaaid met kloosters en de titel « Insula Sanctorum », waaronder het in bijna heel West-Europa bekend was, was geen dichterlijke verbeelding, maar werkelijkheid.

Toen St. Columba Ierland verliet voor Iona in 563 werd hij de voorloper van een schaar missionarissen en predikers die gedurende vele generaties West-Europa zouden missioneren en er een traditie van heiligheid en prediking achterlieten die tot de huidige dag levendig is gebleven.

Om het misschien met simplistische maar ierse geestigheid te zeggen: we

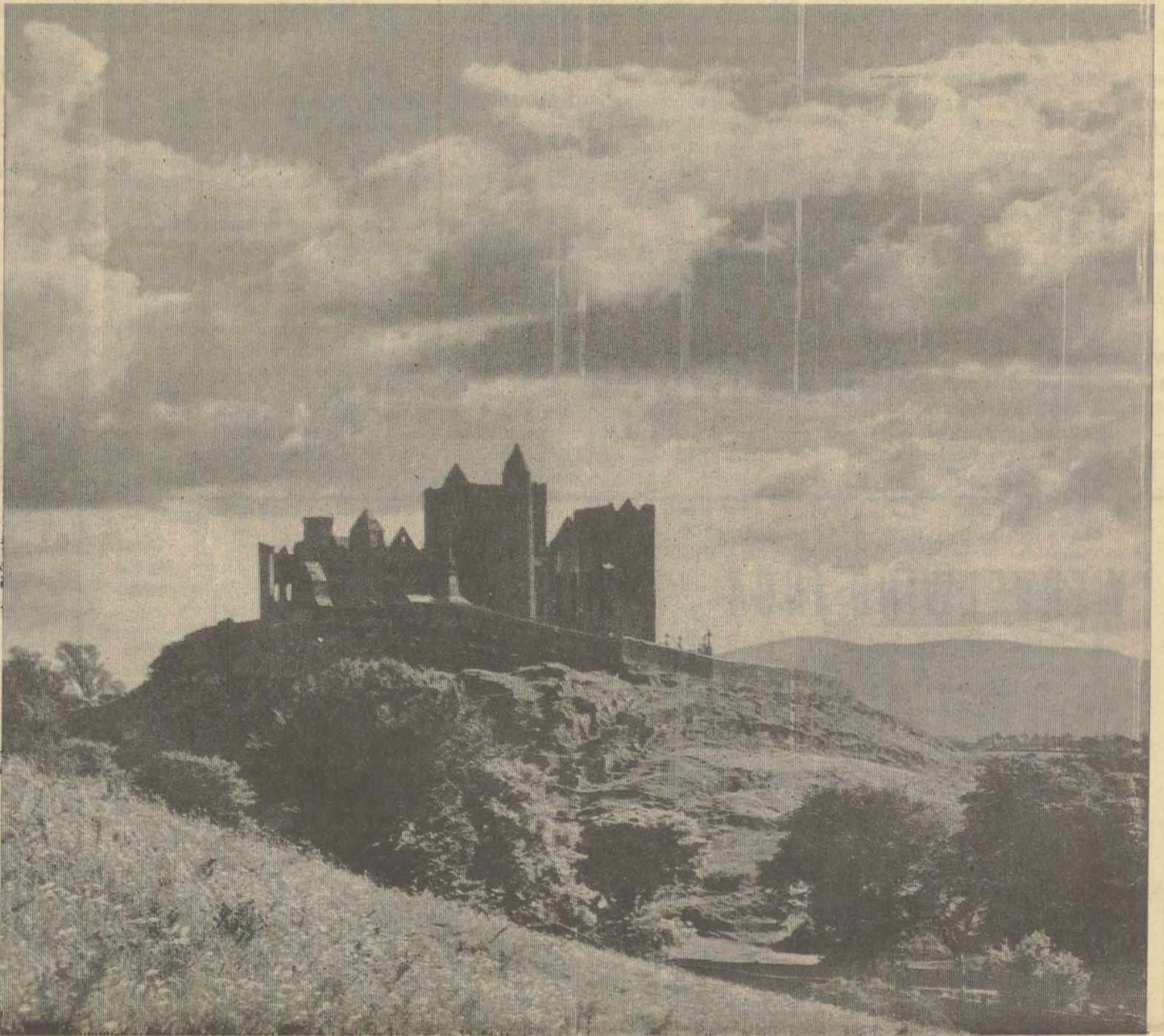
kunnen de ierse bannelingen indelen in deze die heiligen waren, in deze die geleerden waren, in deze die én heilig én geleerd waren en in deze die geen van beide waren. Geografisch is het zo dat de Ieren vooral tijdens de 6de en vroege 7de eeuw naar Engeland togen, naar Frankrijk en België tijdens de tweede helft van de 7de eeuw, naar de katedraalsteden van Noord-Oost Frankrijk en de zuidelijke Nederlanden (Laon, Luik, Aken, Reims, Kamerijk) in de 9de eeuw, naar het grensgebied van Lotharingen en het Rijnland van het midden van de 10de tot de 11de eeuw en naar Zuid-Duitsland van de 12de eeuw. De Rijn volgend bezochten de Ieren Centraal Europa en bereikten ze de Donau en zijn bijrivieren.

St. Faolon (in België gekend als Feuillen), broeder van St. Fursa en eerste abt van de ierse gemeenschap van Peronnès, kwam naar Nijvel waar St. Gertrudis omstreeks 640 een dubbel klooster naar ierse regel had gesticht. Rond 652 stichtte Feuillen een klooster voor Ieren in dezelfde streek, te Fosses. Rovers sloegen hem neer te Le Roeulx bij Fosses in 655. De abdij, later een collegiale kerk is nu de parochiekerk. Elk 7de jaar op 25 september worden de relikwieën van de heilige plechtig rond de vroegere gebieden van de kloostergemeenschap gedragen, een plechtigheid die bijna de ganse dag duurt. (La marche de St. Feuillen.) Na wereldoorlog II gebeurde dit in 1949, 1956 en 1963; een gebeurtenis die een 50.000 mensen op de been brengt.

Foto blz. 12 :
een gezicht op Killarney.

Foto blz. 13 :
het mooie landschap van Rock of Cashel in het graafschap Tipperary.

(Vervolg toekomstige week)

haar eigen **WIJ**sje

Vlaams nationaal

Jan en Elly, een jong echtpaar in een vlaams stadje. Hij uit Den Haag, zij uit Maastricht. Twee zoontjes, waarvan één in België geboren. Bijna twee jaar verblijf in dit land. Stof voor steeds weer vergelijkingen, genuanceerder oordelen en nieuwe interessepunten. Winkelen, kranten lezen, vrienden hebben aan beide kanten van de grens. Verandert het wat van je kijk als Nederlander? Met die vraag, stappen we de huiskamer binnen.

KOFFIEKLETS MET NOORDERBUREN

HOE STAAT EEN NEDERLANDER TEGENOVER EEN BAAN IN BELGIË?

« Als je zegt: « Ik ga naar België », valt er een stilte. België is geen perspectief. Als je naar het buitenland gaat, behoort je serieus te emigreren. België is niet erg anders. Wel wat achterlijk. Voor Holland is dit vooroordeel nog iets groter. Het hart van Nederland klopt in Holland. Daardoor krijg je een zeker isolement t.o.v. andere delen van je eigen land, hoewel de grenzen hier vervagen, maar zeker ten opzichte van het buitenland.

WELK BEELD HEEFT DE NEDERLANDER VAN BELGIË?

— Het beeld is niet zuiver, wegens de gebrekkige berichtgeving. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen Vlaanderen, Brussel en Wallonië. Men weet dat er Walen en Vlamingen zijn, maar waar ligt die grens precies? Het beeld van de Belg, wordt geassocieerd met Frans spreken, goed eten en grote auto; een B betekent grote bak. Ook met voetbal, wielrennen en duiven. De schaarse berichtgeving is vrij negatief.

Om een soort nationaal samenhorheidsgevoel aan te kweken, moesten België en Nederland zich tegen elkaar afzetten als tegen een soort vijand.

HOE HEB JE DAN DE STAP OVER DE STREEP KUNNEN ZETTEN?

— Als katholiek meen je toch gemakkelijker geïntegreerd te raken. Ook door de taal voel je je makkelijker thuis. Bovendien was daar Maastricht als tussenschakel. We hadden ook wel een paar kontakten met Belgen die ons simpatisch leken, met een Waal, met een Vlaming, zo één van het gezellige tipe.

WELKE INDRUKKEN HAD JE BIJ DE EERSTE KENNISMAKING MET JE NIEUWE LAND?

— De Boudewijnsnelweg vonden we fraai met al die verscheidenheid in de

aanplanting, de vormgeving van al die bruggen. Zoiets verwacht je niet. Antwerpen gaf een volwassen stadsindruk, een beetje overdonderend. Vooral door het verkeer zonder fietsers. Het ritme ligt hoger. Ook op de weg « trekt iedereen zijn plan » (die uitdrukking leer je hier wel). Wat aanvankelijk « wild » lijkt, blijkt achteraf soepelheid te zijn en je went eraan.

— Op zoek naar een vestigingsplaats, kwamen we te Lokeren. De schrik sloeg om ons hart. Smalle straten, mensen die op de stoepen zitten, net als bij ons in de achterbuurten. Ook Hamme was in dat opzicht een koude douche. Men lijkt hier minder smaak te hebben, althans naar nederlandse inzichten: daken en beschildering in alle kleuren, schreeuwende reclames (men leurt ook met de bijbel via aanplakbiljetten), lintbebouwing, grote dure kasten naast krotten enz. allemaal afwisselend en rommelig, maar helemaal niet vuil. Schoon en zindelijk als in Nederland en dat verbaast je. Waarschijnlijk omdat we langs de mooiste kant binnenreden, werd Sint-Niklaas een meevaler. Al doet die rode baksteen raar aan. Die zie je bij ons vooral in de achterbuurten. In Nederland leef je in een bepaalde buurt met je eigen standgenoten. Hier is dat veel vrijer en simpatieker. Dat zagen we naderhand in. Wel viel het ons op dat lang niet alle huizen over waterleiding beschikken. Maar de huizen zijn ruim, mooi afgewerkt; hebben grote kamers en de huur ligt niet al te hoog. Maar de winkeltjes zijn vaak klein, vies en rommelig en de kafees opvallend talrijker.

EN HOE ZIE JE DE MENSEN IN VLAANDEREN?

— Wel, de vrouwen zijn veel actiever achter het stuur en werken meer buitenshuis maar de zelfstandigheid valt over het algemeen tegen. Gehuwde vrouwen laten zich begeleiden door hun moeder als ze naar de dokter gaan! Ze gaan weinig uit met hun man samen en met hen wordt door de bedrijfsleiders

Norman Hartnell, kleermaker van het Hof te Londen toonde zijn eerste herenkollektie: geruit kostuum met Mao-kraag en schuine zakken (links) en een geruite overjas op effen pak (rechts). Het ensemble van de jongedame werd eveneens bij Hartnell ontworpen.

geen rekening gehouden. De jeugd is minder ontvoogd dan in Nederland, meer honkvast. Maar je hebt totaal geen last. Tegenover al die uniformen op zondag sta je wel skeptisch. Anderzijds is het beslist gunstig dat het verenigingsleven vat heeft op de mensen.

WAT VIND JE VAN DE VLAMING?

— Een Nederlander komt op voor zijn recht en heeft overal zijn mening over, al lijkt hij helemaal niet zo principevast als het er op aankomt. Hier heb je agressieve uitschieters en onderdanigen. Dat moet ergens met het opvoedingssysteem te maken hebben. Verder wordt meer gegeten, gedronken en gesnoept. Vlamingen hebben beslist meer echte eetcultuur: meer verscheidenheid, betere verzorging. Ook meer kafeekultuur. Daaruit hebben ze mischien dat al te familiale overgehouden. Schouderklappen, handen schudden, voornamen noemen. Ons maakt

dat wantrouwig. Op zakelijk gebied zijn ze gewiekster; zij kopen gronden aan, spekuleren. Dat kan ook. Men kan hier ook zelf bouwen en men doet het. Over 't algemeen laat men een ander zijn gang gaan, is men verdraagzaam.

WAT DENK JE OVER DE KERK HIER?

— Een verschrikking! De priesters waarmee we in contact kwamen, waren autoritair. We voelen ons hier niet thuis in de kerk. Je komt er gebroken uit. Die onmogelijke sta-lig-stoelen. En dan die preken! In de kraaminrichting gaat het doopsel in serie. De kapelaan deed het kennelijk tegen zijn zin en was op tien minuten klaar. Als je weigert het kind te laten opdragen aan Maria, stoppen de nonnen toch heimelijk een skapulier onder het kussen. In Nederland word je sterker betrokken. Je vindt wel een moderne parochie waar je terecht kan. Aan de stichting van een nieuwe parochie gaat een hele sociologische aanpak vooraf.

WAT DENK JE OVER DE VLAAMSE PROBLEMATIEK?

— In Nederland heeft men het altijd over de vlaamse extremisten — men heeft daar trouwens minder belangstelling voor Vlaanderen dan omgekeerd — maar dat is slechts waar voor enkelen. De tegenpartij lokt het trouwens uit. Als je die fédération des francophones bezig ziet! Je gaat de vlaamse zaak als een sociale kwestie zien en je krijgt daar dan een gevoel van verbondenheid met de Vlamingen. De taalstrijd is een soort — onbewust — sublimeren van de agressie tegen de man die het ver geschopt heeft.

Hebt u ook niet de indruk, beste lezeres en gebeurlijke lezer, dat de zienswijze van Jan en Elly schril afsteekt tegen de veelal gangbare stellingen boven de Moerdijk? Zij lezen geregeld « WIJ ».

WERVELWIND INGA

Aan het hoofd van het onlangs opgerichte departement « sociale zaken » bij de UNO werd pas een 52-jarige Zweedse vrouw benoemd, Inga Thorsson, geruime tijd hoofd van de afdeling sociale zaken van de stad Stockholm. Deze Zweedse dame was eveneens reeds ambassadeur in Israël, regeringsadviseur voor de opleiding in de ontwikkelingslanden en sedert 1952 voorzitter van het Demokrisch Vrouwenverbond van Zweden. De strijdbare en strijdlustige vrouw is een der merkwaardigste Zweedse vrouwen van het ogenblik. Omwille van haar rusteloze ak-

tiviteit kreeg ze de bijnaam van « wervelwind Inga », onder welke naam ze zowel in haar eigen (socialistische) partij als in burgerlijke kringen eerder berucht dan geliefd was.

Als dochter van een vooraanstaande ambtenarenfamilie kwam ze reeds vroeg in verzet tegen de burgerlijke opvattingen en zette ze zich vroeg in voor de gelijkberechtiging der vrouwen in staatsdienst. Inga Thorsson dwong diverse maatregelen af ten voordele van ongehuwde moeders en zorgde ook voor een geschakeerder wetgeving inzake jeugddelikwentie.

Ook stond ze in voor een hervorming van de wetgeving op de onderbreking van het arbeidskontraat ingevolge zwangerschap. Ze is ook voorzitter van de Zweedse advieskommissie voor het gezin, deskundige voor vrouwelijke aangelegenheden in het internationaal arbeidskomitee, een veelheid van activiteiten en functies die haar goed hebben voorbereid op het UNO-amt dat haar tans te beurt viel. In opdracht van haar regering organiseerde ze enkele jaren geleden in verscheidene Afrikaanse staten scholen voor de opleiding van Afrikaanse vrouwen.

Een moderne vrouw, die van aanpakken weet en zich sociaal uiterst verdienstelijk maakt. Zo zouden er meer moeten zijn!

RESEARCH IN LIMBURG

Onlangs stelde de « Research Group Hasselt » ten toon in « Cariatide » te Brussel. Er zijn zo van die veralgemeningen of hardnekkige oude voorstellingen, die door de nooit aflatende evolutie plots voor verrassingen zorgt. Het is nog steeds in Vlaanderen bij velen een ingeburgerde overtuiging dat Limburg een « achterlijke provincie » zou zijn. Hoe zeer deze gow ook te kampen heeft met een structurele werkloosheid en stagnatie, toch heeft de tijd er niet stil gestaan en is er in de geesten een halve revolutie bezig, wat vooral verklaarbaar is door het hoog geboortecijfer en het grote aandeel van de jeugd in de totale bevolking. Het is dan ook niet te verwonderen, dat nieuwe ideeën het in Limburg doen, omdat nieuw en jeugd bij mekaar behoren.

Dat hebben we nog eens kunnen nagaan bij een bezoek aan « Research Group Hasselt ». We hadden reeds kennis gemaakt met enkele jongeren van deze groep en het had ons aangenaam verrast, zoveel theoretische kennis over het gebruik en het « leven » van materialen in de schilderkunst bij deze jongeren aan te treffen. Het was opvallend hoeveel die jonge mensen afweten van oude « recepten » en hoe ze deze kennis in nieuwe vormen toepassen, aangevuld of vermengd met nieuwe materialen, waardoor nieuwe technieken ontstaan. Met een « Research Group » heeft Hasselt aansluiting gevonden bij de algemene beweging, die in de kunst en in de vormgeving in het algemeen ontstaan, een beweging die koortsachtig zoekt naar een eigen beschavingsbeeld, nu eens radikaal met het verleden breekt, dan weer oude ervaringen tracht aan te wenden in de schepping van een nieuw cultureel imago.

Onder leiding van de heer Vander Meersch — die zelf werk tentoonstelt — zijn ettelijke hasseltse jongeren in deze beweging actief geworden. Hij zelf beweegt zich in een soort abstraherend « trigonometrisch » kubisme met een zeer sterk gevoel voor kleuren, die hun rol spelen in de algemene bepaling van de kompositie en van de spanning, die hij wil oproepen. Men denkt een ogenblik aan Mondriaan, maar dat is maar een basis, een vertrekpunt. De abstracte schilderkunst heeft dan toch die verdienste gehad dat ze het kolonistisch engagement in verwante of

zelfs tegengestelde richtingen heeft versterkt. Dat is bij een Vander Meersch duidelijk na te gaan. Het is zelfs vaak zo sterk uitgedrukt dat er een reliëfindruk ontstaat, praktische toepassing van een theorie over de kleuren en het optisch bedrog. Dat deze leeraar zijn leerlingen grondig onder handen heeft genomen bleek niet alleen uit de tentoonstellingen zelf doch ook uit de technische bagage, die ze meedragen en soms zeer welsprekend uit de doeken doen.

Een van die leerlingen is Jan Withofs, een jongeman die de vernietigende krachten van deze gemekaniseerde tijd aanvoelt en aan dit schrikgevoel uiting geeft in doorgaans grote panelen, waar de mechanische toestellen tot levende, koude wezens uitgroeien en soms in de ruimte geslingerd aan dit vernietigende werk geen einde maken. Men vermoedt in alle werken van Withofs een menselijke aanwezigheid, zonder dat deze uitdrukkelijk tot uiting komt. Het is een knap staaltje van suggestief gevoel onderlijnd door de keuze van de kleuren: blauw-groen-geel met rode aksenten, die het schrikgevoel of de suggestie van gevaar onderstrepen als alarmsignaal. In Withofs steekt een metafysisch talent dat stellig de reacties kan sintetizeren van de huidige mens tegenover een technologische ontwikkeling, die hem overspoelt en waarop hij zuiver menselijk gezien alleen met onmacht reageert. Dit beklemmende beeld noopte Withofs tot een stellingname, die tipisch modern is, gespeend van poze en wars van vals patos.

Bij Helene Keil stellen we een kosmogonautische inslag vast, in zwart-wit, met bepaalde « wendingen » die tipisch vrouwelijk mogen heten en die bij vb. bij de toeschouwer het beeld van « het baren » oproepen. Ook hier is alles vormelijke suggestie, die al te

nadere omschrijving of betiteling vermijdt en het aan de kijker overlaat, zelf een naam te vinden. Ten slotte stellen we een zeer zuiver gehouden techniek vast, trouwens een algemeen kenmerk van deze « school ».

Hugo Duchateau huldigt een cerebraal konstruktivisme, werk met Fingerspitzengefühl doch roept zonderling genoeg bepaalde reminiscenties aan het land en zijn bewerking op. Op het eerste gezicht gaan dergelijke elementen niet samen en toch overheerste bij ons deze gemengde indruk. Jos Jans en A. Sprankdis ten slotte verzeilden meer in het experimentele, soms het experiment om het experiment, de eerste met houten en metalen konstrukties, betrekkelijk gaaf van afwerking, laatst genoemde met gouaches of een techniek die er op lijkt en waarbij hij soms in een « pralinesfeer » verzeilt, een ongelukkig woord voor een ongelukkige ontsporing.

Deze laatste vaststellingen beletten niet dat we « Research Group Hasselt » een boeiend experiment vinden én omwille van de plaats, waar het gebeurt, én omwille van het reeds bereikte resultaat. Het wijst op een ernst in een culturele activiteit, waar de publieke opinie deze doorgaans niet verwacht en op de reeds zo vaak gemaakte vaststelling, dat niet alle jeugd een leeglopersmentaliteit huldigt, doch ernstig zoekt, hier naar nieuwe vormen, naar nieuwe uitdrukkingsmogelijkheden en zelfs naar een nieuw vakmanschap, nog een element dat in de drang naar vernieuwing zo dikwijls in de verdrukking is geraakt. Hoe koel-celebraal de totaalindruk ook moge zijn, een werk als dat van Withofs is daar om te getuigen voor de onverwoestbare sensibeleit van de mens, ook in een tijd, die er de — vooralsnog te vergeefs — de negatie wil van zijn.

R.C.

TONEEL TE BRUSSEL

In het jaarlijks K.V.S.-Festival komt de toneelgroep « Centrum », uit Amsterdam, aan de beurt met vijf stukken: « Volpone », van Ben Jonson (twee voorstellingen), « Wanneer heb je mijn moeder voor het laatst gezien? » van Christopher Hampton (twee voorstellingen), « Slippers » van Alan Ayckbourn (vijf voorstellingen), « Een dag uit de dood van verdomde Loewietje » van Peter Nichols (één voorstelling) en « Gered » van Edward Bond (twee voorstellingen).

Het « Piccolo Teatro di Milano » geeft een voorstelling van « Arlecchino, servitore di due padroni » (De knecht van twee meesters) van Goldoni en het « Wiener Burgtheater » brengt een Posse van Johann Nestroy: « Einen Jux will er sich machen ».

De eerste drie hebben we reeds gezien: zoals ieder jaar is het een feestje geworden van ware, doorvoelde toneelkunst, waarvan we werkelijk hebben genoten.

« Volpone » (de Vos) is de zinnelijke, sterke levenspeler, die zich doodziek voordoet om zijn valse vrienden, door de ergste lage streken, alles te kunnen ontnemen. Hij is bezeten door de geldjacht, evenzeer als de anderen, allen schoften, waarvan de hebzucht zo af te schep-

pen is: sterk doorgeverde lipen, maar geen werkelijke « mensen ».

« Wanneer heb je voor het laatste mijn moeder gezien? » is een modern werk van de twintigjarige engelse schrijver Hampton. Modern inderdaad: de angry young men in actie!

Het gaat over de botsing tussen de hedendaagse en de oudere generatie, waaraan deze laatste ten onder gaat. zo stelt de auteur het tenminste voor. De oudere generatie verpersoonlijkt hij door de nog jonge moeder, die eerst onbewust van het verderf, meedoet, om de dood te zoeken wanneer ze zich bewust wordt van het a- en immorele, het on- en tegennatuurlijke, het verbijsterend koude, onverschillige, hardvochtige en — in hare en onze ogen — onmenselijke van de angry young men.

Deze zijn lui, vuil, pedant, willen niet werken, zijn geestelijk minderwaardig, verwaande drinkebroers, zonder fut of bezieling, maar de mond steeds vol met eindeloos en aanmatigend gezwets: zij durven of kunnen het (normale) leven eenvoudig niet aan! Maar de leidende figuur is homoseksueel!

We begrijpen dat « Centrum » graag een gevarieerd oeuvre komt vertonen: maar dergelijk kotsmisselijk — en grotendeels op aanstellerige effectjagerij en belabberde gasconade afgestemd werk zou men ons best sparen, het mag dan nog sterk en gaaf zijn opgebouwd en de vertolking nog zo goed. Het spijt ons dit moeten te herhalen, want het wordt een gewoonte.

« Slippers »: het derde stuk is een licht en luchtig spelletje van Ayckbourn, die meent dat de Engelsen in de knoei geraken en verstrikt in hopeloze situaties, omdat ze terughoudend zijn en niet zeggen wat ze bedoelen om elkaar niet te kwetsen. Het komische is hierop berekend, maar ook op de klassieke « verwisseling » van personages, daar ze niet weten met wie ze te doen hebben: handig in mekaar gestoken gevalletje, sterk vol gehouden met tal van verrassingen en doorweven met een fijne, stille, specifiek engelse humor, die kostelijk is en waaraan men zich onweerstaanbaar overgeeft. Een zeer genoegelijke en ontspannende avond, mede dank zij een vertolking van eerste gehalte. In de reeks voorstellingen van het « Centrum » kunnen we niet elk speler afzonderlijk vermelden, maar hier moeten we toch speciaal vermelden als het oudere paar: Mary Dresselhuys en Hermus Guus, die we briljant kunnen noemen; alles met mate en zeer genuanceerd: zeggings, intonaties, spel, gestes, mimiek, eenvoudig perfect.

(Slippers wordt nog gespeeld op zondag 12 mei om 15 en 20 uur: een kans om niet te missen!)

J.V.

Viool in aluminium, gebouwd in Amerika: het instrument heeft een andere klank, maar volstrekt geen metaalklank.

DE MOORD OP HET HESSENHUIS:

ANTWERPENS SCHANDE?

In zijn « Lied van de Neus » laat schilder-straatmuzikant Wannes Van De Velde de held van de aloude Poesjenellenkelder aan het woord over de urbanistische moorden die op zijn Sinjorenstad gepleegd worden. Profetisch zingt de Neus: « Breek het maar af, duw het maar om, dat krot, dat oud Sinjorenkot ». De Neus richt zijn protesterende elegie tot « die van het stadhuis ». Het lijkt wel of het gezelschap van burgemeester en schepenen de pop met de houten kop gehoord hebben, zonder echter het weemoedige cinisme van de woorden te begrijpen. Integendeel, zij hebben de woorden in de meest letterlijke zin tot realiteit gemaakt en doen daar met een stompzinig entoeziasme mee verder. Men kan hierover verbaasd en verontwaardigd zijn, men kan het allemaal goedmoedig op rekening schrijven van een meer dan 20-jarige C.V.P.-B.S.P.-koalitie waarvan de zelfgenoegzaamheid tot barbarisme verworpen is, men kan het als spijtig maar onvermijdelijk naast zich neerleggen... moest een dergelijke beeldenstormerij niet ontaarden in een werkelijke misdaad tegen de stad en haar bewoners.

Het is inderdaad een misdaad om een stad te beroven van een eeuwenoud cultuurpatrimonium, om een leefbare stad te verminken tot een (niet eens modern maar) modernistisch monster zonder sfeer en ziel, om traditie en schoonheid te verkopen aan speculanten.

Het hoeft geen betoog dat de vooruitgang en de eigentijdse uitrusting van een grootstad in volle industriële ontplooiing inderdaad beslissingen noodzakelijk maakt die niet steeds door iedereen gewaardeerd worden. Wat echter nu in Antwerpen, en met enkele uitzonderingen, in heel Vlaanderen gebeurt, heeft niets met een urbanistische planning te maken. Het zijn dagelijkse bewijzen van onkunde, vandalisme, moedwil en vaak bewuste speculatie. De bewijzen liggen voor de hand: wijken die in het kader van het zgz. urbanistische project moeten verdwijnen worden naderhand zo willekeurig volgebouwd (of gewoon tot parkeerterrein omschepen) dat het « project » enkel als een misplaatste grap kan opgevat worden. In de oude antwerpse binnenstad zien we dat er jaarlijks vele (soms tientallen) puntgeveltjes, oude poortjes binnenpleintjes en dergelijke gewoon gesloopt worden. De hierbij aangewende techniek is eenvoudig. De stad koopt alle aangeboden oude gebouwen op, laat ze een aantal jaren grondig vervallen en besluit dan tot afbraak. Restauratie is een woord dat enkel een stuk of wat heilige koeien van het « natuur en stedschoon » geldt. En dan nog... kerken verkeren in een levensgevaarlijke staat van ontbinding, op de leien worden de bomen geminimaliseerd tot natuurhistorische rariteiten, rond het Steen en het Vleeshuis wordt metselwerk gepresteerd dat elke rechtgeaarde middeleeuwer het schaamrood naar de kaken zou jagen, in het stadspark is er niet één wandelpad van natuurzand meer, enz...

VERLEDEN

Terwijl de antwerpse pers (einde-lijk) reageert en de publieke opinie gewonnen wordt voor een « red uw stad » actie, treft de stad voorbereidingen tot de verkoop van een van haar fraaiste gebouwen, het « Hessenhuis ». Over de na-verkoop-service moet niet getwijfeld worden: een subsidie tot afbraak en hulp bij de promotie van de toekomstige « Résidence Hesse ».

de Provinciën (Nederland) die toen hun bloeitijd beleefden.

Hoewel het Hessenhuis een zuiver utilitair gebouw was en ook als dusdanig gebouwd werd (beneden de stallingen en stapelplaatsen, boven de woningen van de werklieden), was het een bijzonder fraai gebouw, mooi van verhoudingen en versierd met (inmiddels verdwenen) torentjes en een borstwering. In de latere eeuwen werd het gebruikt voor de kazernerij van troepen. De stad kocht het Hessenhuis in 1887 en gebruikte het sedertdien als stapelplaats.

Het Hessenhuis vormt sedert eeuwen een pittoresk geheel met het kleine Godshuis Van Cauwenberghe (door Michiel Van Cauwenberghe, Heer van Schilde, in 1635 opgericht voor het herbergen van zes ouderlingen. Tipisch is dat de weduwe van deze milde man een rente naliet die jaarlijks moest dienen als bruidschat voor « twee deugdame meisjes »). In de 17de eeuw werd de buurt van het Hessenhuis gedomineerd door maar eventjes 24 brouwerijen (o.a. De Bel, De Oude Leeuwen en de Rode Sonne) die hun water trokken van het nog bestaande Brouwershuis. Buiten het wat afgelegen Brouwershuis rest er in de buurt nagenoeg niets

weldra een over onze grenzen reikende faam verwierf.

Deze kunstenaars kregen van de stad de zolder van het Hessenhuis als tentoonstellingsruimte. Nagenoeg zonder middelen, maar met een mateloos entoeziasme hebben ze in amper enkele maanden tijd de reusachtige zolder hersteld en omgetoverd tot een droommooie tentoonstellingszaal van enorme afmetingen.

Gedurende jaren werden er tentoonstellingen gehouden die tot de beste behoorden die er in België ooit ingericht werden. Er werden poëzie-forums gehouden, films gedraaid, discussie-avonden georganiseerd, enz.

Persoonlijk herinneren we ons nog hoe in die immense zaal schilders die nu een wereldreputatie genieten de verfkwaast hanteerden, hoe muzeumdirekteurs in jaloerse bewondering stonden over de mogelijkheden die de Hessezolder bood, hoe van de grootste franse en duitse schilders bereid waren van hun werken af te staan op voorwaarde dat ze in een permanente tentoonstelling in het Hessenhuis geëxposeerd werden, hoe italiaanse schilders van de Zero-groep werken maakten speciaal in functie van de ruimte en het licht van het Hessenhuis. In nauwelijks drie jaar was het Hessenhuis uitgegroeid tot een cultureel centrum waar de hele vlaamse avant-garde zich thuisvoelde, internationale kontakten had en ongetwijfeld zeer vruchtbaar beïnvloed werd. Zeker de antwerpse experimentele groepen dankten een overgroot deel van hun levenskracht

Inzoverre de beslissing van het antwerps stadsbestuur herroepelijk is, hopen we op een reactie van de gemeenteraadsleden, de pers en het publiek. Graag dragen wij daartoe bij door hier even de historische en culturele waarde van het Hessenhuis te belichten. Reeds in de vijftiende eeuw bestond er te Antwerpen een intense handel met Duitsland (hoewel Antwerpen geen echte Hanzastad was, waren er Hanzakantoren gevestigd en droeg de handel met Duitsland in ruime mate bij tot de bloei van de stad). Speciaal voor deze handel werd in 1562 het Hessenhuis opgetrokken naar plannen van Cornelis De Vriendt (de bouwmeester van o.a. het antwerpse stadhuis). Het gebouw kwam aan zijn naam naar analogie met de benaming der wagens waarmee de handel naar en vanuit Duitsland gebeurde: Hessische wagens. De werklieden die zich bezig hielden met het laden en lossen van de wagens werden trouwens « Hessen » genoemd. In de 17de eeuw werd het gebouw ook ingeschakeld in de handel met de Verenig-

meer dat ons aan dit glorieuze verleden van de Hessewijk herinnert. Dit alleen kan een reden zijn om het Hessenhuis te handhaven (desnoods te restaureren).

HEDEN

Er is echter nog een andere reden. Piëteit voor de resten van een verleden kan vaak overbodig zijn. In 1958 werd bewezen dat dit met het Hessenhuis niet het geval is. In de loop van dat jaar verenigden zich een vijftigtal kunstenaars in de Groep 58 die als « G 58 »

aan het klimaat dat in het Hessenhuis geschapen werd. Later werden andere ruimten van het gebouw in gebruik genomen al « workshop » van een aantal toneelmensen. Er bestonden plannen om er een experimentele balletgroep op te richten, om er een « creatief atelier » voor de antwerpse straatjeugd te installeren. Het is allemaal niet gebeurd bij gebrek aan middelen... en de overheidssteun bleef achterwege. De hele prachtige G 58 beweging ging ten onder, niet aan gebrek aan entoeziasme of bloedarmoede, wel aan verwaarlozing door de instantie die hier (mits heel weinig moeite) hadden kunnen en moeten helpen.

Hoe ook, G 58 heeft bewezen dat het Hessenhuis een geweldige toekomst kan hebben. Dat de stedelijke overheid die toekomst gefnuikt heeft is ergerlijk, dat zij ze voorgoed onmogelijk zou maken zou onvergeeflijk zijn. Met het Hessenhuis heeft Antwerpen een unieke gelegenheid om een cultureel centrum op te richten dat alle steden in Europa onze metropool zouden benijden. Hoe 't antwerpse stadsbestuur met dergelijke kansen omspringt zal de zeer nabije toekomst uitwijzen.

NIC VAN BRUGGEN

TV . TV . TV . TV : TV . TV . TV . TV . TV . TV .

Vlaamse T. V.

ZATERDAG 11 MEI

18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Luccet — 19.30 : Het onzichtbare net. Film van Dr. Werner Lütje over de elektro-visserij — 19.52 : Mededelingen. — Hier spreekt men Nederlands — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : Liefde onder het dak : De zilveren bruiloft — 20.50 : Zeskamp. Eerste van een reeks van acht spelprogramma's waaraan telkens afvaardigingen uit zes steden (drie Belgische en drie Nederlandse) deelnemen. Vandaag : Rechtstreeks vanuit Halle (België) — 22.05 : Echo — 22.35 : Mannix : De prijs voor een vakantie — 23.25 : TV-nieuws.

ZONDAG 12 MEI

14.30 : Midas — 15.00 : All en de kameel : Naar de woestijn — 15.15 : Mestercurus met Daniel Barenholm — 15.55 : Binnen en buiten — 18.05 : Klein, klein kleutertje : Wij vierden moeder — 18.30 : Sportreportage — 19.00 : Family of Man — 19.25 : Het verhaal van een Russische moeder. Korte speelfilm — 19.55 : Mededelingen — 20.00 : TV-nieuws — 20.15 : Sportweekend — 20.40 : Speelfilm : De woestijn van de angst. Psychologische oorlogsfilm — 22.20 : Première-magazine — 23.10 : TV-nieuws.

MAANDAG 13 MEI

14.05 tot 15.10 : Schooltelevisie — 18.25 : Passe-partout — 18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Darwin en de Galapagos-eilanden. Vijfde en laatste deel : Proefterrin bij uitstek — 19.25 : Vergrootglas op de postzegel — 19.40 : Openbaar kunstbezit : « Vrouwenprofiel » door Xavier Mellery — 19.52 : Mededelingen. — De Weerman — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : Orson Welles-retrospectieve : Het Proces — 22.10 : Gastprogramma : De Vlaams-nationale gedachte en actie — 22.40 : TV-nieuws.

DINSDAG 14 MEI

14.05 : Schooltelevisie — Rond 14.50 tot 15.30 : Koninklijk bezoek aan Ierland. Rechtstreekse reportage van de aankomst van Koning Boudewijn en koningin Fabiola op de vlieghaven van Dublin — 15.30 tot 16.00 : Schooltelevisie — 18.25 : Schooltelevisie — 18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Tienerklanken : 10 x Tienermagazine — 19.35 : Kwart-Eefje — 19.52 : Mededelingen. — Hier spreekt men Nederlands — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : Biografie VII : Richard Tauber — 20.55 : Het huis met de maskers, door Rose Gronon — 21.50 : Vergeet niet te lezen — 22.25 : TV-nieuws.

WOENSDAG 15 MEI

17.00 : Televisum — 18.00 : Schooltelevisie — 18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Israëlisch-godsdienstige uitzending — 19.30 : Jeugd zonder grenzen — 19.52 : Mededelingen. — De Weerman — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : Voetbal : Rechtstreekse reportage vanuit Madrid van de terugwedstrijd Real Madrid - Manchester United in de halve finale om de Europese Beker voor Landskampioenen — 22.15 tot 22.40 : Waarom schiet men mensen niet eenvoudig dood ?

DONDERDAG 16 MEI

14.05 tot 15.10 : Schooltelevisie — 18.25 : Passe-partout — 18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Zorro : Op zoek naar de juwelen — 19.25 : Tienerklanken — 19.52 : Mededelingen. — Hier spreekt men Nederlands — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : The Far Off Hills, tv-spel door Lennox Robinson — 21.40 : Verover de aarde : Kent u de melkweg ? — 22.45 : Première — 23.20 : TV-nieuws.

VRIJDAG 17 MEI

14.05 tot 15.10 : Schooltelevisie — 18.25 : Schooltelevisie — 18.55 : Zandmannetje — 19.00 : Filmmuseum van de schaterlach — 19.20 : Ziet u er wat in ? — 19.35 : Zoeklicht — 19.52 : Mededelingen. — De Weerman — 20.00 : TV-nieuws — 20.25 : Shaffy Chantant. Kleinkunstprogramma — 21.05 : Een koning in Beieren. Filmische evocatie — 21.55 : TV-nieuws — 22.00 tot 22.50 : Het getto van Warschau. Historisch document.

Onze selectie

ZATERDAG 11 MEI

BRUSSEL NED.

20.50 ZESKAMP.

Rechtstreeks vanuit Halle (België)

BRUSSEL FRANS

22.25 FACE AU PUBLIC

Rog Wittaker

ZONDAG 12 MEI

BRUSSEL NED.

20.40 DE WOESTIJN VAN DE

ANGST

Psychologische oorlogsfilm

NEDERLAND I

22.00 CINEASTEN UIT ONZE TIJD

« Carl Dreyer »

MAANDAG 13 MEI

BRUSSEL NED.

20.25 ORSON WELLES-

RETROSPECTIEVE.

Het proces (The Trial)

22.15 GASTPROGRAMMA

De Vlaams-nationale gedachte en actie

Oorlogsfilm : De Woestijn van de angst. (Zondag 12 mei).

DE WOESTIJN VAN DE

ANGST

De woestijn van de angst, oorspronkelijk Ice Cold in Alex, is een psychologische oorlogsfilm van J. Lee-Thompson, regisseur van « De kanonnen van Navaronne » waarin het probleem van de spionage wordt behandeld. Het is 1942 en volop oorlog op het Noord-Amerikaanse front. In Libië is de val van Tobroek nakend; kapitein Anson, bevelhebber van een hospitaalkonvooi, is de uitputting nabij en zoekt zijn heil in de drank. Wanneer hij opdracht krijgt om twee jonge verpleegsters, Diana en Denise, naar Egypte te brengen, worden tot overmaat van ramp zowel zijn wagen als zijn voorraad whisky door een ontploffing vernield. De reis wordt dan maar aangevangen met een oude ziekenwagen, Katy. Tijdens de tocht daagt een man op, Vanderpoel, die beweert een Zuidafrikaans soldaat te zijn. Aanvankelijk staat Anson nogal weigerig tegenover hem, totdat hij toevallig verneemt dat de man in het bezit is van sterke drank. Vanderpoel wordt opgenomen door het gezelschap en bewijst achteraf

nog goede diensten want hij spreekt vloeiend Duits en loodst het hele konvooi ongehinderd door een duitse patrouille. In de woestijn is een oude ziekenwagen echter niet bepaald het geschikte vervoermiddel en meer dan eens lijkt een noodlottige afloop onafwendbaar. Meer en meer gaat Anson ook verdenking koesteren tegen Vanderpoel, en niet zonder reden, want uiteindelijk blijkt hij een Duits spion te zijn. Maar in Alexandrië aangekomen, wil Anson de man toch niet verraden, want voor hem is hij een kameraad geworden met wie hij doodsgewaren heeft getrotseerd en wiens dapperheid hij bewondert. Deze film behaalde in 1958 op het Festival van Berlijn de Eerste Prijs van de internationale kritiek.

Zondag 12 mei om 20u40 (Brussel Ned.).

ORSON WELLES-RETRO-

SPEKTIEVE : HET

PROCES

Orson Welles maakte deze film in 1962, in een licht van elkaar afwijkende engelse en franse versie. Welles heeft de gebeurtenissen en de bekende roman van Frans Kafka op de voet gevolgd, behalve op het einde waar hij de hoofdfiguur « K » laat sterven onder de dolk van een politiemannetje dat ten onder gaat aan een geheimzinnige beschuldiging die hijzelf tevergeefs tracht te begrijpen. Welles heeft ook in deze film de zaken groots aangepakt. Hij ontwierp niet minder dan 54 dekorschetsen. Het enige kantoor van Kafka's roman is bij hem een enorme zaal met 700 tafels geworden, opgenomen in een leegstaand fabriek te Zagreb (Joegoslavië). Voor de gerechtzaal liet Welles zijn oog vallen op de afgedankte gare d'Orsay

te Parijs. Anthony Perkins speelt de rol van de opgejaagde « K ». Naast hem vinden we Romy Schneider en Akim Tamiroff.

Maandag 13 mei om 20u25 (Brussel Ned.).

HET HUIS MET DE

MASKERS

Het verhaal van « Het Huis met de Maskers » willen vertellen, is ongeveer zoets als met een zaklantaarn een schilderij willen ontdekken. Het huis moet kamer per kamer, gang per gang — en dat zijn er veel — door de kijker zelf ontdekt worden, naargelang dit duistere, verwarrende verhaal zich ontwikkelt in twee tijdperken die door de schrijfster door elkaar werden geweven. Laten we verder nog dit zeggen : dat de hoofdperson, een reiziger, Mr. Throgmorton, bijna tegen zijn wil terecht komt in het van geheimzinnigheid geladen huis, waarvan de bewoners met maskers blijken rond te lopen. Een thriller is dit T.V.-spel van Rose Gronon zeker wel. In 1962 werd het gekreëerd als luisterspel door Bert Brauns, die er naderhand een T.V.-versie van maakte.

Dinsdag 14 mei, om 20u55 (Brussel Ned.).

EEN KONING IN BEIEREN

In deze filmische evocatie van de romantische koning Ludwig II hangt de bekende franse kineast Frédéric Rossif een beeld op van deze beierse vorst en zijn land. Hierbij ziet hij Ludwig II niet zozeer als de figuur die minder schitterende geschiedenis heeft gemaakt — zijn beleid was van weinig of geen betekenis, zijn onderdanen beschimpten hem en tenslotte werd hij ook nog krankzinnig — maar wel als de romantiek die het genie van

de grote toondichter Richard Wagner scherp heeft aangevoeld en het zijn tijdgenoten als het ware heeft opgedrongen. Zijn droombeelden en hersenschimmen heeft hij in steen laten optrekken : de merkwaardige beierse kastelen getuigen hier nog van. Frédéric Rossif heeft meerdere montagefilms van groot formaat verwezenlijkt : Le Temps du Ghetto, Mourir à Madrid en Les Animaux. Voor König in Bayern mocht hij in 1967 de prijs van de Gouden Nimf in ontvangst nemen op het Internationaal Televisiefestival van Monte Carlo.

Vrijdag 17 mei om 21u05 (Brussel Ned.).

VEROVER DE AARDE :

KENT U DE MELKWEG ?

Verover de aarde schetste de hoofdlijnen doorheen onze snel evoluerende kennis over het ontstaan van het heelal. Daaruit bleek hoe enorm uitgebreid die kennis wordt, maar hoe wankel ook de zekerheid omtrent alles wat wij weten. De uitzending van donderdagavond brengt een overzicht van wat de astronomen ons hebben bijgebracht over het melkwegstelsel en ons bescheiden zonnestelsel dat zich ergens in een buitenwijk daarvan beweegt. Met hun ontzakwekkende teleskopen hebben zij nauwelijks in de loop van een mensenleven ontdekt dat onze galaxie slechts één exemplaar tussen de miljarden andere stelsels is. Hoe fascinerend het onderzoek ook mag zijn van de uiterste waarneembare grenzen van het heelal, het blijkt dat het stelsel waarin wijzelf leven nog lang niet al zijn problemen heeft prijsgegeven.

Medewerkers zijn o.a. Prof. Kuiper (Tucson-Arizona), Prof. Freidman (Washington) en Prof. Blaauw (Groningen).

Donderdag 16 mei om 21u15 (Brussel Ned.).

Naar het boek van Kafka « Het Proces », film van Orson Welles. (Maandag 13 mei).

Wij sport

Vlaams nationaal

FERM GEKLOPT

Wij zullen het maar vlakaf zeggen, op gevaar af voor een lompe boer door te gaan: de hockeysport is nu niet bepaald de sport waaraan wij ons hart verloren.

Het gaat hier weeral niet om de sport op zichzelf, die, goed beoefend en goed opgevat, evenveel waarde heeft als elke andere.

Wat wij ertegen hebben is dat er in de praktijk zo'n enorme hoop chi-chi mee gepaard gaat, en dat ze nog steeds min of meer het monopolie is van de zogenaamde high-society. De sport bij uitstek voor de franskiljonse bourgeoisie van de « capitale » bij voorbeeld.

Maar dat neemt niet weg dat wij respect hebben voor de sportieve prestatie van Royal Léopold Club de Bruxelles — zo zal ze wel liefst heten, zeker? — die op enkele dagen tijd én kampioen van België werd, én winnaar van de beker van België, én leverancier van verschillende internationalen, die er op hun beurt voor zorgden dat men hun kandidatuur voor de olympische spelen te Mexiko nog moeilijk over het hoofd zal kunnen zien.

GE MOET HET KUNNEN

Wij hebben zo halvelings « het gedacht » dat er een nieuw idool aan het opstaan is in ons aan idolen reeds zo rijke vaderland.

De jongen die deze winter wereldkampioen veldrijden werd bij de liefhebbers, Roger

de Vlaeminck, heeft zopas de ronde van België (ook voor liefhebbers) gewonnen, en dat niet omdat de belze wegen zo slecht zijn dat alleen een crosser er zich in zijn sas voelt. Hij, Roger dus, heeft een prima wedstrijd gereden, en hem verdiend gewonnen.

Wij verwachten nu deze week in de kranten de blijde vaststelling dat er eindelijk een renner in 't zicht is, die binnen afzienbare tijd de ronde van Frankrijk kan winnen. Hoewel een ronde van België nog geen ronde van Frankrijk is, en een liefhebberskoers nog geen profwedstrijd, toch ... enz. Hoewel nu, met de zekerheid dat Eddy ge weet wel, zo niet dit jaar, dan toch volgend jaar de tour wint, de kansen van Roger de Vlaeminck toch minder hoog zullen aangeslagen worden, dan die van zijn voorgangers.

Alle gekheid op een stokje: de Roger heeft hem dat ferm gelapt, en ge moet het toch maar kunnen, én crossen, én spurten, én ronden winnen.

LEVE DE ROEM

De man die Rik van Looy wou doen « zingen » is er voor de rechtbank niet zo goed afgekomen. Een fikse boete en twee jaar « bak ». En dat ondanks het feit dat rechter Kemperneer erop gewezen had dat het voor hem niet een vedette was, die om bescherming vroeg, maar een « sumpele » familie vader. De rechter heeft er o.i. goed aan gedaan daaraan eens te herinneren. Wij denken dat ook de pers er goed zou aan doen eens wat minder te razen over « vedette-

rij », en eens doodgewoon wat meer respect te hebben voor de mens die in de sport vecht om brood voor vrouw en kinderen.

Dat zou misschien het hoofd van sommigen — zoals de veroordeelde schrijver — wat minder op hol jagen.

Ondertussen heeft Rik van Looy alweer drie dreigbrieven gekregen. Plezant zulle, dat « vedette » zijn.

HET BORD

Grimbergen heeft zich definitief in de WIJ-kijker gevoetbald. Niet zozeer omdat de club het er voor haar eerste jaar in bevordering schitterend afbracht, vermits ze op een ereplaat eindigde, maar vooral omdat op het terrein een reuze-reklamebord voor WIJ werd aangebracht. De foto ervan hebt u reeds in ons blad gezien.

Als er nu maar geen vodden van komen. Ere-voorzitter van de grimbergse club is immers minister de Winter, van de partij van führer Omer. En de hartelijke betrekkingen tussen V.U. en P.V.V. kennende, denken wij dat het voor de Winter niet zo heel prettig moet zijn altijd maar tegen dat bord te moeten zitten aankijken. Gelukkig is, met de kleedkamers, zijn plaatsje van de ene kant van het terrein naar de andere verhuist, zodanig dat hij het verfoede zwarte (eik) en gele bord niet meer hoeft te zien.

Dit maar om te zeggen dat zo'n bord problemen kan scheppen.

Patrick Hombergen en Erik Drossart (achterplan) haalden 't te Brussel met klank in de dubbel herentennis op de Polen Casirek en Nowickij.

BETER DAN SPORT

Een speler van Sporting Charleroi moest ijlings naar kliniek gevoerd worden, en zijn gezondheidstoestand was van die aard, dat hij voortdurend bloed moest krijgen. Het waren zijn collega's, de rijkswachters, die elkaar als bloedgever afwisselden. Op 1 mei hadden ze echter allemaal dienst, en de ploegmaten van de zieke speler zijn de gendarmen komen vervangen, om aan hun makker het nodige bloed te schenken. Hun namen mogen er hier gerust bij: Berton-

cello, Collard, Colasse, Van Laecke en Vandenbossche, zegge alle spelers van dezelfde bloedgroep als de zieke.

Aldus een bericht in Les Sports, dat Jacques Lecoq terecht in een kaderke plaatste.

Staan we heel skeptisch tegenover uitspraken als « le sport c'est la lutte du stade, mais c'est aussi la grande fraternité des hommes », hier in dit geval moet het wel gezegd worden.

Mochten sommigen nu vinden dat dit geen echt sportbericht is, dan hebben zij gelijk. Want het is veel en veel beter,

De redactie heeft het ons al wel honderd keren gezegd: « Joengske, schrijft over de sport wat ge wilt, maar van de politiek, houd daar uw pollekens af ». En zij heeft groot gelijk.

Maar nu met die kwestie van Zuid-Afrika wordt dat toch een moeilijk geval!

Men kent, wals dat in de grote gazetten gezegd wordt, de feiten.

Deze zomer gaan te Mexiko de olympische spelen door, spelen die om de vier jaar de beste atleten uit heel de wereld samenbrengen.

Over die spelen wordt veel kwaad verteld. Niet allemaal ten onrechte waarschijnlijk. Men zegt dat ze meer en meer een commerciële zaak worden, en de laatste olympische winterspelen hebben dat klaar aangetoond. Men zegt dat ze voor de grote landen een zuiver propagandamiddel zijn, en dat zal ook wel waar zijn, maar we zien toch nog liever zo'n propaganda, dan die met militaire defiles of kernontploffingen. En dat de fameuze eed, volgens dewelke de deelnemers aan de spelen nog nooit « vanzeleven » een cent ontvangen hebben voor hun prestaties, een even fameuze meined is, dat weet ieder inrichter die de mannen al eens aan de start gevraagd heeft van een of andere wedstrijd.

Ondanks dat alles zijn die spelen toch nog niet zo kwaad. Zijn ze nog niet direkt zo'n onseilbaar middel

VREDE EN BROEDERLIJKHEID

voor de vrede en de broederlijkheid en zo, waarvoor ze ook al wel eens versleten worden, die aslapperij tussen de honderden atleten uit tientallen landen blijft toch altijd minder gevaarlijk dan die in Vietnam of elders.

Maar nu zou men toch gaan twijfelen aan al die bedwelingen van vrede en broederlijkheid.

Sedert enkele jaren al wordt Zuid-Afrika uit die spelen geweerd, op grond van de apartheidspolitiek.

Zonder ons daarover nu te willen uitspreken — dat zullen veel bevoegder mensen wel doen, en de Wijlezers weten daarover, gelukkig, wel heel wat meer dan over sportaangelegenheden — vinden wij toch dat de binnenlandse, zij het betwistbare, organisatie van een land geen reden mocht zijn om dat land te weigeren op een vredesmanifestatie, die de olympische spelen doch willen zijn.

Blijkbaar was het olympisch comité trouwens voor ons tot dat besluit gekomen, want dit jaar werd Zuid-Afrika wel op de spelen uitgenodigd, nadat het beloofd had dat er — op

sportgebied — aan de apartheid wat zou gedaan worden, en dat de olympische ploeg nu samengesteld worden uit blanken en zwarten.

Maar o wee, wat een storm van protest bij de andere afrikaanse en sommige oostaziatische landen. Als het land, waar de zwarte broeders zo onderdrukt worden, meedoet, dan zouden zij passen.

Het olympisch comité heeft dan de oplossing gevonden. De 71 deelnemende landen werden verzocht om presto aan het olympisch comité te vragen de uitnodiging aan Zuid-Afrika in te trekken. Als er 36 landen — de meerderheid — die intrekking vroegen, kon men op grond daarvan Zuid-Afrika weigeren en de andere afrikaanse landen verwelkomen.

Dat is ondertussen gebeurd. De meerderheid van de deelnemende landen heeft de wens uitgedrukt dat Zuid-Afrika niet zou deelnemen. Zo zal geschieden.

Wij achten ons niet geroepen hier een pleidooi voor Zuid-Afrika te hou-

den, en misschien zal men aan de Kaap zelfs niet zo heel veel om die weigering geven. Maar we vinden het toch allemaal nogal eigenaardig.

Als men die olympische spelen dan toch zo hoog boven elk politiek geknoei wil verheffen, als men altijd beweert, waarom heeft men in deze dan toegegeven aan politieke druk, zoals hier ontegensprekelijk het geval is

Brundage, big boss van de spelen, heeft nu wel verklaard dat de beslissing van zijn comité niet ingegeven werd door de vrees voor boycot van wege bepaalde landen. Maar waardoor dan wel?

Daarbij, en dit zonder de apartheidspolitiek goed of af te keuren, en zonder te willen beweren dat het voor de zwarten in Zuid-Afrika zo iets als het beloofde land is, moet toch de vraag gesteld worden of dat land het enige is waar bepaalde bewolkingsgroepen min of meer achteruitgesteld worden.

Daarbij denkt men natuurlijk aan de zwarten in de Verenigde Staten.

En, met een wrange en niet zo gelukkige woordspeling, aan andere « zwarten » hier en elders.

Kan tenslotte nog de vraag rijzen of het weigeren van blank en zwart uit Zuid-Afrika eigenlijk ook geen vorm van discriminatie is.

Al met al toch wel een eigenaardige manifestatie voor de vrede en de broederlijkheid.

Seizoen in BAD NEUENAHR

In een prachtig kader genesteld in de romantische Ahrvallei, geniet Bad Neuenahr van een zacht en zonnig klimaat. Mooie uitstappen in de Ahr- en Rijnvallei.

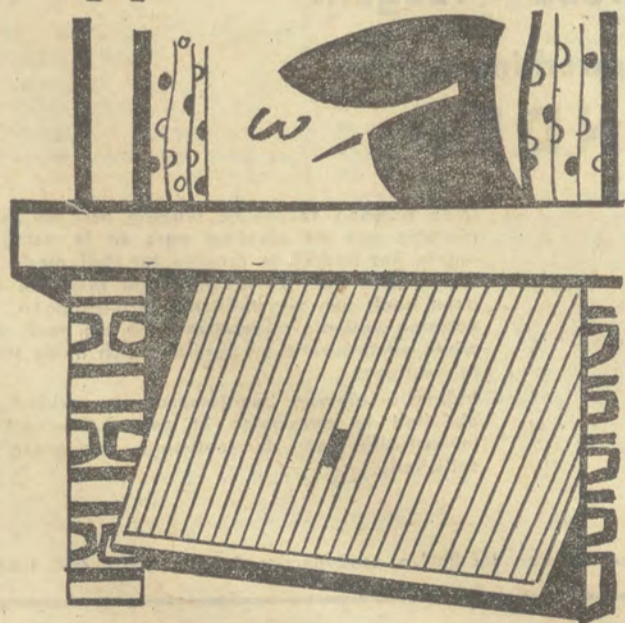
In zijn moderne termen die over een bevoegd medisch personeel beschikken, kan men een gezondheidskuur volgen in een aangenaam klimaat. Het water is er bijzonder heilzaam voor talrijke gevallen: suikerziekte en andere aandoeningen van het metabolisme, lever, nier- en galziekten, stoornissen van de spijsvertering, het hart en de bloedsomloop.

Zijn volledig verbouwd Kurhotel beantwoordt aan de wensen van de meest veeleisende bezoeker. Zijn terrassen, termaal zwembad, dagelijkse concerten, zijn eerste-rangskeuken, en uitgelezen wijnsorten, verzekeren er een comfortabel en gezellig verblijf.

En zijn weelderig Kasino centrum van het gezelschapsleven, waar U uw kans zal willen wagen op de roulette en bij het baccarat. U zal beslist ook de « Kasinobar » op prijs stellen waar U elke avond kan dineren en dansen.

Voor verdere inlichtingen wende men zich tot de Duitse Dienst voor Toerisme, Luxemburgstraat 23, Brussel 4
Tel. 12.77.66

WENTELPOORT type ALUGA

Standaarduitvoering
Poort gans in aluminium. Omlijsting in gefosfateerde staalplaat.
Zeer lichte bediening.
Automatische sluiting.
Voordelige prijzen.

JEURCLOO

A. JEURISSEN - CLOOSTERMANS & ZONEN
ZONHOVEN

Weierstraat, 2 - Tel. 011/132.31 & 132.36

ZOEKERTJES

Gevraagd persoon voor onderhoud van kantoren van Volksuniesekretariaat op maandag en donderdag, telkens 4 uren 's voormiddags. Zich aanmelden Volksuniesekretariaat, Maurice Lemonnierlaan 82, Brussel 1, Billijke vergoeding.

Dame uit Gent (47 jaar) met gezinslast zoekt betrekking van bediende in omgeving Gent of te Brussel (geen tijdwerk). Ook parttime werk te Gent of thuiswerk. Is handig in kantoorwerk.
Schrijven bureel blad T 46.

Te huur in Spanje - Calela - 1300 km van Brussel 2 appartementen - maand aug. en sept., enige ligging - mooi zicht op zee - rotsen - priv. zwemkom - T 48.

Uw spaanse zon : appartementen juli-aug. - 4 pers. per dag : 320 fr. - 3 pers. 15 d. : 3.835 fr. - 11 pers. 15 d. : 8320 fr. - 6 pers. per maand : 8550 fr. Vraag Immo Spain folder. Cornelis, Edegemsestr. 60, Mortsel. Tel. 03-49.26.14. T 20.

Jonge technische ingenieur, elektro-mechanica sterkstroom zoekt passende betrekking. Schrijven Wim Jorissen, Astridlaan 80, Mechelen. Tel. 015-19994. T 43.

Jonge man uit Mechelen, lager middelbare studies aan wie zwaar handwerk verboden is zoekt licht handwerk of kantoorwerk. Schrijven aan senator Jorissen, Astridlaan 80, Mechelen. T 44.

Ingenieur tuinbouw, viertalig, zoekt administratief werk of thuiswerk. Schrijven senator Jorissen, Astridlaan 80, Mechelen. T 45.

MEVEKAN

Hebt U geld nodig?
Zo ja, tel.

03/35.19.71 - 36.43.24

HERMES SCHOOL Zuidlaan 54

M. Lemonnierlaan 211
Tel. 11.00.33
Brussel

★
VOLLEDIGE
SEKRETARIAATKURSUS
IN 2 JAAR

★
Steno- en daktylografie
In vier talen.
Boekhouden.
Sociale wetgeving.
Moderne talen.
Handelscorrespondentie.

★
Dag- en avondlessen.
De school waar Vlamingen
zich thuis voelen.

★
Beter en voordeliger.

BRILLEN

Laatste modellen
Degelijk aangepast, door
gediplomeerde optikers

EUROPTIEK

p.v.b.a.
F. Veckemanstraat 106, Brussel
Blansfloerlaan 28, Antwerpen
Hovenierstraat 9, Aalst

CONTACTLENZEN

Gespecialiseerde dienst
Gedipl. Spec. Van Pottelbergh
- KOSTELOZE DOKUMENTATIE -

Voor afspraak :

Tel (053)28870

Zonder verbintenis.
Volledige terugbetaling
van alle ziekenbonden.

LEDEN : 10 % KORTING

Het is nooit te laat om goed te doen !

Word NU lid van de

VLAAMSE TOERISTENBOND

de machtige, toonaangevende vereniging, te Antwerpen gesticht in 1922, die zich sinds meer dan 45 jaar onderscheidt door haar ongevenaarde kulturele werking en haar onverpoosde toeristische bedrijvigheid.

of de

VLAAMSE AUTOMOBILISTENBOND

de Immer groeiende en sterker wordende automobilistenvereniging, met haar vele tienduizenden leden, die zich voortdurend inspant om dienst te bewijzen en de belangen der automobilisten te verdedigen ? Het hoofdlidmaatschap van de VTB bedraagt 200 F, en dat van de VAB 225 F per jaar. Uw huisgenoten kunnen daarenboven toetreden als bijleden tegen slechts 50 F.

LET WEL ! Door de talrijke voordelen aan het lidmaatschap verbonden, betekent de betaling van uw bijdrage een uitgave, die dubbel loont.

Wie reist met de VLAAMSE TOERISTENBOND

reist voordelig, veilig en verstandig, in keurig, aangenaam vlaams gezelschap, en onder bevoegde leiding.

Beproof het ook eens dit jaar en neem deel aan een van de talrijke

BONDSREIZEN

door de ingericht

Geeft U er de voorkeur aan alleen of in familie op reis te gaan, met eigen wagen, per trein, per boot of per vliegtuig, laat dan uw reis door de V.T.B. voorbereiden en inrichten. Ook om een vakantiewoning te huren, komt U bij de V.T.B. terecht.

Zo reist U zonder zorgen !

Huwelijks- en zakenreizen zijn een V.T.B.-specialiteit !

Vraag onze kosteloze, prachtig geïllustreerde reisbrochure

« Groeps- en Privéreizen »

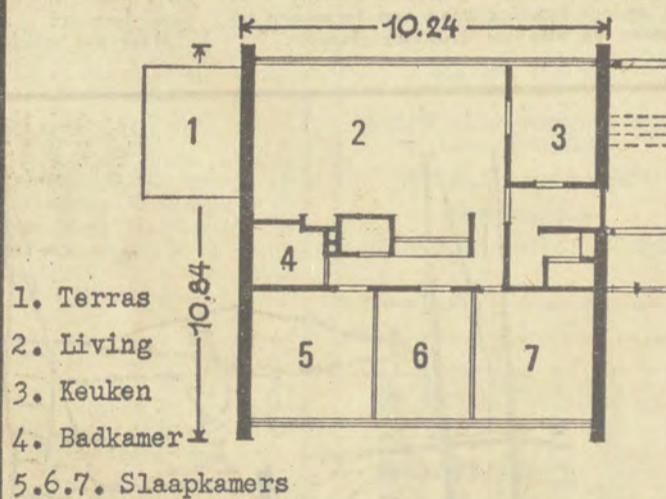
Rijdt U per auto ?

De Vlaamse Automobilistenbond steunt U met raad en daad en bezorgt U dadelijk alle reisdokumenten en inlichtingen van technische, fiscale en juridische aard. De V.A.B. bezit niet minder dan 60 rij-scholen in het vlaamse land en richt weldra een eigen Wacht op de Weg op.

In de V.T.B.-Boekhandels

vindt U alle kaarten, gidsen en andere toeristische werken, evenals alle uitgaven, betreffende het automobilisme en het verkeer. Alle inschrijvingen en inlichtingen in het hoofdsekretariaat, Sint-Jakobsmarkt 45, Antwerpen, tel. (03)31.09.95 en in de V.T.B.-V.A.B.-kantoren te :

Brugge, Wollestraat 28 - Tel. (050)364.43
Brussel, Emiel Jacquainlaan 126 - Tel. (02)18.55.55
Gent, Kalandenberg 7 - Tel. (09)25.60.40
Hasselt, Demerstraat 77 - Tel. (011)235.70
Kortrijk, Sint-Jorisstraat 33 - Tel. (056)235.15
Leuven, Bondgenotenlaan 102 - Tel. (016)267.20
Mechelen, Graaf van Egmontstraat 12 - Tel. (015)170.09
Oostende, Kerkstraat 14 - Tel. (059)783.61
Roeselare, Sint-Michielsstraat 7 - Tel. (051)22.363
Sint-Niklaas, Stationstraat 18 - Tel. (03)76.38.95
Vilvoorde, Heldenplein 22 - Tel. (02)51.17.15

Dit is een Expansie appartement. Het wordt gebouwd in « 't Zonneveld » te Grimbergen en is volledig uitgerust (keuken, c.v., sanitair en het heeft een eigen aangelegde tuin).

Het kost 1.099.000 F.

Dit is een van de 12 verschillende mogelijkheden die Expansie op haar werf te Grimbergen nog te bieden heeft.

Vraag om inlichtingen, wij lossen al uw problemen op : van de vergunning tot de financiering (op basis van alle sociale voordelen, Wet De Taye, middelgrote woning enz...) over de leveringstermijn en het toezicht heen. En daarbij weet U van bij het begin precies hoeveel uw woning zal kosten.

Vraag heden nog om meer vrijblijvende inlichtingen bij :

N.V. EXPANSIE

Smaragdlaan, 61

BRUSSEL 4

Tel. 02/35.04.01 - 33.05.36

PERS spiegel

Veel nieuws en weinig plaats om het u mee te delen. Publiciteit en bewegingsleven maken er wel een klein spiegelje van. Beginnen we dan maar dadelijk.

DE STANDAARD

Manu Ruys had het in zijn « Kamerleden en senatoren » over de koöptatie van de senatoren op nationaal vlak. Alleen de Volksunie geeft duidelijk de betekenis hieraan gehecht door de wetgever bedoeld « waardevolle mensen in de senaat brengen ».

« Er zijn bekwame en bescheiden politici die niets geven om roem en populariteit, en die het imago van hun partij tijdens de verkiezingsstrijd misschien zelfs zouden schaden, indien zij direct met de kiezer werden geconfronteerd. Niet iedereen werkt als een VDB-magneet. Er moet dus ergens een deur openstaan langzaam dergelijke staatslieden in het parlement kunnen binnenkomen. Maar dat veronderstelt dat de keuze gebeurt op grond van hun talenten en persoonlijkheid. Dat is vandaag niet steeds het geval. »

De Vlaamse CVP-voorzitter Vanderkerckhove heeft, bij de aanduiding van de provinciale senatoren, zich afgesloofd om het kaf van het koren te scheiden. Het is een ondenkbare karwei geweest. Hij is niet overal geslaagd, maar kan toch op resultaten terugblikken. Het is allicht niet prettig voor de provincies dat de « nationale » leiding zich met de verkiezing komt bemoeien, maar sommige schandalige kandidaturen maken het ingrijpen noodzakelijk. Bepaalde partijpolitici schijnen te denken, dat de publieke opinie blind blijft voor het lage gehalte van sommige gekozenen.

De Volksunie die met Van Haegendoren en Baert degenlijke kandidaten koöpteerde, beschikt thans over 14 senatoren, waardoor ook een einde kwam aan de monopoliepositie van de dokters in de fractie. (In de oude fractie waren er op de 5 leden 4 artsen.) De heren keken dinsdag vergenoegd naar de perikelen in de staatspartijen. Vooral groepsvoorzitter Wim Jorissen glom van geluk. »

HET VOLK

Spinnig over de koöptatie van Maurits Van Haegendoren dreigt het Volkske eens een andere houding gaan aan te nemen tegenover de vlaamse drukingsgroepen.

Een andere? Dus een betere. Dat Derine, Martens en Debondt als VVB-vooraanstaanden dezelfde vrijheid gebruikten in CVP-richting neemt het Volk hen blijkbaar niet kwalijk.

« Wanneer iemand als de h. Van Haegendoren, na een beslissende rol te hebben gespeeld in dat extra-politieke 5-Novembercomité, plots kleur bekent en zich in de actieve partijpolitiek werpt, dan moet zulks onvermijdelijk argwaan wekken bij vele leden van het comité die zijn keuze niet delen. »

Het geval-Van Haegendoren zal deze argwaan in de hand werken omdat er een voorgaande is. We bedoelen dat van de h. M. Coppieters, die geruime tijd voorzitter was van een andere onpartijdige Vlaamse drukingsgroep, de Vlaamse Volksbeweging en die bij de vorige verkiezingen reeds overstapte naar de Volksunie.

Drukingsgroepen als de Vlaamse Volksbeweging en het 5-Novembercomité stuiten vroeger reeds in het Vlaamse land, in kringen waarvan de oprechte vlaamsgezindheid niet kan betwijfeld worden, op verzet wegens de verdenking dat zij mantelorganisaties van de Volksunie zijn. Deze verdenking kan verdiend of onverdiend zijn, maar het valt niet te loochenen, dat de overschakeling van de h. Van Haegendoren na deze van de h. Coppieters, ze bij velen in het Vlaamse land voedsel zal geven en tal van leden, zo van de Vlaamse Volksbeweging als van het 5-Novembercomité, die niet tot de Volksunie behoren, tot ernstig nadenken zal stemmen. »

GAZET VAN ANTWERPEN

Blijkbaar uit de pen van iemand die het van nabij heeft gevolgd publiceert de Gazet v. A. een reeks artikels waarin het de « Priorité à la Wallonie » eens duchtig op de korrel neemt. We maken in concreto kennis met de anti-vlaamse politiek die door « Union des belges »-Van Offelen werd toegepast onder de vorige regering. Zijn er nog Vlamingen die na lezing van dergelijke staaltjes twijfelen of zelfbesur ook op economisch vlak meer dan ooit nodig wordt.

« Een derde voorbeeld is nog weinig bekend. »

Op 12 oktober 1967 werd door een Belgische firma uit Antwerpen in opdracht van een reuzegrote Amerikaanse groep aan de minister van Economische Zaken gevraagd welke voordelen zouden kunnen toegekend worden bij de oprichting van een groot chemisch bedrijf in de nijverheidszone te Geel.

De investering zou een paar miljard frank bedragen, en het bedrijf zou aanvankelijk 500, later 1.000 arbeiders tewerkstellen.

Op deze vraag werd nooit officieel geantwoord.

Op herinneringen of op brieven om uitleg werd steeds alwijdend geantwoord. Er was geen dossier te vinden, of het dossier was onvolledig; en toen een nieuwe uitvoerige vraag werd ingediend, herbegon het spelletje van krommen aas.

De waarheid was, dat de Amerikaanse groep, — overigens om stevige redenen, — niet wilde weten van een andere vestigingsplaats dan Geel, en dat de minister niet van Geel wilde weten; het bedrijf moest in Wallonië komen!

Maar het gevolg is, dat er geen beslissing

was toen de Johnson-maatregelen rond Nieuwjaar uitgevaardigd werden, en dat het project nu misschien definitief verloren is, niet alleen voor Geel maar ook voor België.

Een vierde sterk staaltje betreft een nog jong, groot Waals bedrijf, een initiatief van Minister Urbain dat op zulke fantastische basis is opgericht dat het, met een investering van rond de twee miljard, na een paar jaar activiteit reeds moet bekennen dat de zaak onleefbaar is, zelfs nadat ze genoten heeft van de meest-voordelige toepassing van de expansiewetten.

Om minister Urbain de schande te besparen van deze mislukking, ontvangt dit bedrijf nu een subsidie van 6 t. h. van het omzetcijfer... een geschenk van een zeventigtal miljoen fr. per jaar.

En dat in een gewest waar men de werklozen met eenheden telt terwijl men ze overall elders met honderdtallen of duizendtallen telt. »

DE NIEUWE GIDS

Van Haverbeke zelfs dreigt zijn geduld te verliezen met de drie oude partijen die weer eens op de traditionele manier aan 't politieke spelen zijn.

« Zij moeten nu samen bewijzen dat zij de institutionele problemen aankunnen, dat zij de gewone partijlenter kunnen verlaten en dat zij verder kunnen zien dan de verkiezingen van morgen. Zij dienen samen te onderzoeken of zij omtrent de institutionele problemen geen nationaal pakt kunnen sluiten en, met het oog op de uitvoering, een partijbestand kunnen sluiten voor twee maar liefst voor drie jaar. »

Het gaat er niet om nu water en vuur te verzoenen of het immobilisme te huldigen,

SOCIAAL DIENSTBETROON

AANWERFING van WACHERS NMBS

De NMBS zal in de maand juni een examen met het oog op de aanwerving van wachters inrichten. Aanvangswedde : 105.840 Fr. + hard- of standplaatsvergoeding.

De aanvragen om deelneming moeten vóór 20-5-68 gezonden aan de NMBS, Directie van het Personeel-Bureau 51-14, Belliardstraat 76, Brussel 4 (de aanvragen dienen gesteld op formulieren te bekomen aan de loketten van de stations).

Alvorens hun aanvraag in te dienen moeten de belangstellenden de berichten raadplegen die in de stations aangeplakt zijn (voorwaarden tot deelneming aan de examens : leeftijd, diploma's enz...).

ARTEX Reklamebureau - Izegem wenst de medewerking van een BEDIENDE

Deze persoon zal belast worden met de administratie van de afdeling pers en is geroepen om in het bedrijf te groeien tot chef media.

We zoeken een pienterige jonge man die voldaan heeft aan zijn militaire verplichtingen, met vorming volledig middelbaar, die zin heeft voor stipte administratie en bereid is zich in de streek te vestigen.

Indien u hieraan beantwoordt en verkiest uw activiteit te ontplooiën in een enthousiast en levenslustig team, dan ontvangen we graag uw sollicitatie.

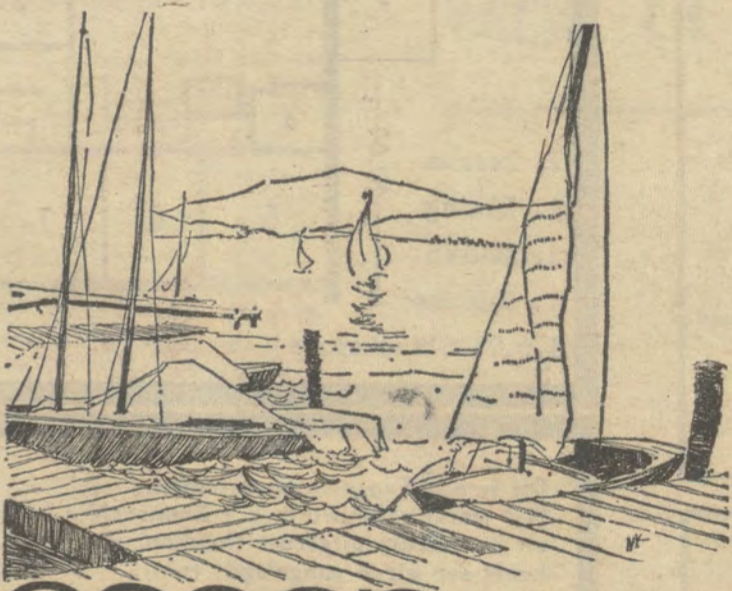
Schrijven met curr. vitae aan dhr. Jef Pattyn, zaakvoerder, Roelolaarsestr. 640, Izegem

ZEKER IS ZEKER RAADPLEEG EEN VAKMAN-SPECIALIST

TAPIJTEN CASPERS

Gentse straat 6, AALST - Tel. (053) 291.89

- Vakkundig en gratis plaatsen van alle vloerbedekkingen
- Tapijten van alle herkomst

essen BOEIËND BLOEIËND!

Het prachtig Baldeney Meer, het weelderig Gruga Park, oude kerken en weergaloze kunstschaten, moderne buildings... Oude stad, moderne stad, maar ook een handelscentrum, waar U graag zult winkelen. Essen wacht op uw bezoek!

1940

BON * 20

Gelieve mij gratis een documentatie over ESSEN en zijn omgeving te sturen.

Naam ..... Beroep .....

Straat ..... Gemeente .....

* Terug te zenden naar de DUITSE DIENST VOOR TOERISME
Luxemburgstraat 23, Brussel 4.

Groepen en maatschappijen allerhande !!! Speciaal voor U bedacht. IEDER DORTMUNDER THIER BRAU HOF

Kan U op ieder ogenblik van de dag van het jaar middagen en avonden aanbieden.

INTERESSANT
Avondmaal op vrijdag, zaterdag of zondagavond in een gezellige sfeer. Nadien krijgt U gratis gedurende 5 uur een der beste Oberbayern orkesten. Middag- en avondmaal in groep: gezellig, fijn, goed en goedkoop.

Inlichtingen ter plaatse
THIER BRAU HOF
Leuven - Tel. (016)46311
THIER BRAU HOF
Hulste - Tel. (056)71536
THIER BRAU HOF
Antwerpen - Tel. (03)312037
DE KLAROEN
Aalst - Tel. (053)22853

EEN WONING DIE OOK IN 'T JAAR 2000 AKTUEEL EN MODERN ZAL ZIJN !!!

EEN slaapkamer
TWEË slaapkamers

DRIË slaapkamers
of ZELFS MEER

ONZE APPARTEMENTEN ZIJN ENIG!!! WAAROM?

- 1° ZIJ LIGGEN in de onmiddellijke omgeving van het prachtige kasteel « Hof van Havenith » Nachtegaallaan, aan de poorten van de grootstad Antwerpen, nauwelijks enkele minuten van Centrum, nieuwe Scheldetunnel, ringlaan, snelwegen, scholen, bussen, winkels, enz...
- 2° hun MINIMALE ONDERHOUDSKOSTEN : zoveel mogelijk materialen die geen enkel onderhoud vragen werden voorzien. Ultra-modern centrale verwarmingssysteem met warmwaterbedeling en debietmeters... U betaalt slechts uw verbruik.
- 3° hun UITZONDERLIJKE BRANDBEVEILIGING en ISOLATIE'S : bereikbare brandladders, brandvrije inkomdeur die U volledig afsluit van de gemeene delen. Speciale aandacht werd besteed aan vocht-, geluids- en warmteïsolatie.
- 4° een NOOIT GEZIENE AFWERKING : gezellige decoratieve hall bevoerd met grote marmertegels twee automatische liften voor 5 personen, brievenbussen, bellen, boodschapkastjes, alsmede bel aan privédeur.

Prachtige vloeren : parket - keramiek - rode tegels - tapisflex - marmeragglomerat enz... Scandiaflexbalken en thermopane in living - geïnstalleerde keuken en badkamer - vuilschuif - open haard - aluminium ramen en deuren - speciale automatische verhuisbalken en uitneembare ramen in living marmeren raam- en deurtabletten - Shunt verluchting en ventilatie's - voldoende muurbekleding in keukens en badkamer - afloopputje op terrassen - silex dallen in voorhof - gemeenschappelijk antenne, enz...

Zelfs een GEMEENSCHAPPELIJK SAUNA IS IN DE PRIJS BEGREPEN !!!

ZIJ KOSTEN SLECHTS van 625.000 F af (kosten inbegrepen) en kunnen verhuurd worden rond de 3.000 F, dus, niet alleen een veilige belegging maar ook een goede opbrengst... uw verzekering tegen devaluatie : een eigendom stijgt steeds in waarde !!!

U kunt eigenaar worden mits slechts 200.000 F in handen, daarbij kan U nog premiegerechtigd zijn : 60.000 F + 20 % per kind wat uw nodige beginkapitaal reduceert tot 140.000 F.

OOK IN 'T HARTJE VAN GENK « Residentie Middenstand » 3 zeer luxueuze appartementen met 2 of 3 slaapkamers, geheel af, behangen, geschilderd, ingerichte keukens, vuilniskoker, parlefoon, centrale verwarming, aluminium ramen met thermopane, mooie terrassen : met één woord SUPERSTANDING en INTEGRAAL KOMFORT. Verzekerde opbrengst : verhuurd !

ZELFS TE GENT aan DAMPOORT op Antwerpsesteenweg, Residentie Van Maerlant en Servaes - 2 residentie's die inzake standing, als residentieel gebouw enig zijn. De kwaliteit van de uitvoering alsmede de rijke elegantie van opvatting en materialenkeuze verdienen ongetwijfeld uw aandacht. Dubbele of enkele appartementen, garages, enz... mogelijkheden naar ieders smaak en budget.

U KAN ELDERS KOPEN... MAAR NOOIT BETER OF VOORDEELIGER

600 arbeiders = 1001 mogelijkheden

ALGEMEEN BOUWBEDRIJF KUNNEN N.V.

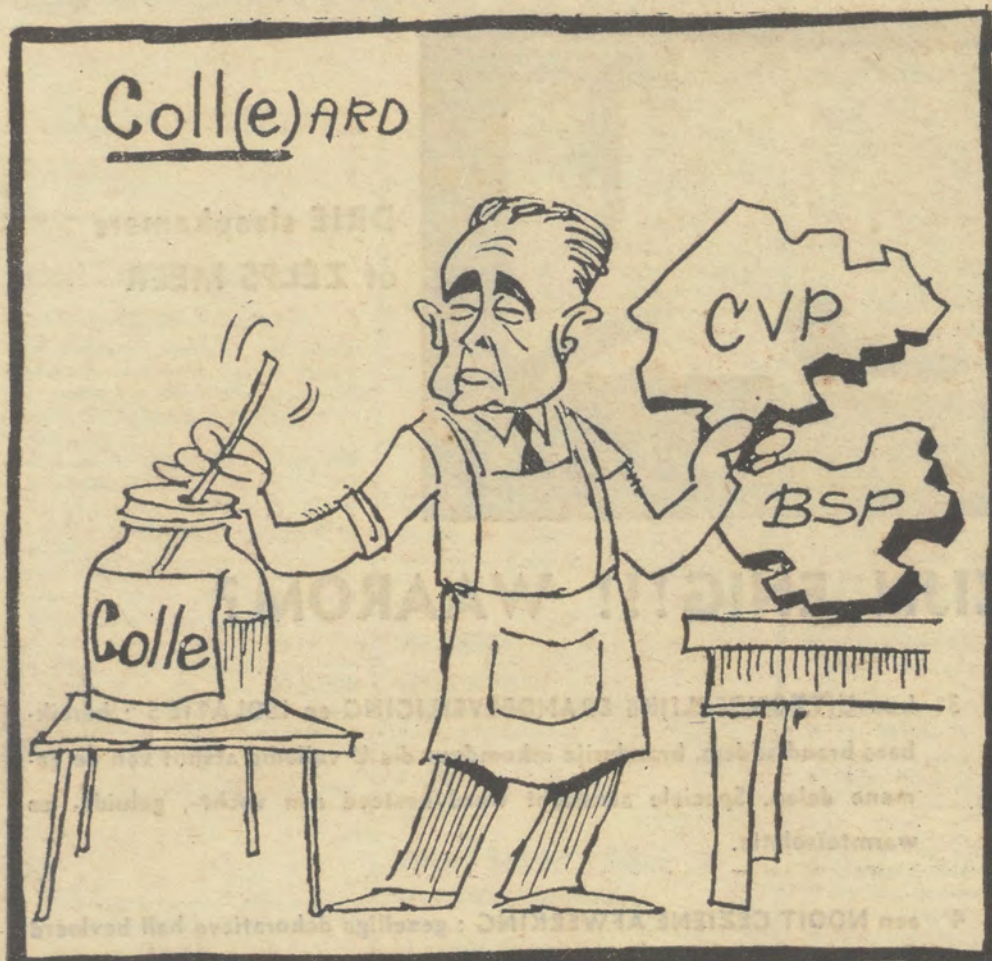
ANTWERPEN
Meir 18
tel. 03/31.78.20

GENT
Onderbergen 43
tel. 09/25.19.23
tel. 09/25.94.69

GENK
Winterslagstr. 22
tel. 011/5.44.42

LEUVEN
Brusselsestr. 33
tel. 016/337.35

BRASSER ZIET REGERINGSKRIZIS

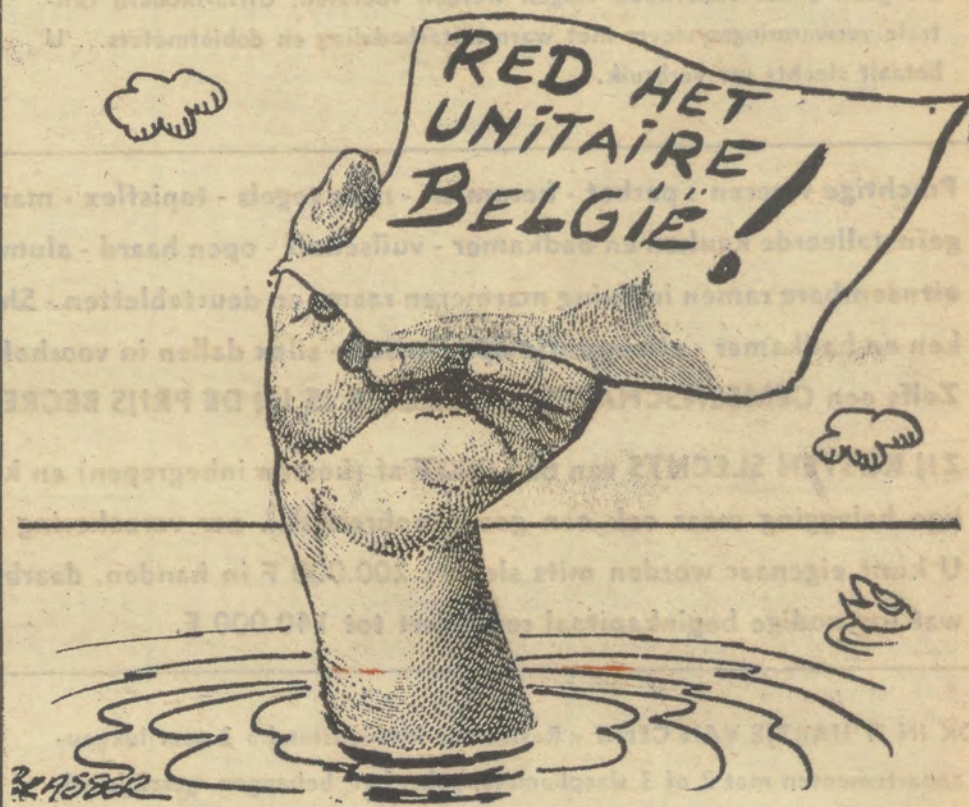
De COLL(E)ARD lijmden niet.

Diogenes Collard ... exit.

Collards laatste bespreking.

Er zijn van die mensen die zich plotseling iets in het hoofd halen en het dan maar meteen doen, hoe gek het ook is of klinkt. Zo iemand was Thomas West : in het gewone leven barman in het Evening Star Café in San Francisco, in de wereld van zijn dromen avonturier en ontdekkingsreiziger. Misschien kwam het allemaal door die krant waaraan het kafee zijn naam te danken had. Het oude drankhuisje lag net over de kantoren en drukkerijen van de Evening Star, de meest gelezen avondkrant van de Westcoast. De joernalisten waren dan ook Thomas' vrienden en stamgasten die niet zelden hun artikelen in het kafee zelf schreven. Kortom, Thomas beleefde het wereldnieuws op het scherp van de pen en amper enkele uren later lag het geurend naar drukinkt in zijn handen.

Een ding speet Thomas : dat hij in dat wereldnieuws, of zelfs maar in het stadnieuws, nooit eens 'n rolletje speelde. Zelfs die keer toen hij dronken tegen de stedelijke bibliotheek was opgeden, had de krant enkel « de genaamde T.W. » als dader aangewezen. Het had Thomas pijn gedaan, want zelfs in het onheil van het wangedrag was hij naamloos gebleven.

Tenslotte kan je T.W. geen naam noemen. Drie dagen later was hij met een waterzak en een zonnescherm de Dodenvallei ingestapt. Als eerste zou hij het koninkrijk van de zon (maar een hel voor een barman) te voet doorkruisen... en frontpagina-nieuws worden. Een dag later reeds werd hij opgepikt door een helikopter van de luchtmachtbasis bij Carson City. Na een

week hospitaal (psychiatrische observatie) stond hij weer achter de tapkast en kreeg zijn bijnaam Nevada Joe.

« Avondsterretje doet het uitstekend » dacht Thomas. Twee weken geleden was hij met het aldus genaamde zeilbootje in zee getrokken. Op het achterdekje lagen twee vaten benzine voor motorhulp tijdens de windstille periodes. Thomas was bezig zich in het wereldnieuws te varen. Niemand wist er

Toen, als een dofgroene stip in de blauwe schittering van de oceaan, zag hij het eilandje liggen. Hij controleerde zijn koers en keek op de kaarten... en vroeg zich af : « Hoe is dat mogelijk ? ». Het eilandje was niet in zijn planning voorzien. Hij zou tussen Hawai en de Fanning Eilanden doorkruisen en pas op een van de eilanden van de Marshall Archipel bunkeren en een nieuwe voorraad inladen. Met opzet had hij Hawai en Fanning ont-

ter de palmbomen. De kust was dus letterlijk en figuurlijk veilig en Thomas ging aan wal. Jammer, vond hij, dat ik geen vlag bij me heb... ik zou ze gepland hebben tot meerdere eer en glorie van de United States of America (misschien zou dat wel een ontvangst op het Witte Huis opgeleverd hebben).

Na een uurtje wandelen vond hij enkele vreemde dingen : een boel toestellen verpakt in asbest, verderop in een betonnen kuil een ingewikkelde meetapparatuur en weer wat verder een soort van zendinstallatie en iets dat op een radarscherm leek. Toen hoorde hij het geluid van een vliegtuig, het geluid van een straaljager. Het stelde hem gerust, want dan zou het tuig al voorbij zijn en hem dus niet bemerken. Even later hoorde hij het vliegtuig weer, en dan weer, en nog eens. Zouden die lui hier iets zoeken, dacht hij. Hij keek in de lucht maar kon de straaljager nergens bespeuren. Ze vliegen verdomd hoog, des te beter, als ik hen niet zie, kunnen zij mij niet zien. Hij bleef in de lucht staren en zag toen een klein stipje dat groter werd, dat snel groter werd. Zo groot als een tennisbal, zo groot als een voetbal, als een bierton, als een Volkswagen, als een Chevrolet... plotseling werd het heel licht en heel warm om hem heen.

Die avond stond er in de Evening Star te lezen dat de Strategic Air Command op een naamloos eilandje in de Stille Oceaan een atoomproef had uitgevoerd... met een 5 megaton bom.

NIC.

WERELDNIEUWS

iets van (zelfs zijn vriend Reagan, de drankzuchtige gebroken-armen-benen specialist van de Star had hij niets verteld), maar binnen een zestal weken zou hij de haven van Tokyo binnenvaren en de eerste en enige ter wereld zijn die ooit met een zeilschip de Grote Oceaan tussen de U.S.A. en Japan had aangekund. Die dag zou zijn foto een grotere oplage halen dan die van Johnson (en Nixon, en McCarthy, en Bobby Kennedy, en de hele hutsekluts samen). Thomas kauwde keiharde scheepsbesluit en voelde zich gelukkig.

weken (anders zou zijn plannetje misschien voorbarig aan het licht komen en de uiteindelijke zege minder verrassend en stralend maken).

Nou ja, dacht hij, het is maar een klein eilandje en laten we hopen dat er geen verraders zitten. Hij wendde de steven lichtjes en voer naar het eilandje waarvan op zijn kaarten geen spoor te bemerken was. Tenslotte ben je ontdekkingsreiziger voor iets.

Het eiland was al bij al toch iets groter dan hij gedacht had. Er gluurden geen kannibalen vanach-